

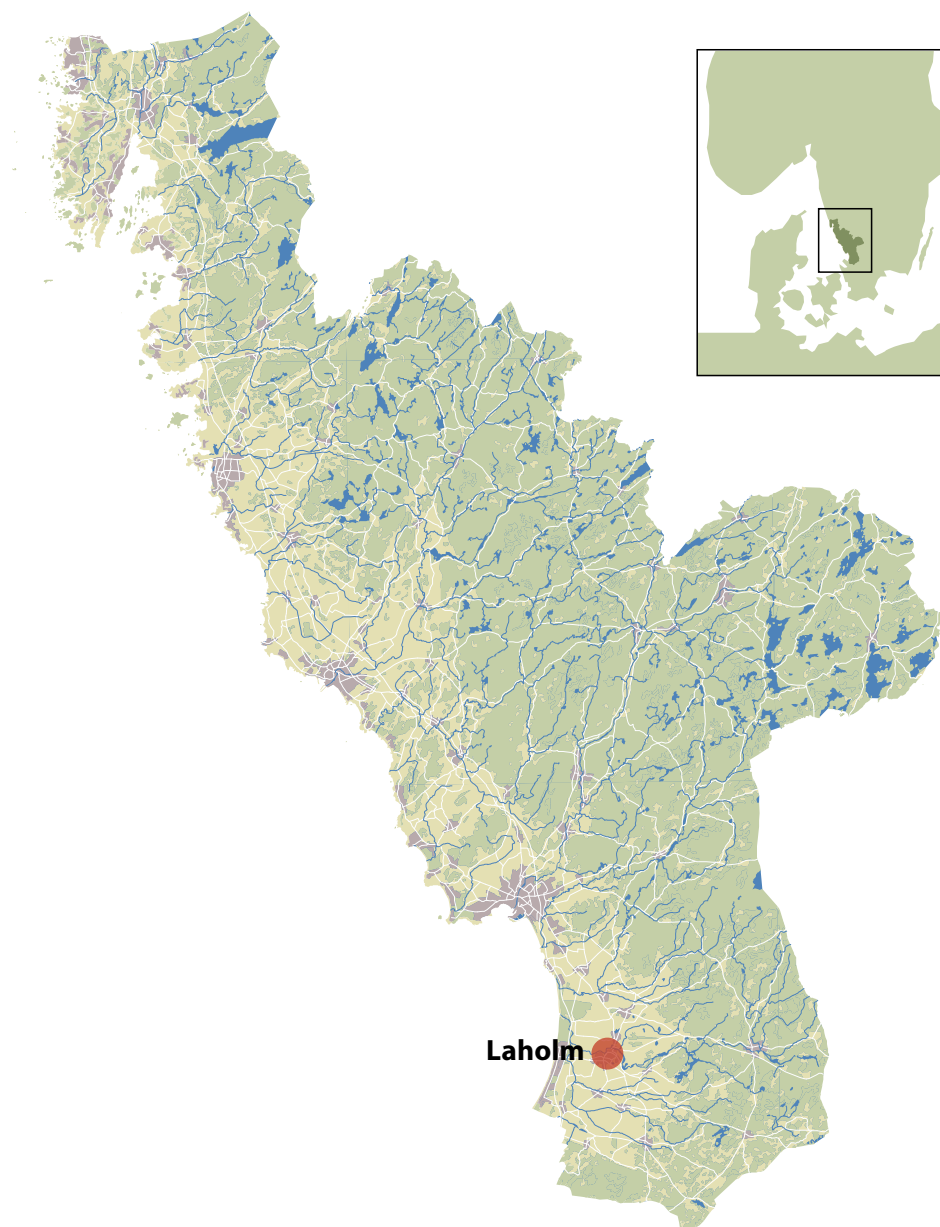
Linda Wigert

BOPLATSOMRÅDE FRÅN YNGRE BRONSÅLDER OCH ÄLDRE JÄRNÅLDER VID ALTONA

Halland, Laholms stad och kommun, Altona 2:1, L1996:5518

KULTURMILJÖ HALLAND RAPPORT 2025:55

Stiftelsen Hallands Läns museer, Kulturmiljö Halland

Uppdragsverksamheten, Halmstad 2025

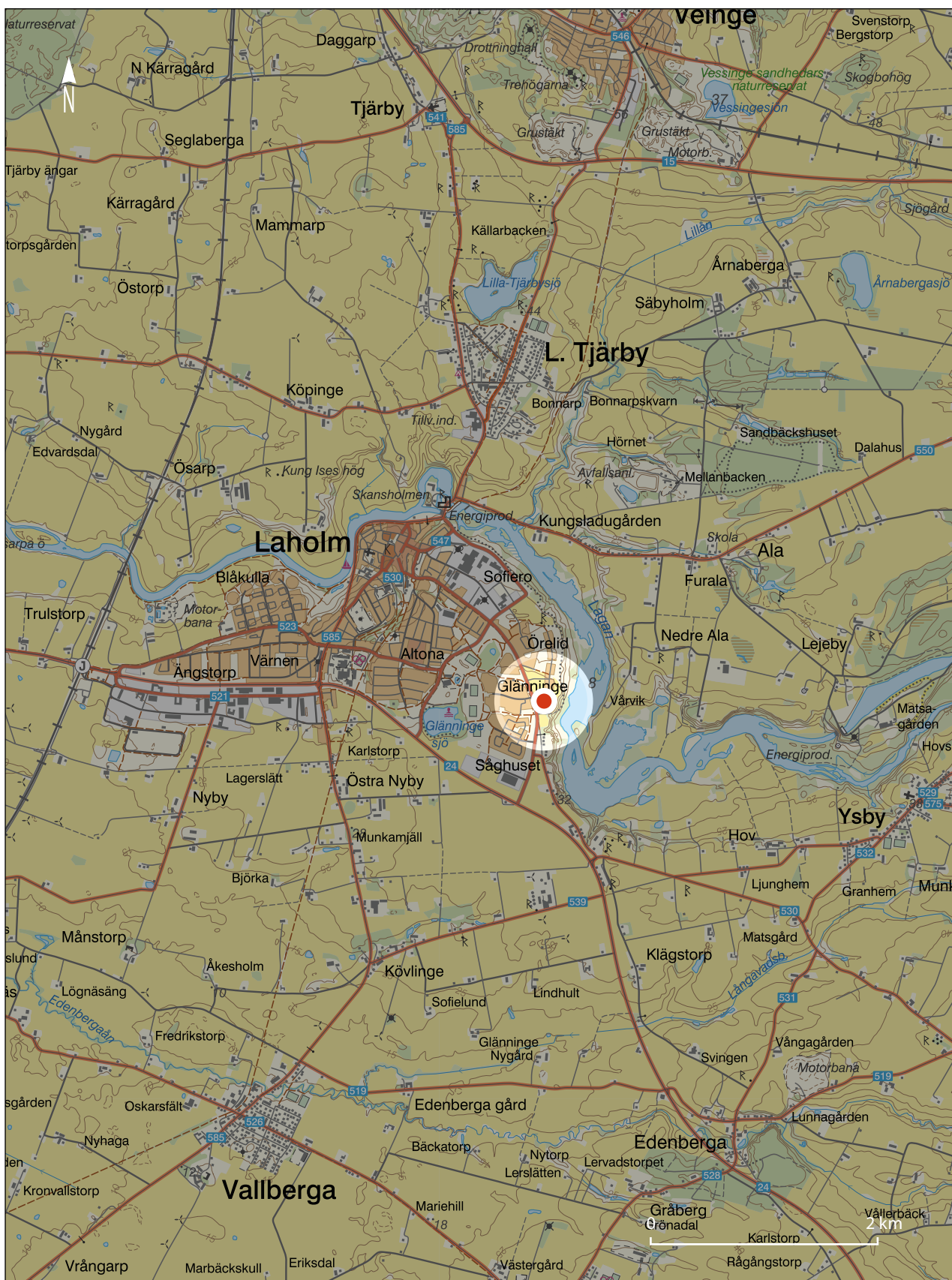
Arkeologisk undersökning 2023

Bild framsida: Förrådskärl från grop 569, fynd 17. Fotonummer: 2025-2:203. Fotograf och illustratör: Anders Andersson.

Ärende nr ms2006/02316.

Innehåll

Sammanfattning	3
Bakgrund	3
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Tidigare arkeologiska insatser	6
Frågeställningar	6
Metod	7
Undersökningsplanens måluppfyllelse	9
Vetenskaplig fördjupning	9
Resultat	9
Anläggningar	11
Stolphål	11
Härdar	15
Gropar	17
Gravar	20
Lågtemperaturugnar	23
Fynd	26
Brända ben och osteologisk analys	26
Keramiken	30
ICP-analys	31
Bränd lera	34
Flinta	34
Metall	34
Analyserade prover	35
Makrofossilanalys	35
Vedartsanalys	38
¹⁴ C-analys	39
Huslämningar	41
Slutsatser	55
Bosättningen och hantverket inom L1996:5518	55
Härdområdet	55
Odling och livsmedelsproduktion	56
Husen	56
Gravarna	57
Bosättningen och dess omgivning	57
Referenser	58
Tekniska och administrativa uppgifter	59
 Bilagor	 61
Bilaga 1 Anläggningslista	
Bilaga 2 Fyndlista	
Bilaga 3 Metalldetekteringsrapport, Jonas Paulsson, Schulz Paulsson Arkeologi	
Bilaga 4 Makrofossilanalys, Ida Lundberg, Västernorrlands museum	
Bilaga 5 Vedartsanalys, Erik Danielsson, VEDLAB	
Bilaga 6 Osteologisk analys, Astrid Lennblad, Lödöse museum	
Bilaga 7 Keramisk analys, Torbjörn Brorsson, Kontoret för Keramiska Studier	
Bilaga 8 ¹⁴ C-analys, Karl Håkansson, Ångströmlaboratoriet/Tandemlaboratoriet	
Bilaga 9 Fotolista	
Bilaga 10 Ritningsförteckning	

Figur 1. Undersökningsområdets läge i Halland. Utdrag ur Lantmäteriets karta. Skala 1:50 000. © Lantmäteriet.

SAMMANFATTNING

Under hösten 2023 utförde Kulturmiljö Halland en delundersökning inom boplatsområde L1996:5518, i sydöstra Laholm, Hallands län. Boplatsområdet är beläget på sandig, flack mark, strax väster om ån Lagan. Vid undersökningen påträffades strax över 500 anläggningar i form av stolphål, härdar, gropar, tre gravar samt två lågtemperaturugnar. Stolphålen har kunnat länkas samman till minst fem hus, vilka daterats till övergången mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder.

Fynden utgjordes främst av keramik. Variationen av kärtyper, och keramikens spridning över undersökningsytan, bidrar till tolkningen av lämningen som en gårdsanläggning med ett vardagligt behov av förråds- och brukskeramik. Typologiskt har nästan all keramik kunnat dateras till samma period som husen, det vill säga övergången mellan bronsålder och järnålder. En ICP-analys av utvalda skärvor visar att keramiken främst tillverkats av leror hämtade i närheten av bosättningen, medan åtminstone ett kärl importerats från mellersta Halland.

I jordprover påträffades makrofossiler i form av spannmål, ogräs och ängsväxter. Människorna på gården verkar ha varit jordbrukare, men exakt vilka sädesslag de odlat går inte att bestämma med säkerhet, då makrofossilerna var för få. Bland de identifierade arterna förekom speltvete, korn, havre, lin samt möjlig råg. En majoritet av makrofossilerna framkom i en av de två ugnarna. Ugnen bedöms därför ha använts till bakning eller rostning av livsmedel. Vid den andra ugnen, som har legat inne i ett av husen, påträffades enbart bränd lera, vilken bedöms härstamma från ugnskonstruktionen. Vad ugnen har använts till är ej fastställt.

Inom undersökningsytan framkom ett område med i princip enbart härdar och gropar. Liknande aktivitetssytor har påträffats på andra, samtida gårdar i länet, men varför de uppstått är oklart.

Inom undersökningsytan, bland de boplatserelaterade anläggningarna, påträffades tre gropar med brända människoben. Groparna tolkas som gravar. Gravarnas datering är samtida med övriga aktiviteter inom boplatsområdet. Deras läge, inom området med härdar och gropar, strax intill bostadshus, bedöms som ovanligt. En tolkning är att de begravda individerna haft en stark koppling till bosättningen.

BAKGRUND

Kulturmiljö Halland har efter beslut av länsstyrelsen i Hallands län genomfört en arkeologisk undersökning inom västra delen av fornlämning L1996:5518. Lämningen består av ett boplatsområde från tidig järnålder, belägen inom fastigheten Altona 2:1 i Laholms stad och kommun, figur 1. Orsaken till den arkeologiska undersökningen var att Laholms kommun pla-

nerar att utveckla Sofieroleden för att skapa en ny förbifartsled i östra Laholm. Den arkeologiska undersökningen utfördes i oktober och november 2023, inom de delar av fornlämningen som kommer att påverkas av arbetsföretaget. Sju arkeologer från Kulturmiljö Halland deltog i arbetet. Vädret var delvis mycket kallt och blåsigt.

Figur 2. Översikt över undersökningsområdets läge i Laholm. Utdrag ur Lantmäteriets karta Topografi 10. Skala 1:10 000. © Lantmäteriet

TOPOGRAFI OCH FORNLÄMNINGSMILJÖ

Undersökningsområdet utgjorde västra delen av boplatssområde L1996:5518 och omfattade en 6 400 m² stor yta, från väggkanten och cirka 30–70 meter österut. Resterande del av lämningen utgör cirka 15 000 m², denna resterande del bedömdes ej komma att påverkas av vägbyggnationen och undersöktes därför inte.

Undersökningsområdet var beläget 32 meter över havet och cirka 250 meter från ån Lagans västra strand, figur 2. Marken är flack och de lösa jordavlagringarna består av isälvsediment av sand med ställvisa inslag av grus. Området används som jordbruksmark och var vid undersökningstillfället täckt av majsstubb, figur 3.

Närområdet, längs med Lagans västra strand, har använts som jordbruksmark sedan åtminstone 1700-talet. Den äldsta kartan över platsen är från 1792 och benämner området som ”Staden Laholms åker- och äng-marck eller Nya Giärde”. Kartan visar att vägen intill undersökningsområdet haft samma sträckning redan under slutet av 1700-talet samt hur jordbruksmarken varit uppdelad i långsmala tegar, som legat i

öst-västlig riktning, från landsvägen ner mot Lagan (Lantmäteristyrerelsens arkiv 1792). Jordbruksmarken har succesivt bebyggts under de senaste 20 åren, framför allt med bostadshus i villaområden. Själva vägkorridoren för Sofieroleden har lämnats obebyggd.

Till följd av exploateringen av Lagans västra strand har flertalet arkeologiska undersökningar utförts i området de senaste decennierna. Under slutet av 1990-talet och under 2000-talet utfördes arkeologiska utredningar och förundersökningar vilka resulterade i att området gick från att ha en känd fornlämning, den ståtliga gravhögen Snickers Hö (L1996:5851), till att omfatta en rad stora boplatssområden med välbevarade fynd och anläggningar från brons- och järnålder, bland annat L1996:5327, L1996:5526, L1996:5542, L1996:5543 och L1996:6281. Närområdets topografi och kulturmiljö beskrivs ingående i rapporterna från dessa tidigare arkeologiska insatser och en sammanställning av relevanta rapporter presenteras i tabell 1. I rapporten ”Om en gård i Laholm för 3000 år sedan”, finns en avslutande artikel med en sammanställning av resultaten från de tidigare undersökningarna (Mattsson & Svensson 2009).

Figur 3. Översikt över boplatssområde L1996:5518, beläget på en flack åker strax väster om ån Lagan, utanför Laholm. Undersökningsområdet löpte längs med Kristianstadsvägen (till vänster i bild). Foto mot NNÖ. Fotonummer: 2025–2:193. Fotograf: Patrik Hallberg.

Tabell 1. Urval av rapporter från arkeologiska insatser väster om Lagan, i Laholm, Hallands län.

Författare	Utgivningsår	Rapport
Wranning, Per	2000	Laholm, kvarteret Moroten. Arkeologisk förundersökning 2000. Halland, Laholm, kv Moroten, RAÄ 30.
Perneby, Åsa	2003	I vägen för vägen. Flatmarksgravar från förromersk järnålder, äldre hålvägssystem och boplatzlämningar vid Örelid, Altona. Arkeologisk förundersökning 2003. Halland, Laholm, Altona 2:1 m fl. Landsantikvarien Hallands läns museer.
Wranning, Per	2003	Sofieroleden, södra delen. Arkeologisk förundersökning 2003. Halland, Laholm, Altona 2:1 m fl, RAÄ 30:2.
Svensson, Magnus & Wranning, Per	2005	Altona 2:1. Arkeologisk utredning 2005. Halland, Laholm, Altona 2:1.
Svensson, Magnus	2006	Sofieroleden. Gropavallar och gränser. Arkeologiska rapporter från Hallands Läns museer 2006:4. Halland, Laholm, Altona 2:1, RAÄ 12, 36, 37.
Wranning, Per	2006	Sofieroleden etapp 2 och bostadsområdet Altona 2:1. Arkeologisk förundersökning 2006. Halland, Laholm, RAÄ 38, Altona 2:1.
Wranning, Per	2007	Kompletterande arkeologisk förundersökning inom Altona 2:1. Slutredovisning och förenklad rapport. Arkeologisk förundersökning 2007. Halland, Laholm, Altona 2:1, RAÄ 38.
Mattsson, Linn & Svensson, Magnus	2009	Om en gård i Laholm för 3000 år sedan. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer 2009:2. Halland, Laholm, Altona 2:1, RAÄ 38, Sofieroleden.
Nilsson, Mats	2017	Altona 2:1. Arkeologisk utredning 2017. Halland, Laholms kommun, Laholms stad, Altona 2:1.
Nilsson, Mats	2020	Boplatzlämningar inom Altona 2:1 och 4:34. Altona 2:1, 4:31, 4:34, 4:35 och 4:37, Laholms stad, Laholms kommun, Hallands län. Arkeologisk utredning 2020. Rapport Kulturmiljö Halland 2020:59.
Tegnstedt, Stina	2022	Resterna efter tre flatmarksgravar från äldre bronsålder sydväst om Snickers hög. Arkeologisk förundersökning 2022. Halland, Laholms stad och kommun, Altona 2:1, L1996:5327 och L2022:3809.
Hallberg, Patrik	2025	Altona 4:37. En arkeologisk utredning vid Glänningesjön. Hallands län, Laholms socken och kommun. Arkeologisk utredning 2022. Kulturmiljö Halland.

TIDIGARE ARKEOLOGISKA INSATSER

Nu aktuellt boplatssområde, L1996:5518, upptäcktes vid en arkeologisk utredning 2003 (Perneby 2003a). Lämningen förundersöktes i november samma år. Vid förundersökningen påträffades 155 anläggningar, till störst del bestående av stolphål, härdar och gropar. Fyra av anläggningarna daterades och visade sig härstamma från äldre förromersk järnålder (Wranning 2004). Fynden bestod av keramik, enstaka flintor, kvartsbitar, bränd lera samt ett bränt ben. Bland annat påträffades ett fragment av ett silkärl, typologiskt daterbart till perioden mellan yngre bronsålder och romersk järnålder (1100 f.Kr – 400 e.Kr.) (Wranning 2004). Den relativt välavgränsade fornlämningen, som enbart verkade ha använts under några fåtal generationer under tidig järnålder, bedömdes utgöra en ypperlig möjlighet att undersöka och dokumentera dispositionen av en välbevarad bosättning från förromersk järnålder (Wranning 2004). Dateringen till förromersk järnålder stämde väl överens med dateringen av boplatssområde L1996:5526, beläget direkt väst om nu aktuell lämning. Slutsatsen från förunder-

sökningarna blev att de båda lämningarna utgjort en och samma bosättning (Wranning 2004).

FRÅGESTÄLLNINGAR

Inför undersökningen gjorde Länsstyrelsen i Hallands län en bedömning av det lokala och regionala kunskapsbehovet samt av fornlämningens kunskapspotential. Bedömningens resultat låg därefter till grund för val av inriktning och ambitionsnivå.

Som tidigare nämnt resulterade förundersökningen 2003 bland annat i ¹⁴C-analyser som gav samstämmiga dateringar till förromersk järnålder, närmare bestämt 760–125 f.Kr. (Wranning 2004). Förutsättningarna för att studera bebyggelselämningar och gårdsstrukturer från förromersk järnålder inom exploateringsområdet bedömdes därmed som mycket goda. Däremot fanns en osäkerhet kring lämningens bevarandegrad, då två decennier förflutit sedan förundersökningen utfördes. I förfrågningsunderlaget efterfrågade länsstyrelsen vetenskapligt motiverade frågeställningar med fokus

på bebyggelseutveckling och gårdsekonomi under förromersk järnålder.

Utifrån länsstyrelsens definierade vetenskapliga inriktning, formulerade Kulturmiljö Halland tre frågeställningar:

- *Vilken typ av bosättning finns inom L1996:5518?*

Vilken är bebyggelsekronologin på platsen? Vilka hus typer finns representerade och vilken funktion har de haft? Vilken är bosättningens rumsliga struktur?

- *Vilka spår efter hantverk finns inom bosättningen?*

Vid förundersökningen påträffades en lågtemperaturugn. Finns det fler liknande anläggningar och vad har de använts till? Finns andra spår av hantverk som kan kopplas till bosättningens ekonomiska försörjning?

- *I vilken kontext finns bosättningen?*

Hur förhåller sig den aktuella lämningen i förhållande till omgivande fornlämningar från samma tidsperiod? Hur förhåller sig bosättningen till omgivande topografiska, geologiska och hydrologiska förhållanden?

METOD

Fältarbetet inleddes med en systematisk metalldetektering av undersökningsområdet där ploglagret detekterades från ytan, med parallella sökstråk med ett avstånd av 5 meter. Vid detekteringen negligerades generellt utslag från järnföremål medan alla andra kontrollerades. Metallföremål som med säkerhet kunde tillföras tiden före 1850 eller med osäkerhet kunde dateras i fält togs upp och mättes in med handburen GPS (Garmin GPSMAP 65). Metallföremål som med säkerhet kunde bestämmas till senare tid (d.v.s. efter 1850) tillvaratogs inte. Ploglagret detekterades i maj 2022. Metalldetekteringen utfördes av Jonas Paulsson, vid Schulz Paulsson Arkeologi AB. För Paulssons rapport, se bilaga 3.

Undersökningsarbetet tog därefter en längre tids paus och fortsatte i oktober 2023. Initialt fotograferades undersökningsområdet och närområdet med drönarkamera för att ge en tydlig bild av platsens läge i landskapet. Drönarfotograferingen utfördes av Patrik Hallberg, arkeolog vid Kulturmiljö Halland. Därefter påbörjades schaktningen. Matjorden avlägsnades med bandgående grävmaskin, med en planeringsskopa på 1,5 meter. Matjorden banades av ned till den underliggande alven, för att frilägga anläggningar och fynd,

Figur 4. Vy från undersökningsområdets nordvästra hörn. Patrik följer avbanningen och märker ut anläggningar med gula träpinnar. Foto mot SSÖ. Fotonummer: 2025–2:4. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 5. Patrik fortsätter följa avbanningen medan Linda påbörjar undersökningen av anläggningarna. Foto mot NÖ. Fotonummer: 2025-2:2. Fotograf: Linda Wigert.

figur 4. En dumper körde massorna från undersökningsområdet och placerade dem på åkermarken i söder. Ytan, som var cirka 6400 kvadratmeter stor, avbanades på 48 timmar.

Två eller tre arkeologer följde grävmaskinens arbete. Dels för att hjälpa till att försiktigt rensa bort rester av matjord som maskinen missat, dels för att snabbt märka ut anläggningar, innan de hunnit torka upp. Arbetet med att märka ut och mäta in anläggningarna genomfördes parallellt med schaktningsarbetet i mån av tid.

Dag två kunde en arkeolog börja undersöka anläggningar, medan de två resterande arkeologerna fortsatte

att följa maskinen och mäta in anläggningar, figur 5. Anläggningarna dokumenterades först i plan och delundersöktes därefter till 50% genom att de snittades. Profilen dokumenterades genom foto, textbeskrivning samt profilsnitt. Särskilt utmärkande anläggningar, eller anläggningar med intressanta fynd, undersöktes helt. Efter avbanningen, under undersökningens sista vecka, deltog fler arkeologer i fält för att undersöka och dokumentera anläggningar. Jonas Paulsson utförde ytterligare en omgång metalldetektering, nu inom de framtagna anläggningarna. Vid detekteringen beaktades alla typer av metallutslag. Metallföremål som låg ytligt togs upp och mättes in, medan djupare liggande utslag markerades för att senare kunna kontrolleras i samband med att anläggningen undersöktes.

Anläggningar, prover och fynd mättes in med RTK-GPS. Arbetet dokumenterades löpande genom foto-grafering. Kol- och makrofossilprover samlades in ur anläggningar som bedömdes som särskilt intressanta ur arkeologisk synpunkt. Ett urval av fynden och proverna har analyserats av specialister. Alla analysrapporter finns som bilagor i slutet av rapporten. Enstaka analyserade prover har sparats tillsammans med fynden.

Vädret var mycket varierande. En lågt stående sol, enstaka dagar med stora mängder regn samt enstaka dagar med mycket hårda vindar, påverkade arbetets hastighet och kvalitet. Över lag var vädret dock gynnsamt.

Efter avslutat fältarbete har de digitala mätfilerna sammanställts och analyserats i Intrasis och ArcMap. Fotodokumentationen har analyserats och rensats. Bilder relevanta för förståelsen av lämningen har sparats.

Publika visningar anordnades under två eftermiddagar och hade sammanlagt cirka 45 besökare av varierande ålder. Laholms tidning besökte undersökningsplatsen och skrev en artikel om det arkeologiska arbetet (Gustafsson 2023).

Undersökningsplanens måluppfyllelse

Då förundersökningen av L1996:5518 utfördes för mer än 20 år sedan, ansågs risken att lämningen skadats som stor. Bevarandegraden ansågs osäker. Utifrån detta antagande sattes en något begränsad analysbudget. Vid undersökningen framkom dock en stor mängd arkeologiska anläggningar med god bevarandegrad. Önskemål om en utökad analysbudget framlades därför till Länsstyrelsen. Efter avslutad undersökning kunde konstateras att kostnaderna för hyra av grävmaskin och dumper blivit lägre än beräknat. Kulturmiljö Halland föreslog därför att delar av överskottet skulle omfördelas till analysbudgeten.

Kulturmiljö Halland presenterade ett nytt förslag till analysbudget under ett möte med Länsstyrelsen 2024-01-17. Den nya, omfördelade budgeten och det nya antalet analyser, baserades på de preliminära resultaten från undersökningen. Målet med de utökade analyserna var att maximera mängden ny kunskap om lämningen, platsen och perioden, inom ramen för den ursprungliga projektbudgeten. Under mötet godkände

Länsstyrelsen den nya budgeten. Totalt omfördelas 41 780 kr från budgetposten ”maskiner etc.” till ”prover”.

I övrigt har undersökningen genomförts som planerat och undersökningsplanens mål har uppfyllts.

Vetenskaplig fördjupning

En vetenskaplig fördjupning av undersökningens resultat kommer att presenteras i en artikel i en kommande utgåva av Kulturmiljö Hallands tidskrift Utskrift.

RESULTAT

Hela den tilltänkta undersökningsytan kunde avbarnas utan problem och således har 6000 kvadratmeter av L1996:5518 undersökts. Matjorden bestod av humös sand i ett lager om 0,3–0,45 meters djup och var lättschaktad. Undergrunden bestod av ljusbrun/rödbrun sand som fläckvis var grusig, men nästintill helt fri från sten. En majoritet av anläggningarna var välbevarade och framträdde tydligt, enstaka stolphål var svåra att se och avgränsa. Anläggningar förekom spritt över hela undersökningsytan, men var något glezare förekommande i norr och söder. Anläggningstätheten var störst i områden med ren sand. Flera av de hus som avgränsats var belägna inom dessa områden. Ett större område med nästan enbart gropar och härdar påträffades i undersökningsområdets norra del. Eventuellt syns delar av ett liknande område längs undersökningsytans sydvästra kant.

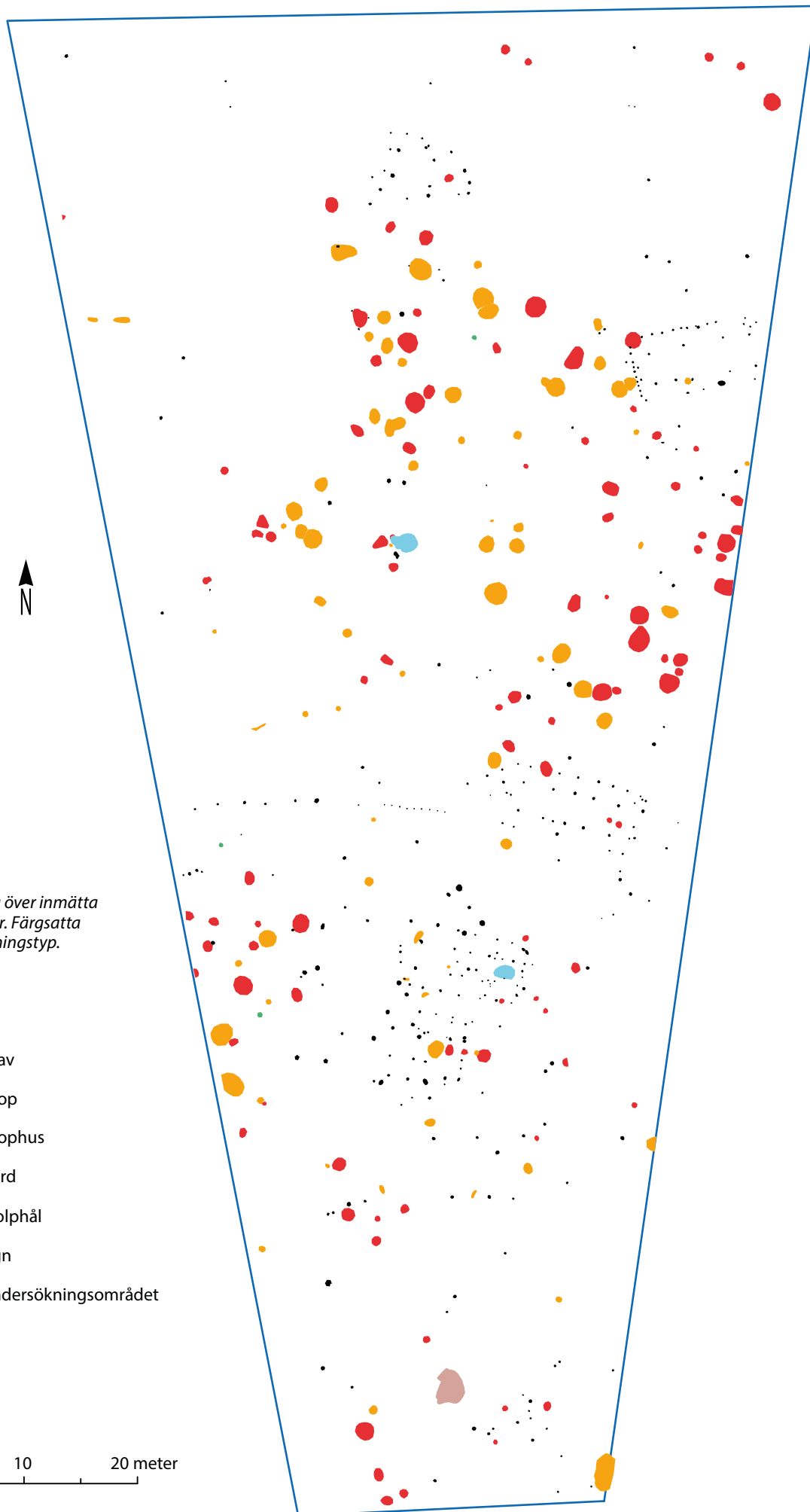
Totalt har 552 potentiella anläggningar mätts in, figur 6. Av dessa delundersöktes eller helundersöktes 268, det vill säga 49%. Bland de undersökta anläggningarna utgick 39 (ca 7% av totalen och 14% av de undersökta). De undersökta och ej utgående anläggningarna bestod av 142 stolphål, 66 härdar, 13 gropar, tre gravar, två ugnar, två pinnhål samt ett potentiellt grophus. En sammanställning av inmätta, undersökta och utgående anläggningar presenteras i tabell 2. En sammanställning av alla anläggningar och anläggningsbeskrivningar presenteras i bilaga 1.

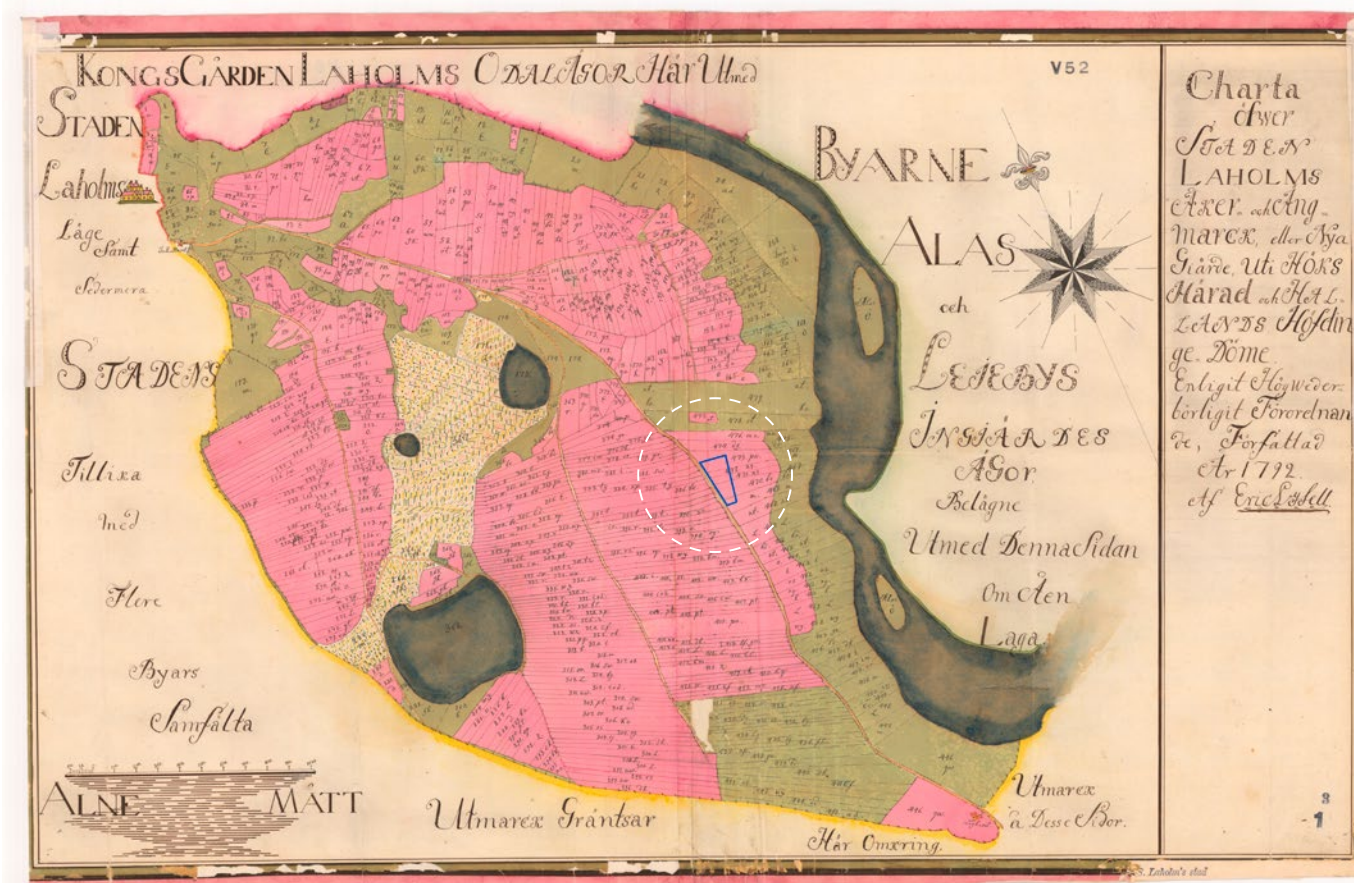
Fynd förekom spritt över hela ytan, både i anläggningar och som lösfynd. Fynden bestod av brända ben, bränd lera (bitar av lerklining och ugnsvägg), enklare flintartefakter (främst avslag) samt skärvor av förhistorisk keramik.

Figur 6. Karta över inmätta anläggningar. Färgsatta efter anläggningstyp. Skala 1:500.

0 5 10 20 meter

Figur 7. Undersökningsområdet markerat i blått. Karta från 1792. © Lantmäteriet

Tabell 2. Sammanställning av inmätta anläggningar vid undersökningen.

Anläggningstyp	Antal	Antal undersökta	Utgående
Stolphål	358	172	30
Härd	102	67	1
Grop	84	21	8
Grav	3	3	0
Ugn	2	2	0
Pinnhål	2	2	0
Grophus	1	1	0
Totalt	552	268	39

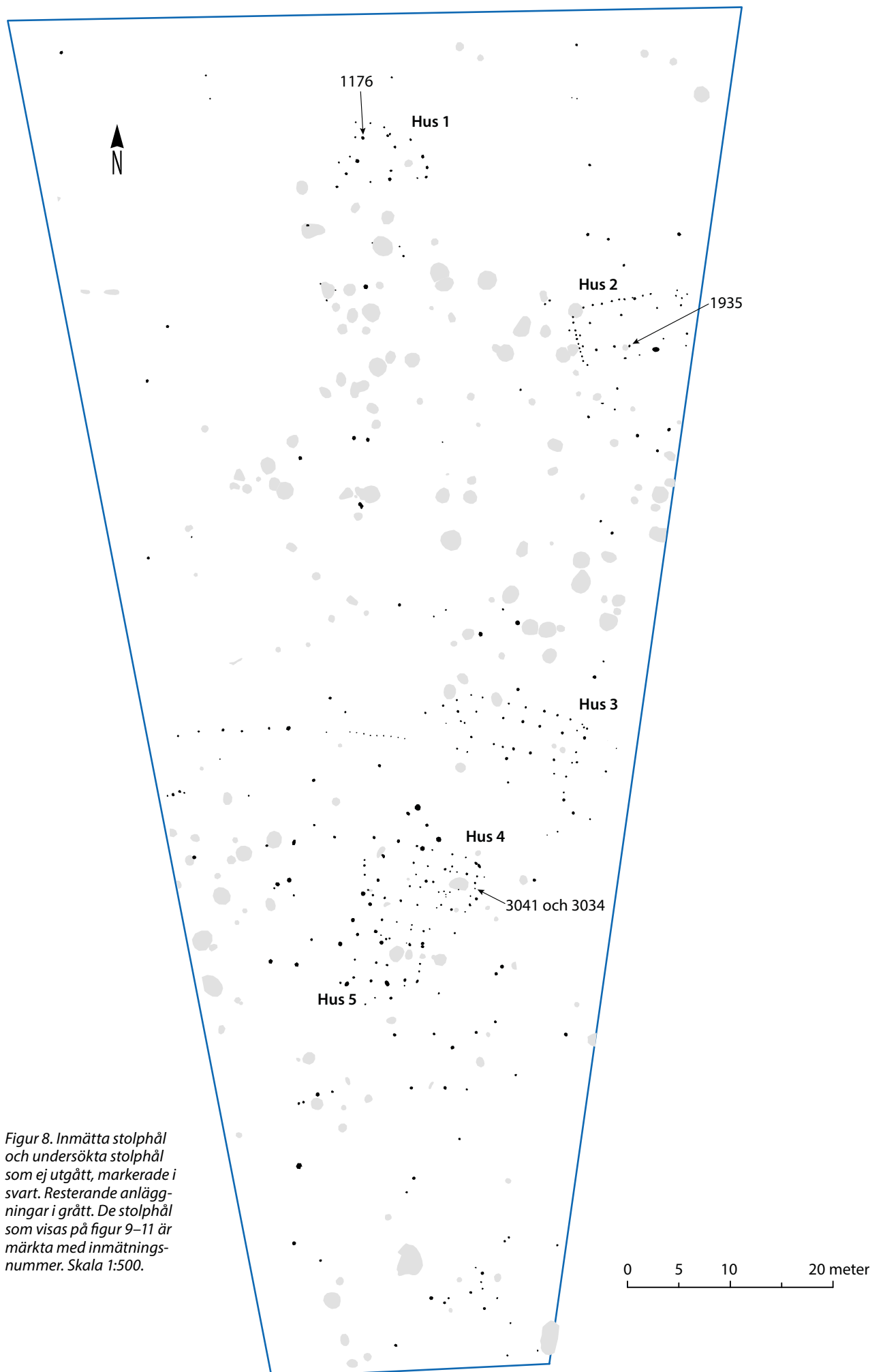
I norra delen av undersökningsområdet, i ungefär östlig-västlig riktning, framkom ett cirka 25 meter långt dike. Diket har ej mätts in som en anläggning. Cirka 50 meter söder om diket framkom en stolphålsrad, i

samma längdriktning som diket. Diket och stolphålsraden hade skarpa kanter och fyllning som bedöms som sentida (i relation till yngre järnålder). Bedömningen stärks av att diket och stolphålsraden ligger i linje med tegavgränsningar på kartan från 1792, efter att den rektifierats, figur 7.

Anläggningar

Stolphål

Stolphålen utgjorde den dominerande anläggningstypen inom undersökningsytan, figur 8. Av 358 inmätta stolphål undersöktes 172, varav 30 utgick. De undersökta stolphålen var framför allt runda, men enstaka var ovala. De runda stolphålen var 0,12–0,5 meter i diameter och 0,05–0,56 meter djupa. De ovala stolphålen var 0,4–0,9 meter långa, 0,25–0,8 meter breda och 0,1–0,3 meter djupa. Generellt bestod anläggningarna

Figur 8. Inmätta stolphål och undersökta stolphål som ej utgått, markerade i svart. Resterande anläggningar i grått. De stolphål som visas på figur 9–11 är märkta med inmättningsnummer. Skala 1:500.

av nedgrävningar med raka sidor och plan eller skålad botten, enbart två bedöms som stenskodda. Fyllningen utgjordes vanligtvis av mörkbrun, lätt humös sand, med ställvisa inslag av kol, lera eller bränd lera. Se figur 9, 10 och 11 för exempel på stolphål i profil.

Anläggningarna förekom spritt över hela undersökningsytan samt i större kluster. På fem platser har kluster av stolphål kunnat länkas samman till rester av hus. Husen är markerade på figur 8, och beskrivs vidare längre fram i rapporten. Inom hus 3 undersöktes två

mindre stolphål som definierats som pinnhål. Fynd påträffades i fem stolphål, och bestod av ett mikrospån av flinta, keramik eller bränd lera i form av lerklining.

Obränd, eller lätt rödbränd lera förekom i ett fyrtiotal stolphål. Dessa stolphål är koncentrerade till hus 1, 3, 4 och 5. Framför allt förekom obränd och bränd lera i stolphålen inom hus 4. Många av stolphålen i hus 4 hade en dubbel fyllning, där leran förekom i den övre (och därmed yngre) fyllningen.

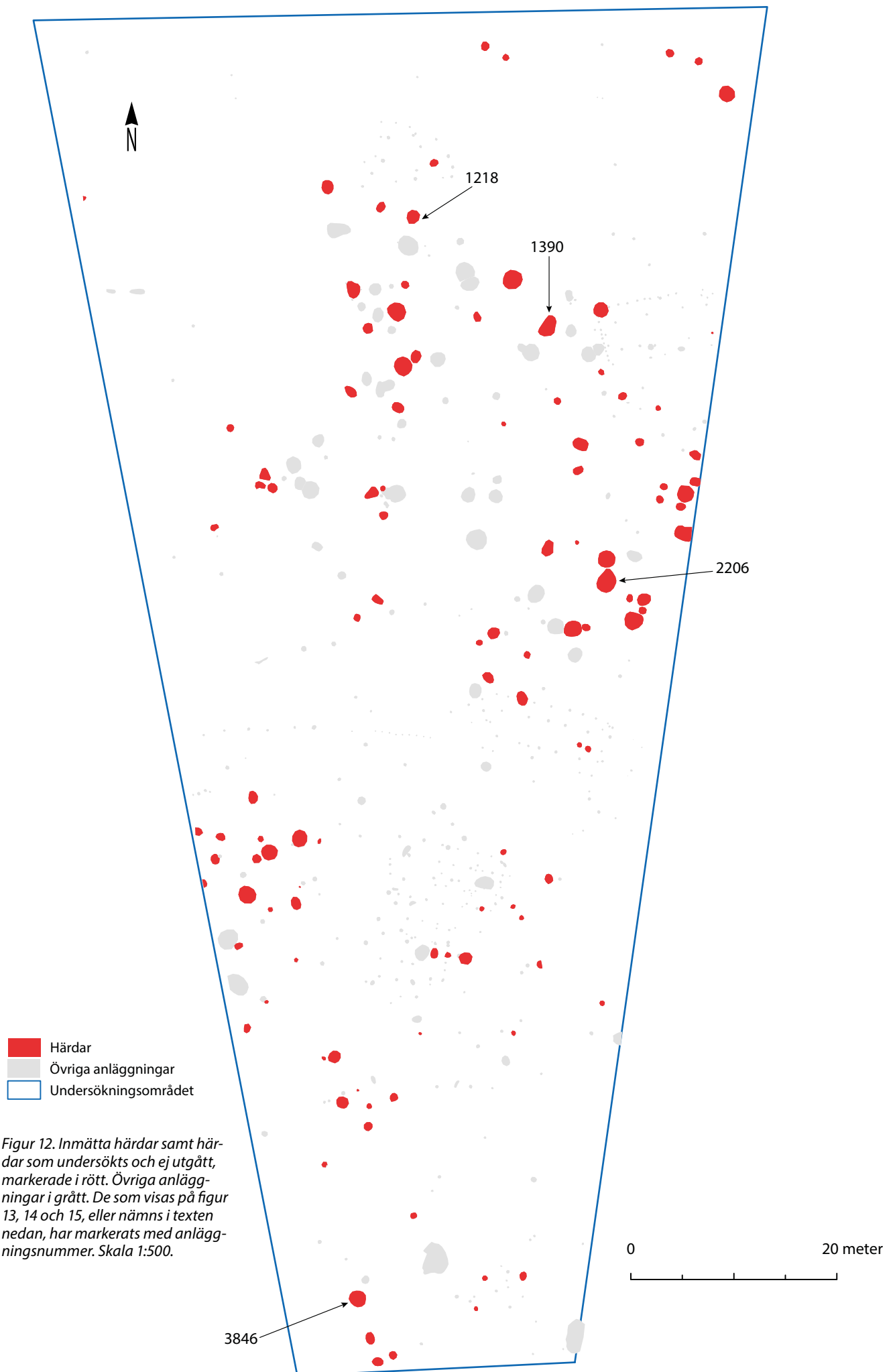
Figur 9. Stolphål 1176, i profil. En av de takbärande stolparna i hus 1. Foto mot V. Fotonummer: 2025-2:72. Fotograf: Stina Tegn-hed.

Figur 10. Stolphål 1935, i profil. En av de takbärande stolparna i hus 2. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:53. Fotograf: Patrik Hallberg.

Figur 11. Stolphål 3041 och 3034, i profil. Två av stolparna i östra gaveln i hus 4. Foto mot V. Fotonummer: 2025-2:147. Fotograf: Linda Wigert.

Härdar

Av 102 inmätta härdar undersöktes 67, varav 1 utgick. De undersökta härdarna var främst runda, men även avlånga eller oregelbundna. Enstaka var ovala. Anläggningarna var 0,6–2,4 meter långa, 0,6–1,9 meter breda och 0,05–0,3 meter djupa, enstaka härdrester var något mindre, figur 12. Generellt bestod härdarna av grunda fördjupningar med plan eller oregelbunden botten. Fyllningen bestod av svartbrun, sotig sand med varierande mängd kol och skörbränd,

skärvig sten. Se figur 13, 14, och 15 för exempel på delundersökta härdar. Fynd påträffades i sex härdar och bestod av flintavslag, förhistorisk keramik, potentiell lerklining samt brända ben.

Härdarna förekom spritt över undersökningsytan, men var något mer koncentrerade till en yta mellan hus 1, 2 och 3, där även gropar var vanligt förekommande.

Figur 13. Härd 1390, i profil. En härd med en grop fylld av skörbränd sten dikt an. Påträffad strax väster om hus 2. Foto mot NV. Fotonummer: 2025–2:27. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 14. Härd 2206, i profil. Den största härderna inom området. Den skörbrända stenen ovanpå anläggningen kommer från den undersökta halvan. Påträffad i undersökningsområdets mittersta, östra del. Foto mot N. Fotonummer: 2025–2:65. Fotograf: Linda Wigert.

En anläggning som särskilde sig från de övriga var hård 1218, vilken påträffades inom hus 1. I hårdens framkom nästan ett kilo keramik bestående av botten- och bukfragment tillhörande ett kärl som varit 12–22 mm tjockt, figur 16. Kärlet var magrat med

krossad bergart och ytan var glättad. Flera av skärorna hade en beläggning av matskorpa. Kärlet har daterats typologiskt till perioden runt yngre bronsålder eller äldre järnålder.

Figur 15. Hård 3846, i profil. Påträffade i undersökningsområdets sydvästra hörn. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:104. Fotograf: Lina Dahlqvist.

Figur 16. Hård 1218, inom hus 1. Vid undersökningen påträffades nästan ett kilo förhistorisk keramik i hårdens. Till höger, i den del av anläggningen som börjat undersökas, syns delar av keramiken. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:47. Fotograf: Linda Wigert.

Gropar

Av 84 inmätta gropar undersöktes 21, varav åtta utgick. De undersökta groparna var runda, ovala eller avlånga, 0,35–2,45 meter långa, 0,35–1,5 meter breda och 0,08–0,04 meter djupa. Generellt bestod de av grunda fördjupningar med oregelbunden botten och fyllning av mörkbrun, lätt humös sand. Fynd påträffades i fem gropar och bestod av flintavslag, ett retuscherat flintavslag, keramik, lerklining samt brända ben. Groparna förekom spritt över undersökningsytan, men verkar något mer koncentrerade till en yta mellan hus 1, 2 och 3, där även härddar var vanligt förekommande, figur 18.

Tre av de undersökta groparna utgjorde rejäla anläggningar och två av dessa särskilde sig därtill som särskilt intressanta i fråga om innehåll. I grop 569, i norra delen av undersökningsområdet, framkom stora mängder keramik. Gropen var stor, 2,45x1,5 meter i ytan och 0,35 meter djup. Sidorna var sluttande och botten ojämn, figur 17. Fyllningen bestod av tre lager och gropen har troligtvis grävts om vid åtminstone

ett tillfälle. I den översta fyllningen, som var cirka 0,22 meter djup, fanns mörkbrun sand med inslag av kol samt strax över fyra kilo keramik. Keramiken har typologiskt daterats till yngre bronsålder och beskrivs mer i detalj längre fram i rapporten. Förutom keramik påträffades även två flintavslag, varav ett bränt, samt lerklining med avtryck efter träfibrer, i samma lager som keramiken. Gropen tolkas som potentiell avfallsgrop eller förvaringsgrop och var belägen cirka 6 meter sydväst om hus 1.

Den andra gropen som särskilde sig i fråga om storlek och innehåll var grop 2963, inom undersökningsområdet södra del. I anläggningen framkom rikliga mängder fynd. Gropen var rundad till formen, 1,5 meter i diameter och 0,2–0,4 meter djup. Fyllningen bestod av flera lager, vilket bedöms indikera att gropen fyllts igen i omgångar. I det övre lagret fanns mörkbrun, lätt humös, siltig sand med fläckvis förekomst av kol, lera och bränd lera. I botten fanns mörkbrun, humös sand. Spritt i gropen förekom skörbrända eller skärviga stenar, figur 19. Även fynden var spridda i

Figur 17. Grop 569, snittad, med de stora keramikskärvorna exponerade. I bakgrunden, till höger, syns gula pinnar som markerar klustret av stolphål inom hus 1. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2-33. Fotograf: Linda Wigert.

anläggningen med vissa koncentrationer av keramik i det övre lagret, relativt nära ytan. Totalt påträffades 1 508 gram keramik, från minst fyra olika kärl samt ett lerblock. Keramiken har typologiskt daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder. Spritt i gropen påträffades även 2,84 gram brända ben. Enstaka ben har kunnat identifieras till revben eller delar av kranium tillhörande människa. Gropen tolkas som en potentiell avfallsgrop och var belägen inom en av de mer svåravgränsade byggnaderna, hus 5.

Den tredje större gropen, grop 2866, betraktades initialt som ett potentiellt grophus. En fjärdedel av anläggningen undersöktes. Gropen var 3x2,5 meter stor i ytan, med en något oregelbunden form och upp till 0,55 meter djup. Fyllningen bestod av mörkbrun, lätt humös sand med spridda kolfläckar och enstaka bitar bränd lera, figur 20. Gropens ytterkanter var urlakade och dess storlek bedömdes som mindre i profilen än i ytan. Eventuellt beror detta på att gropen grävts om och att en mindre och djupare nedgrävning (cirka 2 meter i diameter och 0,35 meter djup) gjorts i en befintlig grop, eller så utgör den större inmätta ytan ett "lager" runt den mindre nedgrävningen. En keramikskärva påträffades på ca 0,1 meters djup, men i övrigt framkom inga fler fynd eller konstruktionsdetaljer. Tolkningen av anläggningen är därmed mycket osäker.

Figur 19. Grop 2963, i profil. Den stora avfallsgropen inom hus 5, med fynd av brända ben som delvis identifierats som mänskliga, samt cirka 1,5 kilo förhistorisk keramik. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:116. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 20. Grop 2866, i profil. Det potentiella grophuset i lämningens södra del. I den fjärdedel som undersöktes påträffades enbart en skärva keramik. Foto mot NÖ. Fotonummer: 2025-2:98. Fotograf: Linda Wigert.

Gravar

De tre anläggningar som tolkas som gravar mättes initialt in som stolphål eller gropar, men efter ett regnoväder blev brända ben synliga i anläggningarnas yta, figur 21. Anläggningarna förekom på spridda platser inom undersökningsytan, figur 22. Benen har analyserats osteologiskt. Analysresultatet presenteras i stycket ”brända ben och osteologisk analys”, längre fram i rapporten.

Grav 296 var rund, 0,45 meter i diameter och 0,15 meter djup. Fyllningen bestod av mörkbrun, humös sand med en 6 centimeter tjock kol- och sotlins i botten som var skålad. I anläggningen påträffades 14,3 gram brända ben. Benen samlades in för hand. Anläggningen var belägen i undersökningsytans centrala del, nära den västra kanten. Inga tecken på gravurna eller gravgåvor förekom i graven.

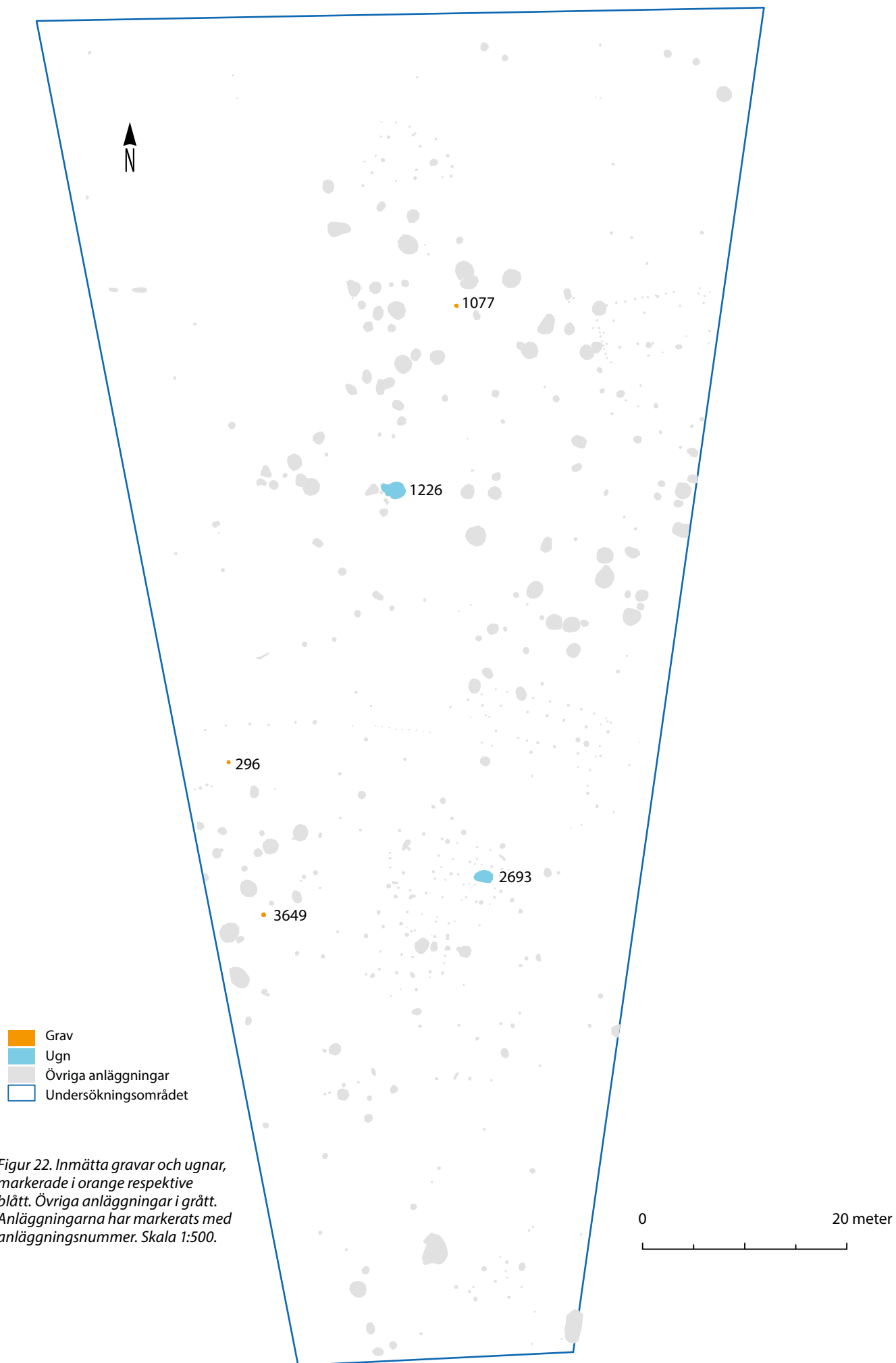
Grav 1077 var rund, 0,4 meter i diameter och 0,12 meter djup. Fyllningen bestod av svartbrun, sotig sand med inslag av kol. Botten var skålad, figur 23. I anläggningen påträffades 340,8 gram brända ben och

sex skärvor keramik (3,2 gram). Skärvorna kom från ett 4 millimeter tjockt gods som var mycket fragmenterat. Typologiskt har keramiken daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder. Benen samlades in för hand i fält samt plockades ur makrofossilprov 2037. Anläggningen var belägen i undersökningsområdets norra del. Inga tecken på gravgåvor förekom.

Grav 3649 var rund, 0,4 meter i diameter och 0,13 meter djup. Fyllningen bestod av svartbrun, sotig sand med inslag av kol. Botten var diffus, figur 24. I anläggningen påträffades 41,13 gram brända ben. Benen samlades in för hand i fält samt plockades ur makrofossilprov 4363. Anläggningen var belägen i undersökningsytans centrala del, nära den västra kanten, cirka 15 meter söder om grav 296. Inga tecken på gravurna eller gravgåvor förekom.

Figur 21. Grav 1077, innan undersökning. Efter ett regnoväder blev de brända benen synliga i anläggningens yta. Foto mot N. Foto-nummer: 2025-2:28. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 23. Grav 1077, i profil. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:46. Fotograf: Patrik Hallberg.

Figur 24. Grav 3649, i profil. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:126. Fotograf: Lina Dahlqvist.

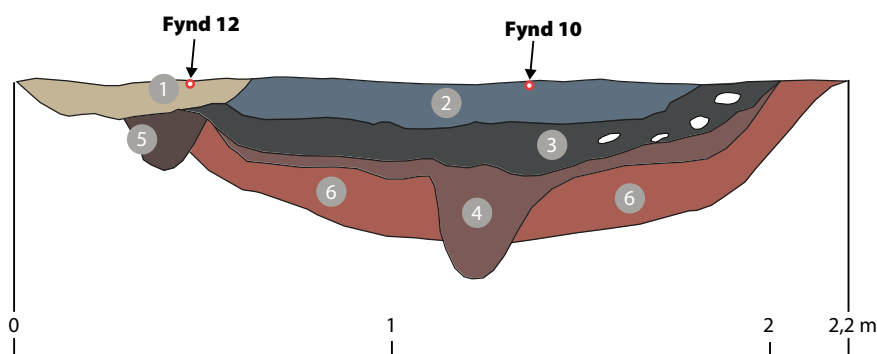
Lågtemperaturugnar

Två av anläggningarna tolkas som rester av lågtemperaturugnar, se figur 22. Den ena var belägen i mitten av norra halvan av utredningsområdet, i området med gropar och hårdar. Den andra var belägen inom hus 4, i södra delen av undersökningsområdet.

Ugn 1226 var oval, 2,1x1,6 meter stor och 0,45 meter djup. Fyllningen bestod av minst sex lager, figur 25. Anläggningens västra ände har använts som eldningsplats medan den resterande delen bedöms ha bestått av en kupolöverbygd förbränningskammare, figur 26 och 27. I anläggningen påträffades bitar av bränd lera som varit del av kupolen, flera av bitarna har avtryck av träfibrer. Fynd av ett bränt ben samt tre skärvor keramik, typologiskt daterade till yngre bronsålder eller äldre järnålder, påträffades också. Ugnen låg i ett mindre kluster av anläggningar bestående av hårdar, en mindre grop samt ett avlångt stolphål, figur

28. I de omgivande anläggningarna framkom bränd och obränd lera.

Ugn 2693 var oval, 1,6x1,05 meter stor och 0,2 meter djup med svagt skålformad botten, figur 29 och 30. Fyllningen bestod av två eller tre lager. I det översta lagret påträffades mörkbrun, lätt humös sand med rikliga mängder obränd lera i mitten. I lagret under förekom enbart rödbränd sand. I det understa lagret förekom ljus sand med en lätt inblandning av rödbränd sand. Bedömt kan de två understa lagren räknas som lager som skapats av strålningsvärme från ugnen, snarare än genom konstruktion av människor. Inga rester av ugnsvägg, kol eller annat hårdmaterial påträffades, vilket tolkas som att den egentliga ugnen kan ha legat ”högre upp” till skillnad från ugn 1226, vilken grävts ner i marken. I anläggningens södra kant påträffades ett stolphål, 4065. Stolphålet var 0,4 meter i diameter och 0,3 meter djupt.

Figur 25. Ugn 1226, södra profilen. Profilsnitt med lagerbeskrivningar. Skala 1:20

Lagerbeskrivning:

1. Brunlerig sand, lätt värmepåverkad. Marginellt inslag av kol och sot. Fynd av keramik (F12).
2. Brun sand med inslag av bränd lera och kol. Fynd av bränt ben (F10).
3. Bränd lera i klumpar. Formar bitvis en sammanhållen nivå. Leran blandad med brun sand samt lite kol och sot.
4. Brun sand med inslag av träkol och sot samt ett fåtal brända lerklumpar.
5. Svart sand med inslag av kol och sot. Flertalet skörbrända stenar.
6. Rödbränd sand blandad med pulvrerad bränd lera.

Figur 26. Ugn 1226, södra profilen. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:24. Fotograf: Jonas Carlsson.

Figur 27. Ugn 1226, norra profilen. I väst syns eldningsplatsen. Foto mot S. Fotonummer: 2025-2:25. Fotograf: Jonas Carlsson.

Figur 28. Översikt ugn 1226, med omgivande anläggningar. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:26. Fotograf: Jonas Carlsson.

Figur 29. Ugn 2963, södra profilen. Foto mot N. Fotonummer: 2025-2:115. Fotograf: Lina Dahlqvist.

Figur 30. Översikt ugn 2963, norra profilen. Foto mot S. Fotonummer: 2025-2:124. Fotograf: Lina Dahlqvist.

Fynd

Fynden från L1996:5518 bestod av brända ben, keramik, bränd lera, flinta samt ett metallföremål. Sammanlagt har 3 998 fynd (varav 3 591 fragment brända ben) med en total vikt om 8 910,11 gram, fördelat på 47 fyndposter, samlats in och analyserats, tabell 3. Efter analysen har 484,6 gram bränd lera gallrats. Fynd, samt de analyserade makrofossiler och kolprover som sparats med fynden, redovisas i bilaga 2. Fynden förekom spritt över undersökningsytan och påträffades främst i anläggningar, men även som lösfynd vid avbaningen. I figur 32 redovisas fyndens spridning inom lämningen.

Tabell 3. Sammanställning av fynden.

Material	Antal	Vikt (g)
Brända ben	3591	400,41
Keramik	310	7020,7
Bränd lera	78	896
Flinta	18	535,1
Metall	1	57,9
Totalt	3998	8910,11

Brända ben och osteologisk analys

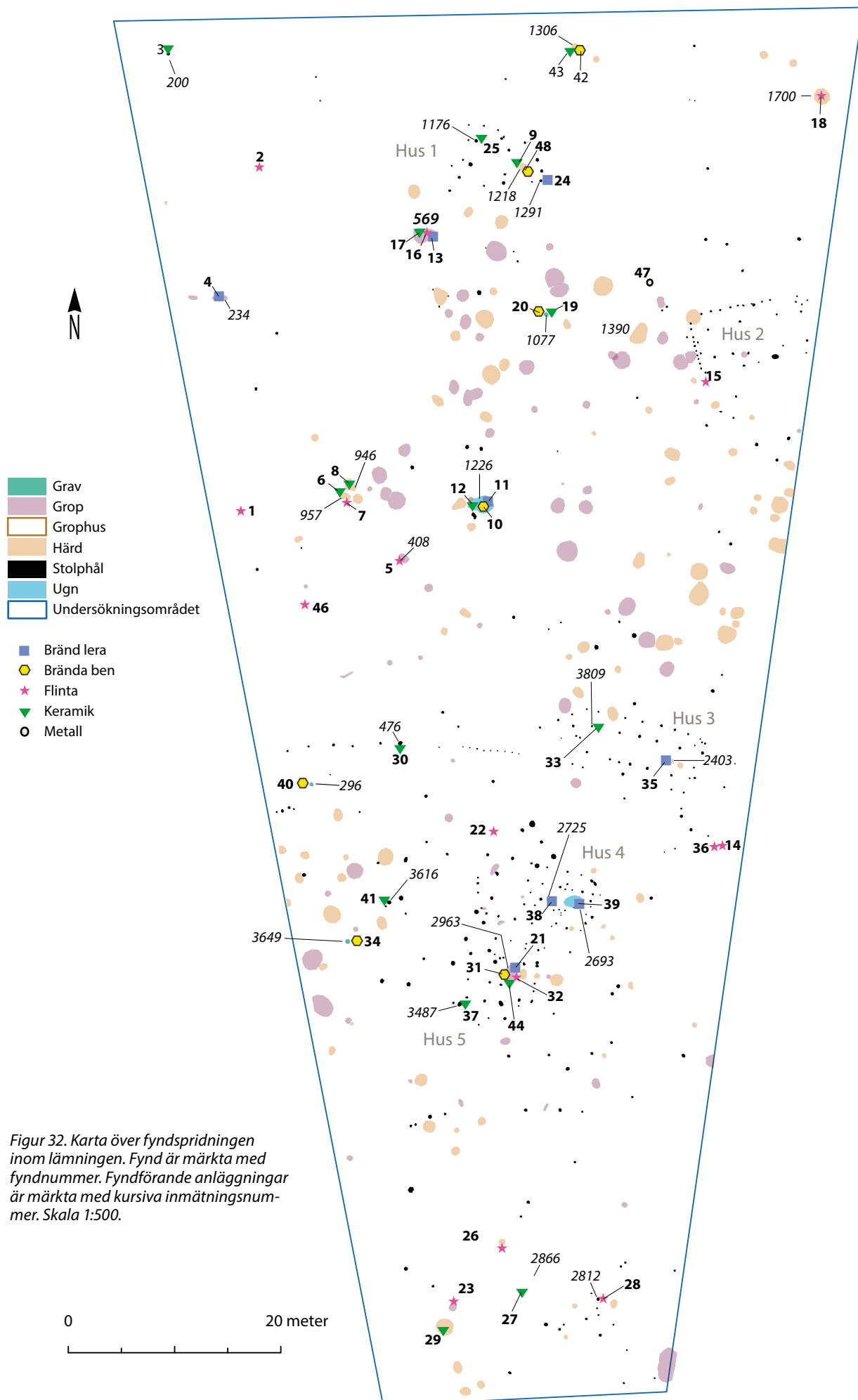
De brända benen påträffades i sju olika anläggningar, vilka var spridda över undersökningsytan, figur 32. Anläggningarna tolkas som tre gravar, en grop, två härdar samt en ugn. En andel ben påträffades först vid makrofossilanalysen av jordprover från två av gravarna samt en härd.

Benen skickades till Astrid Lennblad, Lödöse museum för osteologisk analys. Nedan följer en sammanfattning av analysresultaten. För fullständig rapport, se bilaga 6. Totalt har 3 591 fragment, 400,41 gram, brända ben analyserats. Av dessa har 82 fragment, 68,64 gram, identifierats till art och / eller benelement. Identifieringsprocenten ligger således på 2,3% beräknat på antal och 17,1% beräknat på vikt.

Syftet med den osteologiska analysen är att, om möjligt, identifiera benmaterialet till art och/eller benelement. Detta för att kunna svara på vilka delar av materialet som består av mänskliga kvarlevor, huruvida det finns djurben tillsammans med de eventuella mänskliga kvarlevorna samt vilka djurarter det i så fall rör sig om. Benmaterialen har även studerats utifrån vilka

Figur 31. Patrik samlar in brända ben från grav 1077. I bakgrunden samlar Lina in keramik från grop 569. Foto mot NV. Fotonummer: 2025-2:43. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 32. Karta över fyndspridningen inom lämningen. Fynd är märkta med fyndnummer. Fyndförande anläggningar är märkta med kursiva inmättningsnummer. Skala 1:500.

förbränningstemperaturer det har utsatts för, för att på så vis kunna bidra med information kring de aktiviteter som kan ha pågått inom lämningen.

I Lennblads rapport definieras anläggningstyperna något annorlunda än i denna rapport. I tabell 4 presenteras en sammanställning av de analyserade benen och från vilken kontext de härrör. Anläggningsnumren i Lennblads rapport stämmer överens med anläggningsnumren i denna rapport samt i det arkiverade undersökningsmaterialet.

Tabell 4. Sammanställning av de analyserade benen.

Anläggningsnummer	Anläggningstyp	Fyndnummer	Antal	Vikt (g)	Identifierade arter
296	Grav	40	452	14,3	Människa, människa?
1077	Grav	20	2578	340,89	Människa, människa?, ?
1218	Härd	48	2	0,35	Däggdjur
1226	Ugn	10	1	0,6	Däggdjur?
1306	Härd	42	4	0,3	Människa?, ?
2963	Grop	31	66	2,84	Människa, människa?, ?
3649	Grav	34	488	41,13	Människa, människa?, ?

Grav 296

De brända benen framkom spritt i anläggningen. Sammanlagt har 452 benfragment om en vikt av 14,3 gram, samlats in och analyserats. Identifierade arter är människa samt sannolik människa. Bland annat har delar av kranium, revben och rörben påträffats. Det finns inga tecken på att andra arter förekommer. Det finns heller inga tecken på att mer än en individ finns representerad. Baserat på tjockleksförhållandena mellan skalltakens olika skikt bedöms individen ha varit mellan 35–64 år då den avlidit. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C.

Grav 1077

De brända benen framkom spritt i anläggningen. Sammanlagt har 2 578 benfragment om en total vikt av 340,89 gram, samlats in och analyserats. Identifierade arter är människa samt sannolik människa.

Delar av benen samlades in för hand i fält och delar av benen påträffades vid makrofossilanalys av jordprov från anläggningen. Delar av kranium, kotor, revben, bäcken, överarmsben, handrotsben, skenben, fotrotsben och rörben har påträffats. Det finns inga tecken på att andra arter förekommer. Det finns heller inga tecken på att mer än en individ finns representerad. Ålders- eller könsbedömning var ej möjlig. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C. I graven påträffades även sex små skärvor (sammanlagt 3,2 gram) av 4 mm tjock keramik som typologiskt daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder.

Härd 1218

De brända benen påträffades vid makrofossilanalys av jordprov från anläggningen. Sammanlagt har två benfragment om en total vikt av 0,35 gram påträffats och analyserats. Identifierade arter är någon form av mellanstort däggdjur, möjligtvis får/get, svin eller rådjur. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 900–1 000 °C. I anläggningen påträffades även 67 skärvor (sammanlagt 962,7 gram) av 12 mm tjock keramik som typologiskt daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder.

Ugn 1226

Ett bränt benfragment påträffades vid undersökningen av anläggningen. Benet väger 0,35 gram och bedöms härstamma från däggdjur, sannolikt inte människa. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C. I anläggningen påträffades även 3 skärvor (sammanlagt 14,2 gram) av 8 mm tjock keramik som typologiskt daterats till yngre bronsålder eller förromersk järnålder samt bränd lera med avtryck av träfibrer, som bedöms komma från ugnskonstruktionen.

Härd 1306

Sammanlagt har fyra benfragment om en total vikt av 0,3 gram påträffats och analyserats. Identifierade arter är sannolikt människa. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C. I anläggningen påträffades även nio skärvor (sammanlagt 77,7 gram) av 12 mm tjock keramik som typologiskt daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder.

Grop 2963

De brända benen framkom spritt i anläggningen. Sammanlagt har 66 benfragment om en total vikt av 2,84 gram, samlats in och analyserats. Identifierade arter är människa samt sannolik människa. Delar av benen påträffades vid makrofossilanalys av jordprov från anläggningen. Bland annat har delar av kranium och revben påträffats. Det finns inga tecken på att andra arter förekommer. Det finns heller inga tecken på att mer än en individ finns representerad. Baserat på tjockleksförhållandena mellan skalltakens olika skikt bedöms individen ha varit mellan 35–64 år då den avlidit. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C. I anläggningen påträffades även två flintavslag, bränd lera, samt 48 skärvor (sammanlagt 1 508 gram) av keramik från åtminstone fyra kärl samt ett lerblock. Materialet har typologiskt daterats till yngre bronsålder eller äldre järnålder.

Grav 3649

De brända benen framkom i mitten av anläggningen. Sammanlagt har 488 benfragment om en total vikt av 41,13 gram, samlats in och analyserats. Identifierade arter är människa samt sannolik människa. Delar av benen påträffades vid makrofossilanalys av jordprov från anläggningen. Bland annat har delar av rörben påträffats. Det finns inga tecken på att andra arter förekommer. Det finns heller inga tecken på att mer än en individ finns representerad. Ålders- eller könsbedömning var ej möjlig. Förbränningsgraden i materialet är homogen och bör ha legat mellan 800–1 000 °C.

Figur 33. Keramik med nagelintryck längs buken. Fynd 33, från stolphål 3809 i hus 3. Skala 1:1. Fotonummer: 2025-2:206. Fotograf: Anders Andersson.

Keramiken

Keramiken förekom spritt över undersökningsytan, figur 32. Sammanlagt påträffades 310 skärvor om en total vikt av 7020,7 gram, fördelat på 16 fyndposter.

Störst koncentrationer av keramik påträffades i de två avfallsgroparna, 569 och 2963, vilka beskrivits tidigare under avsnittet om gropar. Keramiken sorterades av Linda Wigert, Kulturmiljö Halland, med stöd av Torbjörn Brorsson, Kontoret för keramiska studier.

Materialet har nästan uteslutande kunnat dateras till övergången mellan yngre bronsålder och äldre järnålder. En majoritet av skärvorna har en glättad yta. Keramiken i grop 569 är dock främst gräsavstruken och ett av kärlen i grop 2963 är rabbat. Alla skärvor utom två saknar dekor. En skärva, F12, från ugn 1226, har en möjlig knopp. En skärva, F33,

Figur 34. Försök till rekonstruktion av formen och storleken hos ett av förrådskärlen i grop 569. Skala 1:2. Del av fynd 17. Fotonummer: 2025-2:203. Fotograf och illustratör: Anders Andersson.

Figur 35. Närbild på det stora förråds kärlet i grop 569, in situ.
Fotonummer: 2025-2:39. Fotograf: Linda Wigert.

påträffad i stolphål 3809, i hus 3, har nagelintryck på skuldran, figur 33. Majoriteten av skärvorna bedöms komma från grövre förråds kärler. Två fragment bedöms som Brorsson som finkeramik.

Flertalet bitar har spår av förkolnad matskorpa. Bland annat delar av keramiken från den större förrådsgruppen 569, i norra delen av undersökningsområdet. Gropen innehöll minst två olika kärler där det ena varit runt 30 centimeter högt, haft en mynningsomkrets på cirka 27 centimeter och en botten på 16 centimeter, figur 34 och 35.

I avfallsgropen 2963 påträffades bitar av ett ornerat lerblock, typologiskt daterbart till yngre bronsålder eller äldre järnålder, figur 36 och 37.

ICP-analys

Nio skärvor från olika kärler valdes ut för ICP-analys. De analyserade skärvorna hämtades från sex olika kontexter och har alla typologiskt daterats till övergången mellan yngre bronsålder och äldre järnålder. Urvalet gjordes av Torbjörn Brorsson, Kontoret för keramiska studier och Linda Wigert, Kulturmiljö Halland. ICP-analysen har utförts vid OMAC laboratories,

Figur 36. Östra profilen i avfallsgrop 2963. På kanten ligger keramiken och det ornerade lerblocket som hittades i gropen. Foto mot V. Fotonummer: 2025-2:158. Fotograf: Linda Wigert.

Figur 37. Närbild på det ornerade lerblocket från avfallsgrop 2963. Fotonummer: 2025-2:157. Fotograf: Linda Wigert.

Fynd 17

Fynd 44

Fynd 13

Figur 38. Ett urval av keramikfynden från undersökningen. Fynd 13 och 29 är i skala 1:1. Fotonummer: 2025-2:199, 201, 204, 205, 207 och 208. Fotograf: Anders Andersson.

Fynd 29

Fynd 9

Galway, Irland och bearbetningen av analysresultaten har utförts av Torbjörn Brorsson. För fullständig rapport, se bilaga 7.

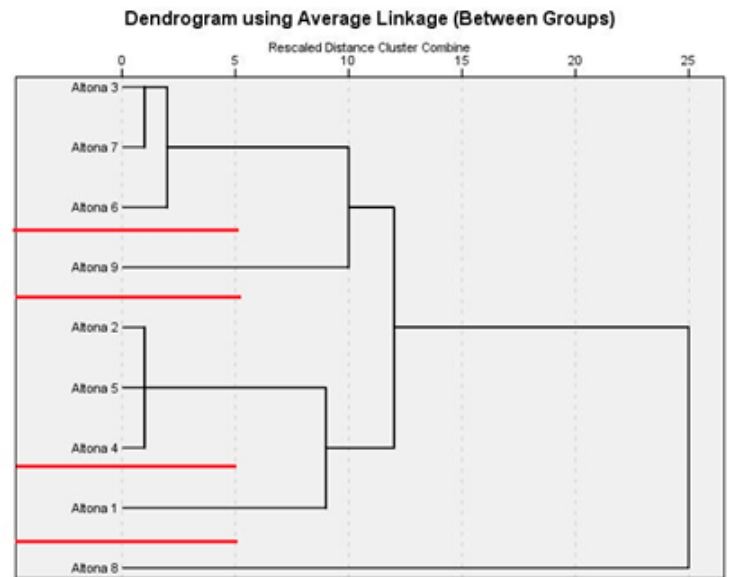
I följande beskrivning benämns de analyserade skärvorna som Altona 1–9, i enlighet med Brorssons rapport, se tabell 5. Syftet med en ICP-analys är att proveniensbestämma kärlen, baserat på mineralsammansättningen i leran de är tillverkade av. Resultaten bidrar med kunskap om relationen mellan samtida boplatser, både lokala och regionala.

Analysen visar att keramiken från L1996:5518 utifrån sin kemiska sammansättning, kan delas in i flertalet grupper, figur 39. I grupp 1 ingår Altona 3, Altona 6 och Altona 7. Skärvorna är mycket lika varandra och har bedömt tillverkats av råmaterial från samma plats. Altona 9 är snarlik och kan möjligtvis fogas till denna grupp. Skärvorna kommer från ett glättat kärl i grop 569, en skärva från stolphål 3809 (hus 3), ett strimmigt kärl i grop 2963 samt det rabbade kärlet i grop 2963. Skärvorna är alltså spridda över undersökningsytan och utgör delar av kärl av olika form och funktion.

I grupp 2 ingår Altona 2, Altona 4 och Altona 5, eventuellt även Altona 1, vilka verkar ha tillverkats av råmaterial från en gemensam plats. Skärvorna kommer från ett stort strimmigt förvaringskärl i grop 569, en skärva finkeramik från det potentiella grophuset 2866, ett glättat kärl i hård 3846 samt ett glättat kärl med möjlig dekoration från den norra ugnen, 1226. Även här är skärvorna utspridda över undersökningsytan och utgör delar av kärl av olika form och funktion.

Tabell 5. Sammanställning av de analyserade keramikskärvorna.

Fnr	Från anl.	Anl. Typ	Skärvor
12	1226	Ugn	Altona 1
17	569	Grop	Altona 2
17	569	Grop	Altona 3
27	2866	Grophus?	Altona 4
29	3846	Grop	Altona 5
33	3809	Stolphål	Altona 6
44	2963	Grop	Altona 7
44	2963	Grop	Altona 8
44	2963	Grop	Altona 9

Figur 39. Resultat från ICP-analysen. De nio analyserade skärvorna grupperar sig i tre olika grupper, vilket indikerar att leran till kärlen hämtats på åtminstone tre olika platser. Dendrogrammet är hämtat ur Brorssons rapport, bilaga 7.

Altona 8 avviker från de två grupperna och verkar ha tillverkats av lera från ett tredje område. Skärvan kommer från ett glättat kärl i grop 2963.

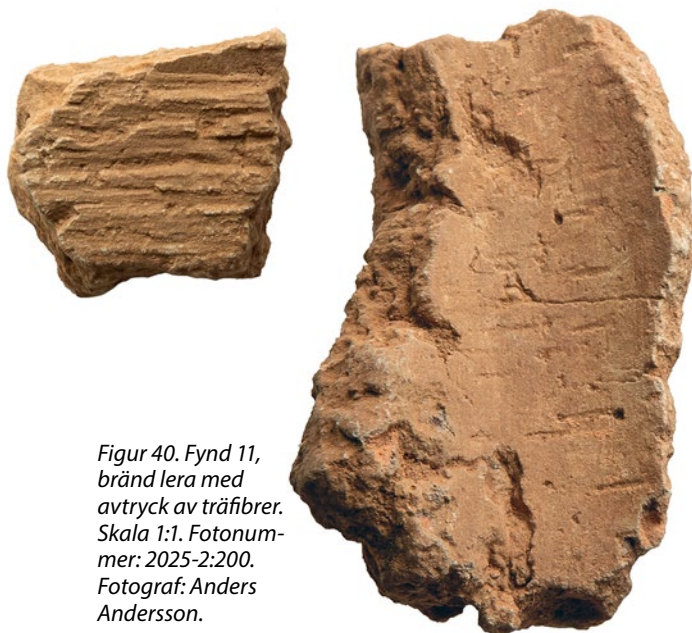
För att få en bild av var leran till de olika grupperna hämtats, sätts analysresultaten i jämförelse med annan analyserad keramik från mellersta och norra Halland, samt med keramik från Bjärehalvön i Skåne. Resultatet visar att ingen av keramiken från L1996:5518 har en kemisk sammansättning som liknar den på tidigare analyserad keramik från Halmstadsområdet. Keramiken Altona 1, Altona 3, Altona 6 och Altona 7 liknar tidigare analyserat material från Laholm och Veinge och kan därför antas vara lokalt framställd. Det är sannolikt att råmaterialet har hämtats i närheten av boplatsoområdet.

Keramiken Altona 2, Altona 4, Altona 5 och eventuellt även Altona 9 verkar även den vara tillverkad i regionen, vilken kan avgränsas till sydvästra Halland.

Den avvikande skärvan, Altona 8, visade sig stämma bättre överens med tidigare analyserad keramik från Falkenberg och bedöms därmed som importerad snarare än lokalt framställd.

Bränd lera

Den brända leran förekom spritt över undersökningsytan, figur 32. Enbart delar av materialet tillvaratogs. En initial gallring skedde i fält, där endast större bitar eller bitar med spår av träfibrer samlades in, figur 40. Ytterligare en gallring skedde vid efterbearbetningen. Sammanlagt har 896 gram bränd lera, fördelad på 8 fyndposter, analyserats av Torbjörn Brorsson. Materialet delas upp i lerklining (218,4 gram) och delar av ugnskonstruktion (677,6 gram). Delar av ugnsvägar förekom enbart inom de två lågtemperaturugnarna 1226 och 2693. Lerkliningen förekom i en grop i undersökningsområdets västra del, i de två avfallsgroparna 569 och 2963, samt i anläggningar inom hus 1, 3 och 4.

Figur 40. Fynd 11, bränd lera med avtryck av träfibrer. Skala 1:1. Fotonummer: 2025-2:200. Fotograf: Anders Andersson.

Flinta

Flintan förekom spritt över undersökningsytan, figur 32. Sammanlagt påträffades 18 flintor om en total vikt av 535 gram, fördelat på 15 fyndposter. Fynden bestod av tolv avslag, ett avslag med inhak, ett avslag med retusch, ett mikrospar, en övrig kärna, en övrigt slagen flinta samt en knacksten, figur 41. Flintmaterialet är typiskt för en kontext från tidig järnålder, med få tydliga redskap och grovt slagna avslag (Högberg 2001). Det ensamma mikrosparnet kan indikera mesolitiska besökare inom boplatssområdet, men inga övriga fynd eller anläggningar från perioden har påträffats.

Figur 41. Till vänster, Fynd 15, ett avslag med inhak, samt fynd 28, ett mikrospar. Skala 2:1. Fotonummer: 2025-2:202. Fotograf: Anders Andersson.

Metall

Enstaka metallföremål påträffades vid metalledetektering av undersökningsytan. Enbart ett fynd tillvaratogs, F47, eftersom det bedöms ha tillverkats före 1850. Fyndet påträffades i matjorden och består av en tapp, hake eller krok, utformad som ett drakhuvud, figur 42. Föremålet bedöms ej härröra från den forntida bosättningen utan har snarare hamnat i matjorden under historisk tid.

Figur 42. Fynd 47. Ett metallföremål utformad som drakhuvud. Skala 1:1. Fotonummer: 2025-2:209. Fotograf: Anders Andersson.

Analyserade prover

Nedan presenteras korta sammanfattningar av externa analyser av insamlade prover som utförts inom ramen för undersökningen. För att läsa analysrapporterna i sin helhet, se bilaga 4, 5 och 8, i slutet av rapporten. De analyserade proverna och anläggningarna redovisas i figur 43. Resultaten sammanställs i tabell 6.

Makrofossilanalys

Sammanlagt samlades 16 makrofossilprover in, från 13 olika anläggningar: två gravar, två gropar, sex härdar, två stolphål samt de två ugnarna. Ugn 2693 var en svårtolkad anläggning som saknade fynd eller tydliga tecken på eldning, därav samlades tre prover in från olika delar av anläggningen. Syftet med makrofossilanalysen är att ta tillvara förkolnat växtmaterial som kan ge information om växtutnyttjande och odling på platsen samt ge material med låg egenålder, lämpligt för datering.

Åtta av 16 prover skickades till Ida Lundberg, vid Västernorrlands museum, för makrofossilanalys. Provernas volym mättes innan och efter att materialet vattensållats och floterats. De olika fraktionerna torkades därefter i rumstemperatur och torkskåp varefter det framtagna materialet genomsöktes och artbestämdes. Enbart förkolnat material analyserades arkeobotaniskt, medan oförkolnat material noterades för att visa på eventuell recent förekomst. Mängden övrigt makrofossil och fynd uppskattades efter en fyrgradig skala där X står för låg andel och XXXX innebär en dominerande andel av provet. För att läsa rapporten i sin helhet, se bilaga 4.

Generellt bestod innehållet i proverna av sand med inslag av silt och grus. Detta visar att marken inom L1996:5518 består av en väldränerad och genomsläpplig jordmån, vilket över tid medför relativt dåliga bevarandeförhållanden för organiskt och förkolnat material. Proverna från grop 569, ugn 1226, grav 3649 och stolphål 4195 innehöll en måttlig till hög andel levande rottrådar, vilket medverkar till att luckra upp jorden och öka förflyttningen av makrofossiler mellan olika lager. Vid analysen påträffades arkeobotaniskt material i sex av åtta anläggningar. Materialet bestod av odlade eller insamlade växter, ogräs och växter från ängs- eller betesmark, tabell 7.

Ugn 1226 (prov 1253)

En majoritet av makrofossilerna som analyserats, påträffades i anläggning 1226, ugnen i norra delen av undersökningsområdet. Provet innehöll bland annat över 50 fossiler från odlade eller insamlade växter, där ungefär hälften kunnat artbestämmas. Bland de identifierade sädeskornen förekom speltvete, korn, havre, lindådra och möjlig lindådra, lin och möjligt lin.

Lundberg tolkar anläggningen som en bakugn som eventuellt även använts för att framställa olja. Alla de identifierade arterna odlades under tidig järnålder i Halland. Det låga antalet enskilda arter gör det svårt att fastställa vilken eller vilka arter som aktivt odlats i området och vilka som snarare förekommit som ogräs. Den relativt stora mängden lin och lindådra som förekom i provet kan indikera att växten samlats in för framställning av vegetabilisk olja (Lundberg 2025).

Förutom arkeobotaniskt material förekom relativt stora mängder bränd lera i provet. Detta material bedöms härstamma från själva ugnskonstruktionen. Små fragment med avtryck av blad från gräs eller halm kan indikera att ugnsväggarna varit magrade med växtmaterial.

Ugn 2693 (prov 4541 och 4542)

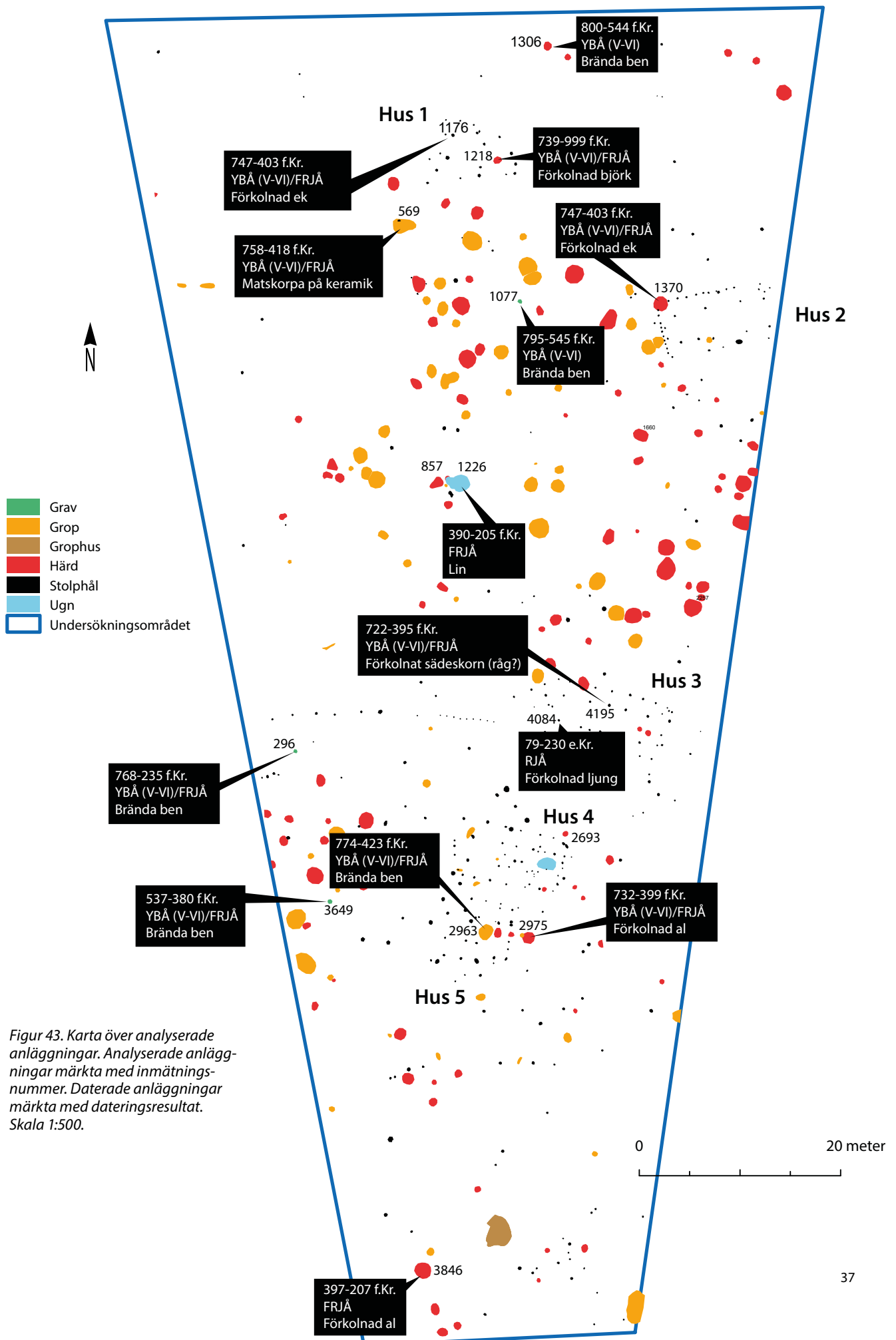
Båda proverna från ugn 2693 saknade arkeobotaniskt material, men innehöll en hög andel bränd lera och bränd lera med avtryck från gräsliknande blad eller halm. Analysresultatet stärker teorin om att ugnsanläggningen legat ”högre” upp än den vid ugn 1226. Majoriteten av konstruktionen har städats bort från platsen och den röda, värmepåverkade sanden med inslag av bränd lera är allt som finns kvar. Avsaknaden av växtfossiler gör att man inte kan dra någon slutsats om ugnens användningsområde utifrån makrofossilanalysen.

Grav 1077 (prov 2037) och grav 3649 (prov 4363)

En majoritet av proverna bestod av brända ben. Därtill förekom träkol samt enstaka förglasade minerogena fragment som kan skapas vid höga temperaturer, likt de som uppnås vid exempelvis ett gravbål. Enstaka makrofossiler från ogräsen penningört, åkerspärjel, åkerbinda och pilört samt enstaka fossiler av ängsmarksväxten svartkämpe påträffades, vilka kan ha vuxit i anslutning till en bålplats, eller hamnat i

Tabell 6. Sammanställning av analysresultaten.

IntrasisID	Anläggnings- typ	Vedartsanalys	Makrofossila- naly	Osteologisk analys	Daterat ma- terial	¹⁴ C-datering
FB1249.1226	Ugn			Däggdjur? (0,6g)		
PM1253.1226	Ugn		Träkol (xx), risväxter (x), bränd lera (xxx), bränd lera med avtryck av gräs/ halm (1), sädeskorn fragment (22), speltvete (1), korn? (2), havre (1), lin (17), lin? (2), lindådra (7), lindådra? (5), åkerspärjel (4), pilört (1), pilört? (2), bergsyra (1)		Lin	Ua-87417, 2253 ± 29 BP 1σ 385-230 f.Kr. (68,2%) 2σ 390-205 f.Kr. (95,4%) FRJÅ
PK1254.857	Härd	Ask (2)				
PM1690.569	Grop		Träkol (x), risväxter (xx), strån örtartad växt (x), sädeskorn (1), sädesslag axled (1), svartkämpe (1), viol (1)			
1FK1692.569	Grop				Mat- skorpa på keramik	Ua-87411, 2465 ± 30 BP 1σ 750-516 f.Kr. (68,2%) 2σ 758-418 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM2037.1077	Grav		Brända ben (xxxx), träkol (xxxx), risväxter (x), strån örtartad växt (x), korn (1), åkerbinda (1), pilört (1), pilört? (1)	Människa, ? (35,2g)		
FB2038.1077	Grav			Människa, människa?, ? (305,7g)	Bränt ben	Ua-87412, 2539 ± 31 BP 1σ 788-572 f.Kr. (68,2%) 2σ 795-545 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)
PK2040.1218	Härd	Björk (4), ek (1)			Björk	Ua-87405, 2409 ± 30 BP 1σ 534-408 f.Kr. (68,2%) 2σ 739-399 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM2041.1218	Härd			Däggdjur (0,35g)		
PK3900.1176	Stolphål	Ek (3)			Ek	Ua-87406, 2426 ± 29 BP 1σ 714-415 f.Kr. (68,2%) 2σ 747-403 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM3902.1660	Härd	Ek (25)				
PM4046.3846	Härd	Al (10)			Al	Ua-87407, 2275 ± 30 BP 1σ 392-233 f.Kr. (68,2%) 2σ 397-207 f.Kr. (95,4%) FRJÅ
PM4145.2963	Grop		Brända ben (x), träkol (xx), risväxter (xx), strån örtartad växt (x), bränd le- ra (xx), lindådra? (1), åkerspärjel (1)			
PK4362.2975	Härd	Al (2), ask (2), björk (4)			Al	Ua-87408, 2405 ± 29 BP 1σ 513-406 f.Kr. (68,2%) 2σ 732-399 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM4363.3649	Grav		Brända ben (xxx), träkol (xxxx), strån örtartad växt (x), penningört (2), åkerspärjel (2), pilört (1), pilörter (1), svartkämpe (1)	? (2,1g)		
FB4364.3649	Grav			Människa, människa? (39g)	Bränt ben	Ua-87414, 2352 ± 31 BP 1σ 459-387 f.Kr. (68,2%) 2σ 537-380 f.Kr. (95,4%) YBÅ (VI)/FRJÅ
PM4417.2257	Härd	Ek (16)				
PK4419.1370	Härd	Ek (30)			Ek	Ua-87409, 2425 ± 29 BP 1σ 713-414 f.Kr. (68,2%) 2σ 747-403 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
FB4158.2963	Grop			Människa, människa?, ? (2,8g)	Bränt ben	Ua-87413, 2488 ± 38 BP 1σ 757-544 f.Kr. (68,2%) 2σ 774-423 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM4428.4084	Stolphål	Ljung (1)			Ljung	Ua-87410, 1890 ± 29 BP 1σ 125-203 e.Kr. (68,2%) 2σ 79-230 e.Kr. (95,4%) RJÅ
PM4429.4195	Stolphål		Träkol (x), risväxter (xx), strån örtartad växt (x), halm (x), bränd lera (x), sädeskorn fragment (3), råg fragment? (1), svart nattskatta (2), svinmålla (45), åkerspärjel (49), åtarv (23), pilört (4), pilört? (2), svartkämpe (1)		Råg?	Ua-87418, 2394 ± 30 BP 1σ 512-402 f.Kr. (68,2%) 2σ 722-395 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
PM4541.2693	Ugn		Bränd lera (xxx), bränd lera med avtryck av gräs/halm (xx)			
PM4542.2693	Ugn		Bränd lera (xxx), bränd lera med avtryck av gräs/halm (x)			
FB4619.296	Grav			Människa, människa? (14,3g)	Bränt ben	Ua-87415, 2387 ± 71 BP 1σ 734-392 f.Kr. (68,2%) 2σ 768-235 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
FB4623.1306	Härd			Människa?, ? (0,3g)	Bränt ben	Ua-87416, 2543 ± 36 BP 1σ 791-571 f.Kr. (68,2%) 2σ 800-544 f.Kr. (95,4%) YBÅ (V-VI)

Figur 43. Karta över analyserade anläggningar. Analyserade anläggningar märkta med inmättningsnummer. Daterade anläggningar märkta med dateringsresultat. Skala 1:500.

Tabell 7. Sammanställning av resultatet från makrofossilanalysen. Från Lundbergs rapport, bilaga 4.

Anläggningsnr	Anläggningstyp	Makrofossilanalys
1226	Ugn	Träkol (xx) Risväxter (x) Bränd lera (xxx) Bränd lera med avtryck av gräs/halm (1) Sädeskorn fragment (22) Speltvete (1) Korn? (2) Havre (1) Lin (17) Lin? (2) Lindådra (7) Lindådra? (5) Åkerspärjel (4) Pilört (1) Pilört? (2) Bergsyra (1)
569	Grop	Träkol (x) Risväxter (xx) Strån örtartad växt (x) Sädeskorn (1) Sädesslag axled (1) Svartkämpe (1) Viol (1)
1077	Grav	Brända ben (xxxx) Träkol (xxxx) Risväxter (x) Strån örtartad växt (x) Korn (1) Åkerbinda (1) Pilört (1) Pilört? (1)
2963	Grop	Brända ben (x) Träkol (xx) Risväxter (xx) Strån örtartad växt (x) Bränd lera (xx) Lindådra? (1) Åkerspärjel (1)
3649	Grav	Brända ben (xxx) Träkol (xxxx) Strån örtartad växt (x) Penningört (2) Åkerspärjel (2) Pilört (1) Pilörter (1) Svartkämpe (1)
4195	Stolphål	Träkol (x) Risväxter (xx) Strån örtartad växt (x) Halm (x) Bränd lera (x) Sädeskorn fragment (3) Råg fragment? (1) Svart nattskatta (2) Svinmålla (45) Åkerspärjel (49) Våtarv (23) Pilört (4) Pilört? (2) Svartkämpe (1)
2693	Ugn	Bränd lera (xxx) Bränd lera med avtryck av gräs/halm (xx)
2693	Ugn	Bränd lera (xxx) Bränd lera med avtryck av gräs/halm (x)

anläggningen genom en sekundär deponering. I grav 1077 påträffades ett korn, vilket kan ha utgjort del av en gravgåva, eller hamnat i anläggningen genom en sekundär deponering.

Avfallsgrop 2963 (prov 4145)

Provet innehöll enstaka växtfossiler i form av möjlig lindådra och åkerspärjel. I övrigt förekom bränd lera, enstaka kvistar samt träkol. Vid undersökningen av gropen påträffades brända människoben, vilket indikerade att anläggningen kunde vara en grav. Bränd lera är dock inte vanligt förekommande i gravar och innehållet i gropen liknar mer det som brukar påträffas i en avfallsgrop. Eventuellt har avfallsgropen grävts genom en tidigare grav, eller så har benmaterialet transporterats till gropen från annan plats.

Grop 569 (prov 1690)

Provet innehöll enstaka växtfossiler från odlade växter samt ängsmarksväxter. Materialet kan härröra från hushållsavfall, men den låga mängden talar snarare för att materialet utgör spill från omgivningen. Vid undersökningen av gropen påträffades stora mängder keramik från vad som bedöms som större förråds-kärl. Ett eventuellt innehåll i kärlen har inte varit förkolnat och därmed ej bevarats. Tolkningen är att gropen troligtvis utgjort en förvaringsgrop, snarare än en avfallsgrop.

Stolphål 4195 (prov 4429)

Anläggningen bedöms ha varit plats för en av de takbärande stolparna i hus 3. Provet innehöll en relativt stor mängd växtfossiler; en liten del odlade sädeskorn (obestämd art samt möjlig råg) och en majoritet ogräs. Den höga andelen ogräs kan ge ledtrådar om att byggnadens ingång legat i nära anslutning till stolphålet, då det finns teorier om att vinddraget i husöppningen kan ha använts för att separera ogräsfröer från sädeskorn (Lundberg 2025).

Vedartsanalys

Sammanlagt samlades 17 kolprover in, från 16 olika anläggningar. Ytterligare ett kolprov subsamlades ur ett makrofossilprov från anläggning 4084, ett stolphål i hus 3. Syftet med vedartsanalysen är att artbestämma träkol för att kunna skicka material med så låg egenålder som möjligt till datering. Analysen kan

Tabell 8. Sammanställning av resultaten från vedartsanalysen.

Anläggningsnummer	Anläggningstyp	Vedartsanalys
857	Härd	Ask (2)
1218	Härd	Björk (4), ek (1)
1176	Stolphål	Ek (3)
1660	Härd	Ek (25)
3846	Härd	Al (10)
2975	Härd	Al (2), ask (2), björk (4)
2257	Härd	Ek (16)
1370	Härd	Ek (30)
4084	Stolphål	Ljung (1)

även ge information om vilken typ av bränsle som använts på en plats och eventuellt visa på mönster i bränsleanvändningen som kan ge indikationer om varför en eld anlagts.

Nio kolprover skickades till Erik Danielsson vid VED-LAB, för vedartsanalys. Proverna kom från sju härdar och två stolphål. Vid analysen studeras snitt- eller brottytor i kolet med mikroskop. Vedarten fastställs genom att kolet jämförs med bilder i referenslitteratur eller förkolnat referensmaterial.

Proverna innehöll kol från al, ask, björk, ek och ljung, tabell 8. De två stolphålen innehöll kol från ek och ljung. Ekkol kan utgöra rester av en stolpe, men ek förekom även i flera av härdarna. Ljung bedöms ha hamnat i stolphålet från en annan kontext. Daniels-son bedömde att kolet från fyra av härdarna, innehållande al, ask och björk, lämpade sig bäst för datering.

¹⁴C-analys

Sammanlagt har 14 prover skickats för ¹⁴C-analys. Dessa bestod av sex bitar träkol, material från matskorpa på keramik, fem brända ben samt två makrofossiler. Analyserna utfördes av Tandemlaboratoriet, Uppsala universitet. För fullständig rapport, se bilaga 8.

Tabell 9. Sammanställning av dateringsresultaten.

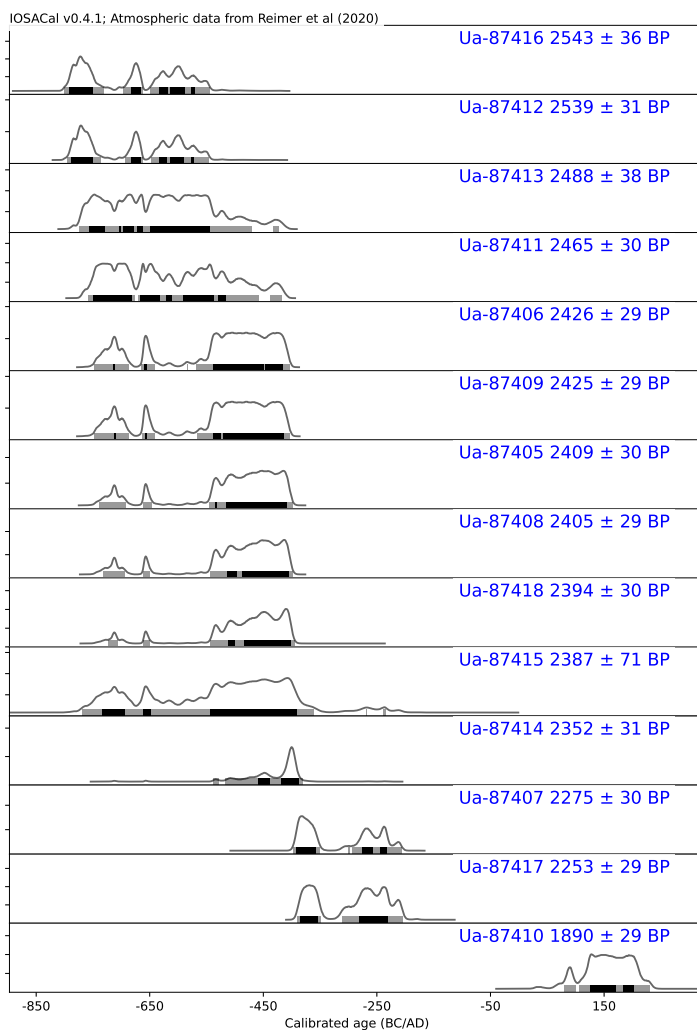
Labnr	Anläggningsnr	Anläggnings- typ	Daterat ma- terial	BP-datering	Kal 1σ (68,2%)	Kal 2σ (95,4%)	Period
Ua-87416	1306	Härd	Bränt ben	2543 ± 36	791-571 f.Kr.	800-544 f.Kr.	YBÅ (V-VI)
Ua-87412	1077	Grav	Bränt ben	2539 ± 31	788-572 f.Kr.	795-545 f.Kr.	YBÅ (V-VI)
Ua-87413	2963	Grop	Bränt ben	2488 ± 38	757-544 f.Kr.	774-423 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87415	296	Grav	Bränt ben	2387 ± 71	734-392 f.Kr.	768-235 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87411	569	Grop	Matskorpa på keramik	2465 ± 30	750-516 f.Kr.	758-418 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87406	1176	Stolphål	Ek	2426 ± 29	714-415 f.Kr.	747-403 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87409	1370	Härd	Ek	2425 ± 29	713-414 f.Kr.	747-403 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87405	1218	Härd	Björk	2409 ± 30	534-408 f.Kr.	739-399 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87408	2975	Härd	Al	2405 ± 29	513-406 f.Kr.	732-399 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87418	4195	Stolphål	Råg?	2394 ± 30	512-402 f.Kr.	722-395 f.Kr.	YBÅ (V-VI)/ FRJÅ
Ua-87414	3649	Grav	Bränt ben	2352 ± 31	459-387 f.Kr.	537-380 f.Kr.	YBÅ (VI)/FRJÅ
Ua-87407	3846	Härd	Al	2275 ± 30	392-233 f.Kr.	397-207 f.Kr.	FRJÅ
Ua-87417	1226	Ugn	Lin	2253 ± 29	385-230 f.Kr.	390-205 f.Kr.	FRJÅ
Ua-87410	4084	Stolphål	Ljung	1890 ± 29	125-203 e.Kr.	79-230 e.Kr.	RJÅ

Urvalet av prover gjordes baserat på flertalet parametrar:

- Rumslig spridning, för att datera anläggningar från olika områden inom lämningen och om möjligt bidra till tolkningen av olika användningsfaser av ytan.
- Varierande anläggningstyp, för att datera olika typer av händelser inom lämningen och om möjligt bidra till den tidsmässiga spridningen av dessa händelser.
- Material med låg egenålder, för att få en så precis datering som möjligt.
- Material som sannolikt härrör från en specifik mänsklig handling, vilken går att med bestämdhet knyta till nu aktuell plats och lämning. Exempelvis brända människoben, eller förkolnad matskorpa på ett kärl.

Provmaterialet har olika grad av tillförlitlighet. Bland annat dateras träkol av ek, vilket kan ha en mycket hög egenålder (500–1000 år). Makrofossilproverna som hämtats ur fyllning i stolphål kan även de ha en osäker proveniens, men ger ändå en indikation på under vilken period stolphålet varit exponerat för väder och vind, eller fyllts igen.

Resultaten visar att boplatssområdet 1996:5518 använts under några århundraden vid övergången mellan bronsålder och järnålder, tabell 9.

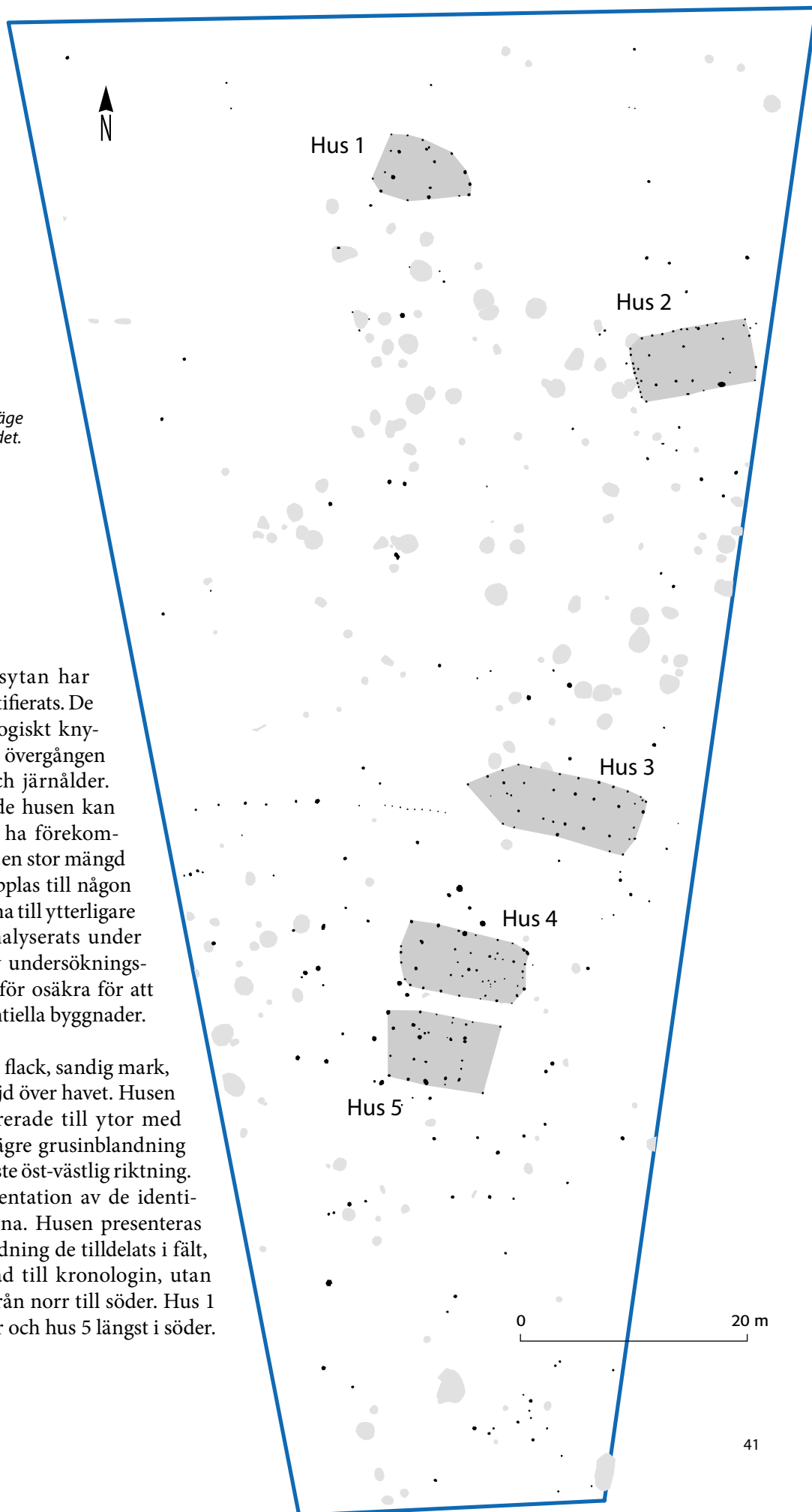
Figur 44. Kalibrerade dateringskurvor, i kronologisk ordning. Från dateringsrapporten, bilaga 8.

Figur 45. Översikt, husens läge inom undersökningsområdet.
Skala 1:500.

Huslämningar

Inom undersökningsytan har spår efter fem hus identifierats. De fem husen kan typologiskt knytas till perioden kring övergången mellan bronsålder och järnålder. Utöver de identifierade husen kan ett flertal andra hus ha förekommit inom området, då en stor mängd stolphål ej kunnat kopplas till någon byggnad. Möjligheterna till ytterligare huslämningar har analyserats under efterbearbetningen av undersökningsresultaten, men varit för osäkra för att presenteras som potentiella byggnader.

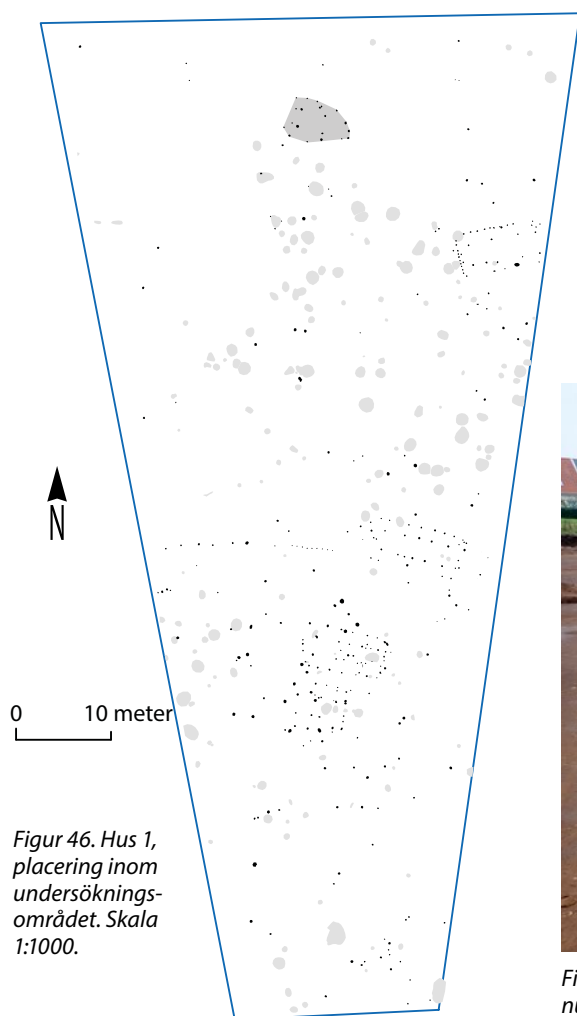
Alla hus är belägna på flack, sandig mark, på ungefär samma höjd över havet. Husen verkar vara koncentrerade till ytor med finkornig sand med lägre grusinblandning och ligger i det närmaste öst-västlig riktning. Nedan följer en presentation av de identifierade huslämningarna. Husen presenteras enligt den nummerordning de tilldelats i fält, vilken inte är kopplad till kronologin, utan markerar deras läge från norr till söder. Hus 1 är beläget längst i norr och hus 5 längst i söder.

Hus 1

Tabell 10. Sammanställning data, hus 1.

Typ:	Treskeppigt
Form:	Konvex
Orientering:	ÖSÖ-VNV
Längd:	≥ 8,7 meter
Största bredd:	6,2 meter
Takbärande stolpar:	6 stycken, 3 bockpar
Bockbredd (V-Ö):	2,3 meter, 2,35 meter, 2,1 meter
Bockspann (V-Ö):	3,3 meter, 2,8 meter
Antal väggstolpar:	10
Antal ingångar:	-
Fynd:	Keramik (F9), lerklining (F24), keramik (F25), brända ben (F48)
Prover:	Kolprov PK2040 från AH1218, PK3898 från AS1296, PK3899 från AS1301 och PK3900 från AS1176
Makrofossilanalys:	-
¹⁴C-analys:	PK2040 från AH1218, björk (Ua-87405), 2409 ± 30 BP, 739-399 f.Kr. PK3900 från AS1176, ek (Ua-87406) 2426 ± 29 BP, 747-403 f.Kr. YBÄ (V-VI)/FRJÄ
Typologisk datering:	Mellersta förromersk järnålder/äldre romersk järnålder

Figur 46. Hus 1, placering inom undersökningsområdet. Skala 1:1000.

Hus 1 påträffades intill norra kanten av undersökningsområdet. Huset har varit minst 8,7 meter långt och cirka 6,2 meter brett. Det är ej fastställt hur stor del av husets längd som bevarats. Eventuellt utgör de östligaste stolphålen rester av en yttervägg och de västligaste del av byggnadens ingång. Väggarna verkar ha varit vagt konvexa och om de östra stolphålen är spår av en yttervägg, har gaveln varit rundad. Huset har varit treskeppigt och taket har burits upp av åtminstone sex takbärande stolpar i tre bockpar. Avståndet mellan bockparen varierade mellan 2,8–3,3 meter. Bredden mellan de takbärande stolparna i bockparen varierade mellan 2,1–2,35 meter. Typologiskt kan huset troligtvis dateras till mellersta förromersk järnålder eller äldre romersk järnålder, baserat på storlek, form och konstruktion.

Hus 1 bestod av totalt 20 bevarade stolphål, ett undersöktes ej. Stolphålens diameter varierade mellan 0,16–0,5 meter och stolphålens djup varierar mellan 0,11–0,56 meter. De stolphål som identifieras som tillhörande takbärande stolpar var de djupaste, 0,26–0,56 meter djupa. De övriga stolphålen bedöms kunna ha utgjort väggstolpar eller rester av inre konstruktioner. Dessa var 0,16–0,4 meter i diameter och 0,11–0,22 meter djupa. I nio av 20 stolphål förekom bränd eller obränd lera. I flertalet stolphål var den brända eller obrända leran synlig redan i anläggningens yta. Inga stolphål innehöll stenskonig. I två stolphål påträffades fynd. I stolphål 1176 framkom fyra keramikskärvar (F25) som typologiskt eventuellt dateras till sen-

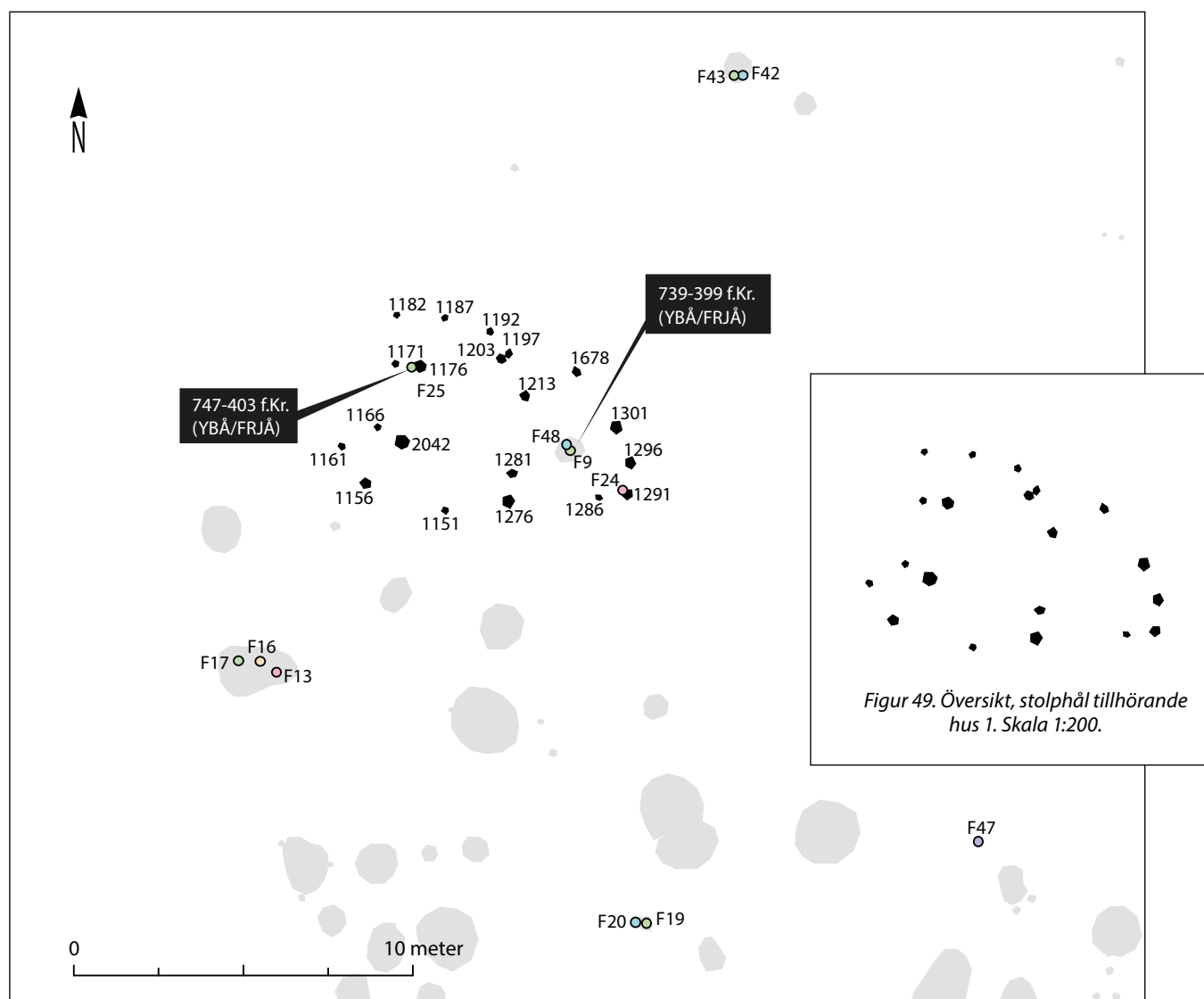
Figur 47. Hus 1, med stakkäppar placerade i de takbärande stolphålen. Foto mot V. Foto-nummer: 2025–2:128. Fotograf: Stina Tegnhed.

neolitikum, på grund av mycket grov magring. Dateringen är dock osäker. I stolphål 1291, påträffas bränd lera i form av lerklining (F24).

I östra delen av hus 1 framkom hård 1218. I anläggningen påträffades knappt ett kilo keramik, daterad till yngre bronsålder eller äldre järnålder, samt ett bränt ben från ett mellanstort däggdjur. Förutom de typologiska dateringarna av husets form och konstruktion kan de påträffade fynden ge en indikation om när huset använts. Keramiken i stolphålet, från senneolitikum, avviker och bedöms inte som samtida med konstruktionen. Mer troligt är att keramiken från

härden, tydligt belägen innanför husets väggar, centrerad mellan fyra takbärare, hamnat i anläggningen under tiden för husets användande.

För att ytterligare stärka dateringen av huset har två ^{14}C -dateringar utförts. Ett från stolphål 1176 och ett från hård 1218. Proverna bestod av förkolnad ek och björk och har daterats till 747–403 f.Kr. respektive 739–399 f.Kr. Sammantaget stärker koldateringen den typologiska dateringen av keramiken från härden. Den typologiska dateringen av huset är något yngre. Men huset har bedömt nyttjats under övergången mellan yngre bronsålder och äldre järnålder.

Figur 48. Översikt, stolphål tillhörande hus 1 markerade med anläggningsnummer. Fynd markerade med fyndnummer. Omgivande anläggningar i ljusgrått. Skala 1:200.

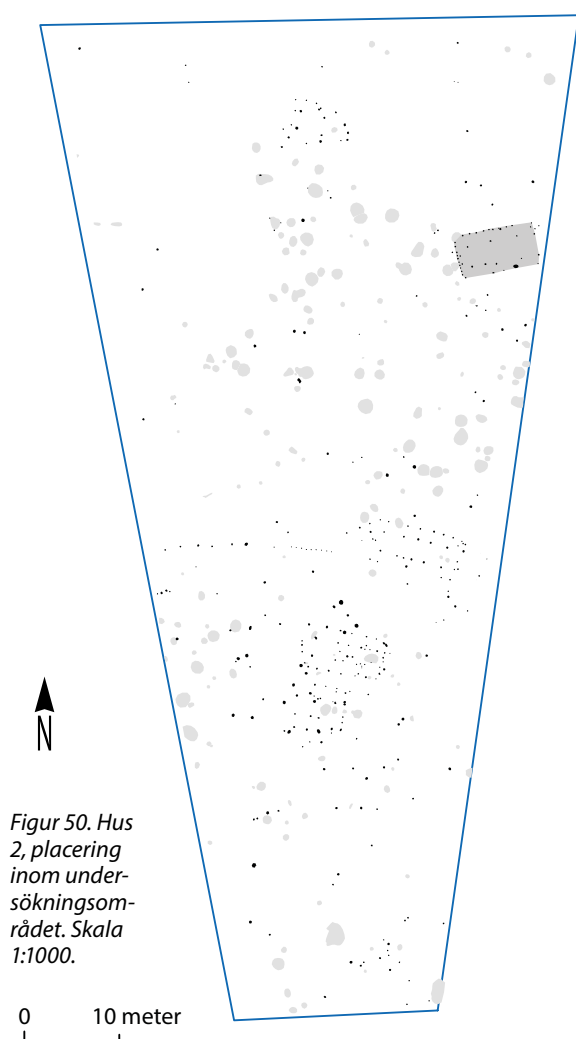
Hus 2

Tabell 11. Sammanställning data, hus 2.

Typ:	Treskeppigt
Form:	Rak
Orientering:	ÖNÖ-VSV
Längd:	≥ 11 meter
Största bredd:	6 meter
Takbärande stolpar:	8 stycken, 4 bockpar
Bockbredd (V-Ö):	2,7 meter, 3,1 meter, 3 meter, 2,8 meter
Bockspann (V-Ö):	3,2 meter, 3,5 meter, 2,4 meter
Antal väggstolpar:	26
Antal ingångar:	-
Fynd:	-
Prover	Kolprov PK2048 från AS1843 och PK4419 från AH1370.
Makrofossilanalys:	-
14C-analys:	PK4419 från AH1370, ek (Ua-87409) 2425 ± 29 BP, 747-403 f.Kr. (hård ovanpå stolphål i väggen) YBÅ (V-VI)/FRJÅ
Typologisk datering:	Yngre bronsålder

Hus 2 påträffades intill östra kanten av undersökningsområdets norra del. Huset har varit minst 11 meter långt och cirka 6 meter brett, men fortsätter österut, inom den ännu ej undersökta delen av fornlämningen. Väggarna och gavlarna har varit raka. Huset har varit treskeppigt och taket har burits upp av åtminstone åtta takbärande stolpar i fyra bockpar. Avståndet mellan bockparen varierade mellan 2,4–3,5 meter. Bredden mellan de takbärande stolparna i bockparen varierade mellan 2,7–3,1 meter. Typologiskt kan huset dateras till yngre bronsålder, baserat på storlek, form och konstruktion.

Hus 2 bestod av totalt 37 bevarade stolphål, av dessa undersöktes 13. De undersökta stolphålens diameter varierade mellan 0,2–0,6 meter och stolphålens djup varierade mellan 0,07–0,32 meter. Flertalet stolphål var svårdeklarerade och synliga djupare under matjorden än majoriteten av stolphålen inom undersökningsytan. Den mycket finkorniga sanden i området för hus 2 bedöms ha medfört att urlakningsprocessen gått snabbare här än inom hus 1. Först efter det att ytan gått över med skärslev och norgehacka i flera omgångar kunde några av anläggningarna avgränsas och mätas in. På grund av detta blev de registrerade som grundare än vad de skulle ha blivit om de upptäckts direkt under matjorden. De stolphål som bedöms härstamma från takbärande stolpar var 0,22–0,26 meter i diameter och 0,07–0,32 meter djupa, två undersöktes ej. De övriga stolphålen bedöms kunna ha utgjort väggstolpar eller rester av inre konstruktioner. Dessa var 0,2–0,6 meter i diameter och 0,12–0,3 meter djupa, 19 undersöktes ej. Ett stolphål, 3926, i husets nordvästra hörn, innehöll stenskoning. Samma stolphål överlagrades av hård 3926. Inga fynd påträffades.

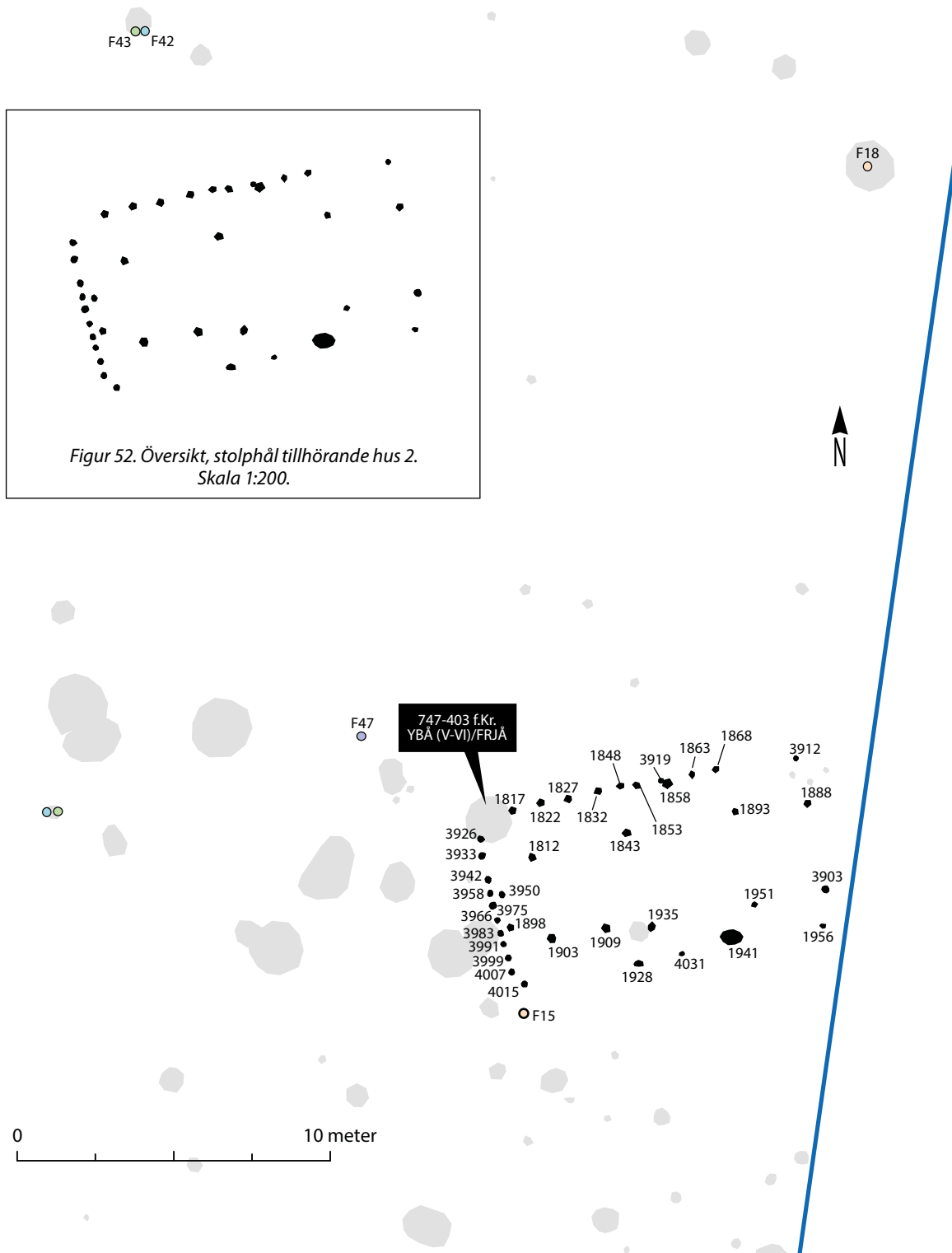
Figur 50. Hus 2, placering inom undersökningsområdet. Skala 1:1000.

Figur 51. Hus 2, med stagkäppar placerade i de takbärande stolphålen. Foto mot NÖ. Fotonummer: 2025–2:187. Fotograf: Linda Wigert.

Hus 2 innehöll inga stolphål som bedömdes lämpliga för provtagning. Detta, samt bristen på typologiskt daterbara fynd, gjorde att dateringen av byggnaden fått avgöras av byggnadstypologi. Härden som överlagrade

ett av stolphålen i nordväst provtogs för att eventuellt kunna bidra med en relativ datering av byggnaden. Provet visade sig innehålla ekkol som daterades till 747–403 f.Kr.

Figur 53. Översikt, stolphål tillhörande hus 2 markerade med anläggningsnummer. Omgivande anläggningar i ljusgrått. Skala 1:200.

Hus 3

Tabell 12. Sammanställning data, hus 3.

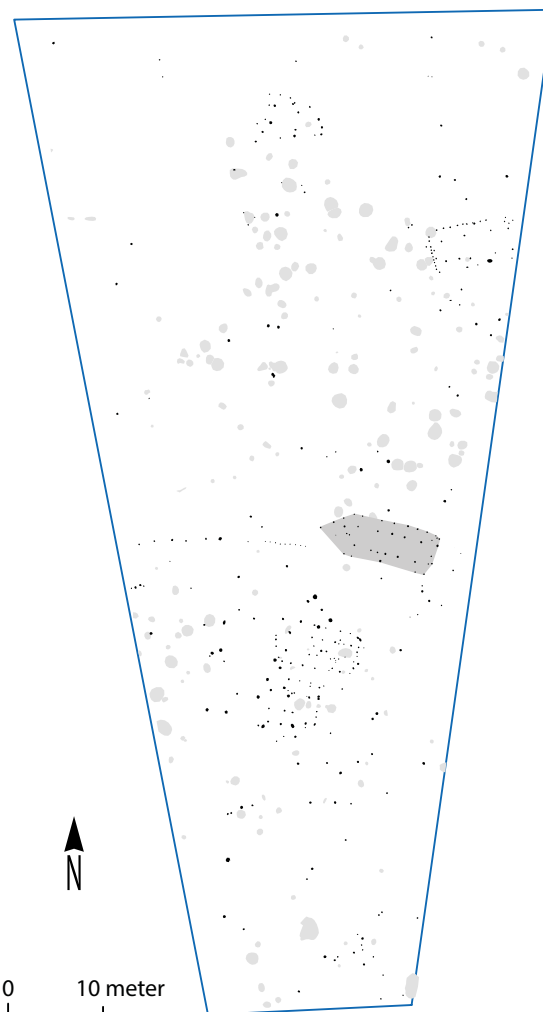
Typ:	Treskeppigt
Form:	Konvex
Orientering:	ÖSÖ-VNV
Längd:	≥ 14,5 meter
Största bredd:	6 meter
Takbärande stolpar:	13 stycken, 5-7 bockpar
Bockbredd (V-Ö):	?, 2,5 meter, 2,6 meter, 2,7 meter, 2,7 meter, 2,8 meter, ?
Bockspänn (V-Ö):	1,8 meter, 2,7 meter, 2 meter, 1,7 meter, 2,3 meter, 2,2 meter
Antal väggstolpar:	17
Antal ingångar:	-
Fynd:	Keramik (F33), lerklining (F35)
Prover:	Kolprov PK4161 från AS3809 och PK4334 från AS2446. Makrofossilprov PM4428 från AS4084, PM4429 från AS4195.
Makrofossilanalys:	PM4429 från AS4195: Träkol (x), risväxter (xx), strån örtartad växt (x), halm (x), bränd lera (x), sädeskorn fragment (3), råg fragment? (1), svart nattskatta (2), svinmälla (45), åkerspärjel (49), åtarv (23), pilört (4), pilört? (2), svartkämpe (1)
14C-analys:	PM4428 från AS4084, ljung (Ua-87410), 1890 ± 29 BP, 79-230 e.Kr. PM4429 från AS4195, råg (Ua-87418), 2394 ± 30 BP, 722-395 f.Kr. RJÄ och YBÄ (V-VI)/FRJÄ
Typologisk datering:	Förromersk järnålder

Hus 3 påträffades intill östra kanten av undersökningsområdets mittersta del. Huset har varit minst 14,5 meter långt och cirka 6 meter brett. Det är ej fastställt hur stor del av husets längd som bevarats. I väst bedöms delar av husets gavel ha påträffats, men i öst saknas en tydlig avgränsning. Väggarna verkar ha varit konvexa och gavlarna rundade. Huset har varit treskeppigt och taket har burits upp av åtminstone tretton takbärande stolpar i fem till sju bockpar. Avståndet mellan bockparen varierade mellan 1,8–1,7 meter. Bredden mellan de takbärande stolparna i bockparen varierade mellan 2,5–2,8 meter. Typologiskt kan huset dateras till förromersk järnålder, baserat på storlek, form och konstruktion.

Hus 3 bestod av totalt 34 bevarade stolphål, av dessa undersöktes 28. Stolphålens diameter varierade mellan 0,15–0,35 meter och stolphålens djup varierar mellan 0,08–0,4 meter. De stolphål som identifieras som tillhörande takbärande stolpar var djupast, 0,28–0,35 meter djupa, två undersöktes ej. De övriga stolphålen bedöms kunna ha utgjort väggstolpar eller rester av inre konstruktioner. Dessa var 0,15–0,28 meter i dia-

meter och 0,08–0,21 meter djupa, fyra undersöktes ej. Inga stolphål innehöll stenskonung. I stolphål 1603 och 3804 förekom bränd lera, vilken ej samlades in. I stolphål 3809 framkom även tre keramikskärvor från två olika kärl, vilka typologiskt kan dateras till yngre bronsålder eller äldre järnålder. En av skärvorna har nageltryck längs buken.

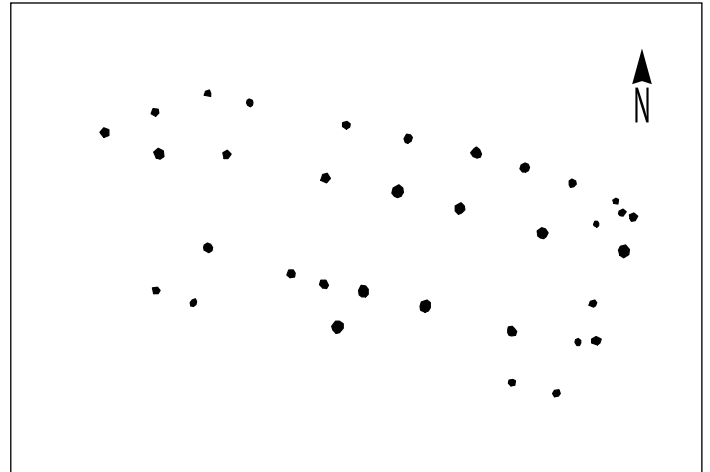
Jordprover från två stolphål analyserades i förhoppning att hitta makrofossiler lämpliga för datering. I stolphål 4195, efter en av de takbärande stolparna, påträffades ett sädeskorn som daterades till 722–395 f.Kr. (yngre bronsålder/förromersk järnålder) vilket stämmer överens med den typologiska dateringen av huset och troligtvis indikerar tiden för husets användning. I stolphål 4084 påträffades enbart förkolnad ljung, vilken bedömdes ha hamnat i stolphålet efter husets användningstid. Ljungen daterades till 79–230 e.Kr. (romersk järnålder) och kan stärka bilden av att

Figur 54. Hus 3, placering inom undersökningsområdet. Skala 1:1000.

boplatsområdet enbart nyttjats under en begränsad tidsperiod och att boplatsen och närområdet under romersk järnålder var beväxt med hedväxter snarare än utgjordes av trampade gårdsplaner och uppodlad åkermark.

Utöver de 34 stolphål som bedöms tillhöra hus 3, fanns ytterligare sex anläggningar inom husytan. I östra delen av huset framkom två härdar: 2403 och 2411. I härd 2403, påträffas bränd lera i form av lerklining. I västra delen av huset framkom två stolphål, vilka eventuellt kan ha tillhört en inre konstruktion. I norra husväggen påträffades ytterligare en härd. Inget överlagrat stolphål kunde detekteras då härden undersöktes.

Figur 55. Översikt, stolphål tillhörande hus 3. Skala: 1:200.

Figur 56. Hus 3, med stagkäppar placerade i de takbärande stolphålen. I de fyra närmaste takbärarna sitter kortare käppar med gul markering. Foto mot ÖNÖ. Fotonummer: 2025-2:170. Fotograf: Linda Wigert.

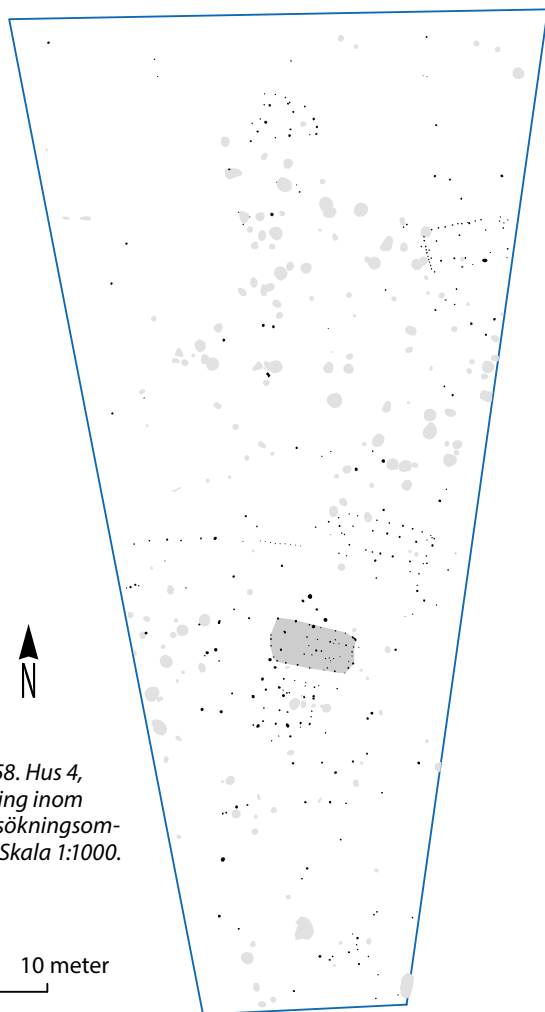

Figur 57. Översikt, stolphål tillhörande hus 3 markerade med anläggningsnummer. Fynd markerade med fyndnummer. Omgivande anläggningar i ljusgrått. Skala 1:200.

Hus 4

Tabell 13. Sammanställning data, hus 4.

Typ:	Treskeppigt
Form:	Rak
Orientering:	VNV-ÖSÖ
Längd:	12 meter
Största bredd:	6,2 meter
Takbärande stolpar:	7 stycken, 3-4 bockpar
Bockbredd (V-Ö):	2,5 meter, 2,4 meter, 2,3 meter, ? Meter
Bockspann (V-Ö):	3 meter, 3 meter, 2,2 meter
Antal väggstolpar:	27
Antal ingångar:	-
Fynd:	Lerklining (F38), ugnsvägg (F39)
Prover:	Makrofossilprov PM4159, PM4541 Och PM4542 från A2693 (ugn).
Makrofossilanalys:	PM4541 från A2693: Bränd lera (xxx), bränd lera med avtryck av gräs/halm (xx). PM4542 från A2693: Bränd lera (xxx), bränd lera med avtryck av gräs/halm (x).
¹⁴ C-analys:	-
Typologisk datering:	YBÄ/ÄFRJÄ

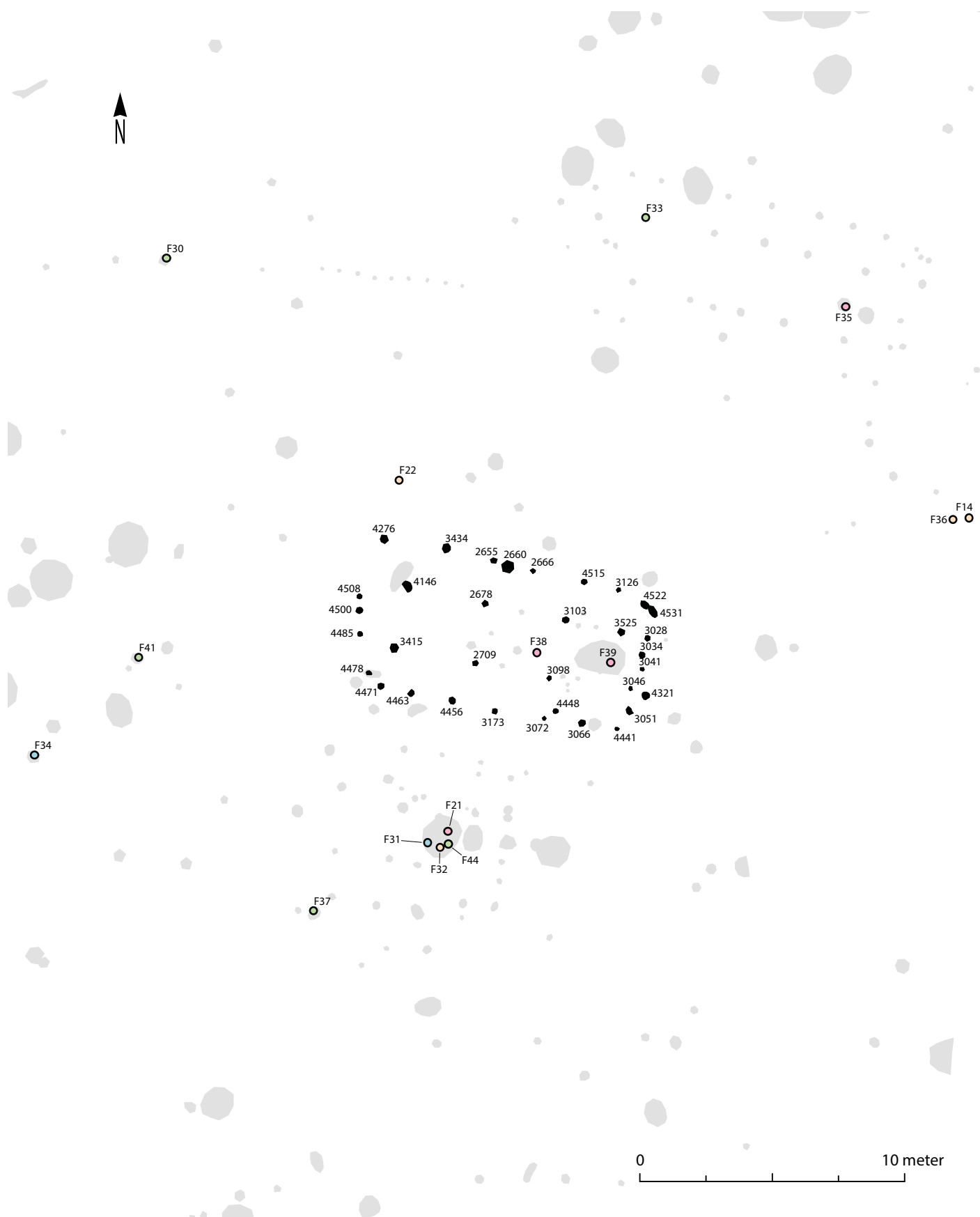

Figur 58. Hus 4, placering inom undersökningsområdet. Skala 1:1000.

Hus 4 påträffades centralt, i södra delen av undersökningsområdet. Huset har varit cirka 12 meter långt och cirka 6,2 meter brett, med raka väggar och gavlar. Huset har varit treskeppigt och taket har burits upp av åtminstone sju takbärande stolpar i tre till fyra bockpar. Avståndet mellan bockparen varierade mellan 2,2–3 meter. Bredden mellan de takbärande stolparna i bockparen varierade mellan 2,3–2,5 meter. Typologiskt kan huset dateras till yngre bronsålder eller äldre förromersk järnålder, baserat på storlek, form och konstruktion.

Hus 4 bestod av totalt 34 bevarade stolphål, av dessa undersöktes 23. Stolphålen var runda eller ovala. Diameter varierade mellan 0,18–0,4 meter och de två ovala stolphålen var 0,4–0,5 meter långa och 0,25–0,3 meter breda. Stolphålens djup varierar mellan 0,08–0,5 meter. De stolphål som identifieras som tillhörande takbärande stolpar var bland de djupaste, 0,36–0,5 meter djupa, ett undersöktes ej. De övriga stolphålen bedöms kunna ha utgjort väggstolpar. Dessa var 0,18–0,34 meter i diameter och 0,08–0,45 meter djupa, tio undersöktes ej. Två väggstolpar i husets östra gavel var något större, 0,33–0,37 meter i diameter och 0,45 meter djupa. Inga stolphål innehöll stenskonering. Av 34 stolphål innehöll 18 bränd eller obränd lera i varierande mängd. Den brända leran var sparsamt förekommande och samlades ej in. I husets östra del hade åtta stolphål dubbel fyllning, där den yngre fyllningen innehöll bränd och obränd lera medan den äldre främst bestod av mörkbrun sand, med enbart ställvisa inslag av bränd eller obränd lera. Bedömningen är att konstruktionen i östra delen stolpats om.

Utöver de 34 stolphål som bedöms tillhöra hus 4, fanns ytterligare 18 anläggningar inom husytan. Dessa bestod av 13 stolphål, tre gropar, en härd samt en ugn. Sex av anläggningarna undersöktes: tre stolphål, två gropar samt ugnen. Eventuellt kan fler av de ej undersökta stolphålen utgöra del av en inre huskonstruktion, men då ingen logisk koppling kunnat göras mellan anläggningarna, har dessa ej tagits med i tolkning av konstruktionen. Av de övriga anläggningarna inom huset är det ugnen i husets östra del som bedöms som intressant. Anläggningen verkar ha legat ”högre upp” i marken och enbart små fragment av ugnsväggen har påträffats i makrofossilprover. I fält tolkades anläggningen som en värmepåverkad yta med rödbränd sänd och fläckar av lera. Kol eller sot saknas helt. Markytan runt om ugnen, i hela östra halvan av huset, var något mörkare än omgivande sandlager,

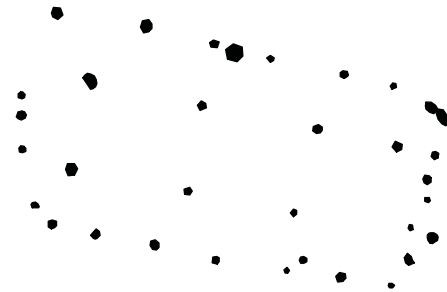
Figur 59. Översikt, stolphål tillhörande hus 4 markerade med anläggningsnummer. Fynd markerade med fyndnummer. Omgivande anläggningar i ljusgrått. Skala 1:200.

vilket bedöms indikera en mer intensiv kulturpåverkan i denna del av huset.

Två fyndpunkter har mätts in inom huset. I stolphål 2725 påträffades bränd lera som tolkas som lerklining eller del av en ugnskonstruktion. I ugn 2693 påträffas bränd lera som bedöms som del av ugnskonstruktionen, leran framkom i ett makrofossilprov.

Jordprover från ugnen analyserades i förhoppning att hitta makrofossiler som skulle kunna bidra till tolkningen av anläggningen och huset samt vara lämpliga för datering. I de två analyserade proverna påträffades enbart sand med ler- och siltinblandning samt bränd lera och bränd lera med avtryck från gräs eller halm. Analysresultatet bidrog till tolkningen att anläggningen utgjort en ugn, men innehöll inget daterbart material. Dessvärre saknas därmed daterbart mate-

rial från hus 4. Husets typologiska datering till yngre bronsålder eller äldre förromersk järnålder bedöms som mest trolig.

Figur 60. Översikt, stolphål tillhörande hus 4. Skala 1:200.

Figur 61. Hus 4, med stagkäppar placerade i de takbärande stolphålen. Foto mot NV. Fotonummer: 2025-2:161. Fotograf: Linda Wigert.

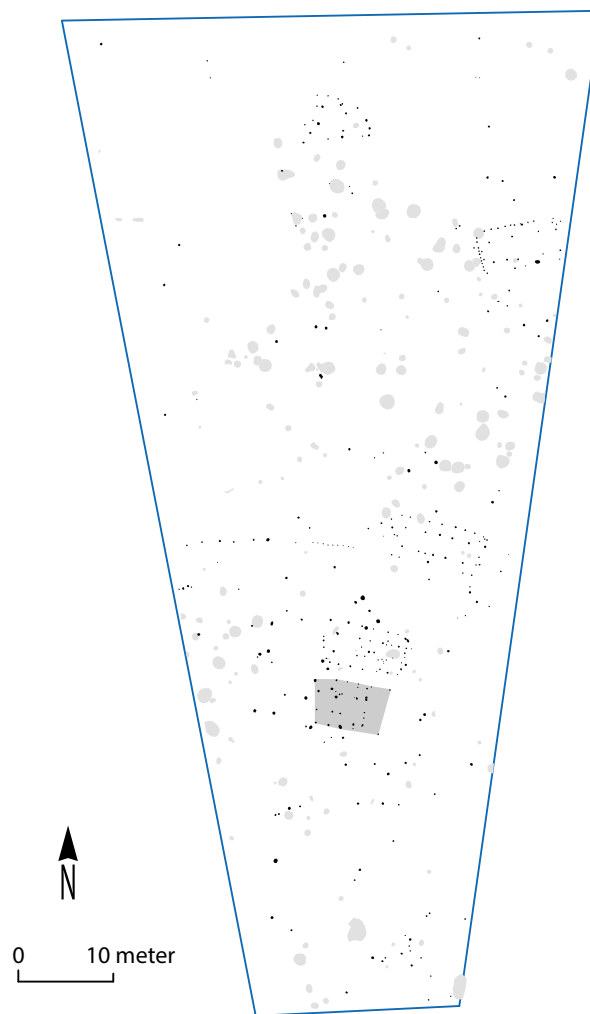
Hus 5

Tabell 14. Sammanställning data, hus 5.

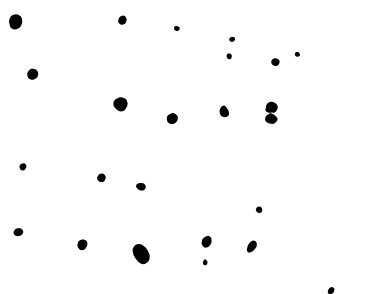
Typ:	Treskeppigt
Form:	Rak
Orientering:	VNV-ÖSÖ
Längd:	≥ 10,5 meter
Största bredd:	6,5 meter
Takbärande stolpar:	8 stycken, 3-5 bockpar
Bockbredd (V-Ö):	2,5 meter, 2 meter, ?, ?, 2,5 meter
Bockspann (V-Ö):	2,4 meter, ?, ?, 1,2 meter
Antal väggstolpar:	15
Antal ingångar:	2
Fynd:	Lerklining (F21), brända ben (F31), flintavslag (F32), keramik (F44)
Prover:	Makrofossilprov PM4145 från AG2963. Kolprov PK4362 från AH2975. Brända människoben FB4158 från AG2963.
Makrofossilanalys:	PM4145 från AG2963: Brända ben (x), träkol (xx), risväxter (xx), strån örtartad växt (x), bränd lera (xx), lindådra? (1), åkersprågel (1)
¹⁴C-analys:	FB4158 från AG2963, bränt ben (Ua-87413), 2488 ± 38 BP, 774-423 f.Kr. PK4362 från AH2975, al (Ua-87408), 2405 ± 29 BP, 732-399 f.Kr. YBÅ (V-VI)/FRJÅ
Typologisk datering:	YBÅ/ÅFRJÅ

Hus 5 påträffades centralt i undersökningsområdets södra del, bara två meter söder om hus 4. Huset är svårtolkat. Ytan för huset består av ett gytter av anläggningar och den tolkning som gjorts av husets form och storlek baseras främst på studier av planritningar med inmätta anläggningar. Huset bedöms kunna ha varit minst 10,5 meter långt och cirka 6,5 meter brett. Det är ej fastställt hur stor del av husets längd som bevarats, men väggarna verkar ha varit raka. Huset har troligtvis varit treskeppigt och taket har burits upp av åtminstone åtta takbärande stolpar i tre till fem bockpar. Avståndet mellan bockparen varierade mellan 1,2–2,4 meter. Bredden mellan de takbärande stolparna i bockparen varierade mellan 2–2,5 meter. Typologiskt kan huset troligtvis dateras till yngre bronsålder eller äldre förromersk järnålder, baserat på storlek, form och konstruktion.

Hus 5 bestod av totalt 22 bevarade stolphål, varav 20 undersöktes. Stolphålens diameter varierade mellan 0,2–0,46 meter och stolphålens djup varierar mellan 0,08–0,48 meter. De stolphål som utifrån läge inom huset, bör ha innehållit takbärande stolpar, är relativt grunda, 0,08–0,28 meter djupa. Eventuellt finns en omstolpning av en takbärande stolpe, stolphål 4336, som är 0,48 meter djupt. De övriga stolphålen bedöms kunna ha utgjort väggstolpar eller rester av inre konstruktioner och eventuellt finns spår efter dörr-

Figur 62. Hus 5, placering inom undersökningsområdet. Skala 1:1000.

Figur 63. Översikt, stolphål tillhörande hus 5. Skala 1:200.

öppningar längs husets norra och södra långsida. Till skillnad från hus 4 var det bara enstaka stolphål som innehöll lera eller bränd lera, leran samlades ej in. Inga stolphål innehöll stenskoning eller fynd.

Inom huset påträffades två härdar och en grop. Anläggningarna låg centralt i huset, på rad i husets längdriktning (öst-väst). Avfallsgropen, 2963, är en av de mest innehållsrika inom lämningen och har redan diskuterats i tidigare stycken. Anläggningen var den enda inom hus 5 som innehöll fynd i form av bränd lera, flintavslag, keramik och brända ben som delvis kunnat identifieras som mänskliga. Keramiken bestod

av skärvor från åtminstone fyra kärl samt ett lerblock och har typologiskt daterats till yngre bronsålder eller förromersk järnålder.

Inga kol- eller jordprover samlades in från husets stolphål. Detta främst för att huset ej "upptäcktes" förrän vid efterbearbetningen av inmätningsskizerna. I fokus för analys hamnade i stället den innehållsrika avfallsgropen och de brända människoben. Bedömningen är att benen tillkommit före gropen och att benen hamnat i gropen genom en sekundär deponering. Benen daterades till 774–423 f.Kr.

Figur 65. Delar av Hus 5. Med avfallsgrop 2963 i bakgrunden och härd 2975 i förgrunden. Runt anläggningarna finns spridda stolphål. Foto mot V. Fotonummer: 2025-2:152. Fotograf: Stina Tegnstedt.

SLUTSATSER

Bosättningen och hantverket inom L1996:5518

Två av frågeställningarna inför undersökningen av L1996:5518 handlade om att klargöra vilken typ av bosättning som funnits på platsen samt att eftersöka spår av lokalt hantverk.

Efter avslutad undersökning är bedömningen att boplatssområde L1996:5518 utgjort ett gårdskomplex med flertalet boningshus. Gården har legat nära odlingsmark där olika sorters grödor odlats. Inom boplatssområdet finns spår av lokalt hantverk i form av keramik och en bakugn. Ugnen har nyttjats för livsmedelsframställning, troligtvis bakning och eventuellt för rostning av oljerika fröer. Nu aktuellt undersökningsområde har utgjort en mindre del av lämningen, som med stor sannolikhet varit sammanlänkad med boplatssområde L1996:5526, väster om Kristianstadsvägen. Boplatssområdet har i sin helhet haft en ungefärlig utbredning om 300 x 130 meter, i nordöst-sydvästlig riktning. Det nu undersökta området utgör en cirka 130 x 25–70 meter stor yta, i mitten av bosättningen. Undergrunden har varit sandig, väl-dränerad och fri från sten, vilket medfört lättarbetad odlingsmark.

Sammantaget visar resultaten från arkeologiska utredningar, förundersökningar och undersökningar att boplatssan vid Altona nyttjats av några få generationer människor, under perioden kring slutet av bronsåldern och början av järnåldern. Människorna har bott i hus som varit treskeppiga, 6–6,5 meter breda och minst 8,7–14,5 meter långa. Tydliga spår av inre konstruktioner eller dörröppningar har ej påträffats.

Att skapa en inbördes kronologi mellan de fem hus som identifierats på platsen har visat sig vara svårt, då typologiska och kolbaserade dateringar alla hamnat inom ett relativt snävt spann under övergången mellan brons- och järnålder. Därtill är det inga av husen som rumsligen överlappar varandra, och på så vis hade kunnat bidra med en inbördes relativ datering. Det är alltså möjligt att alla fem hus varit resta samtidigt och nyttjats parallellt. I hus 2 och 3 finns dock härddar belägna i husens vägglinjer (i hus 2 överlagras till och med ett stolphål), vilket betyder att det extensiva anläggandet av härddar och gropar, som pågått utanför husen, åtminstone delvis skett efter det att hus 2 och 3 försvunnit från gården.

Keramiken från boplatssområdet är av varierande kvalitet och storlek och har bedömt haft olika användningsområden på gården. Blandningen av grövre förrådskrä och tunnare finkeramik ger inga indikationer på en bosättning med ett specialiserat keramiskt hantverk, utan pekar i stället åt att människorna på gården skapat och nyttjat olika sorters kärl för olika ändamål. En majoritet av keramiken bedöms vara tillverkad av leror hämtade i relativ närhet till gården, medan enstaka kärl kan ha ”köpts in” eller transporterats till gården från nordligare delar av Halland. De få fynden av flinta ger inte heller något tecken på specialiserat hantverk, utan består av de anonyma, relativt grova, avslag och retuscherade avslag som är vanligt förekommande på boplatser från tidigt järnålder.

Härddområdet

Området med härddar och gropar bör vara spår efter någon specifik form av verksamhet på gården. Undersökningen av anläggningarna har dock inte gett någon indikation på specialiserat hantverk på platsen. De härddar och gropar som undersökts har i regel varit vardagliga och tomma på fynd, med undantag för enstaka skärvor av keramik från yngre bronsålder/äldre järnålder och anonyma flintavslag. Veden som använts har varit av varierande träslag. Anläggningarna verkar vara koncentrerade till en yta mellan eller intill byggnaderna. Liknande koncentrationer av härddar har uppmärksamats på fler platser i Halland, med dateringar till övergången mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder. Exempelvis inom L1996:7152, i Eldsberga, där täta kluster av härddar påträffades direkt utanför bostadshus. Härddarna varierade i storlek, form och innehåll, likt de inom L1996:5518, och innehöll spridda fynd av keramik och flinta. Makrofossiler i form av sädeskorn indikerar att härddarna i Eldsberga använts för matframställning och de fossiler som daterades härstammade från förromersk järnålder (Nordvall 2019). Ytterligare ett förromerskt boplatssområde med härddkluster undersöktes i Kårarp, L1996:5801, strax norr om Halmstad. Härddarna var i många fall belägna direkt utanför bostadshus. Likt härddarna i Altona och Eldsberga, saknades fynd eller konstruktionsdetaljer som kunde peka på någon form av specialiserat användningsområde (Carlie 2011). Ett tredje exempel är bosättningen vid Snöstorp, i östra Halmstad, L1996:7234. Här tolkas den stora mängden härddar haft ett rituellt användningsområde. Inga

spår efter mathantering eller hantverk påträffades, i stället gjordes en koppling mellan härdområdena och de närbelägna gravmiljöerna (främst högar) (Berger, Gustafsson & Klange 2021).

Vad härdarna i Altona använts till är oklart. Ett så stort antal härdar på en liten yta kan tyckas vara både överdrivet och opraktiskt för de som bott på gården. Härdarna kan antingen vara spår efter vardagliga sysslor som haft med exempelvis matberedning att göra, eller så kan de ha rituell koppling. Bristen på analyserbara data gör en bestämd tolkning omöjlig. Vad som kan konstateras är att företeelsen förekommer på fler boplatssområden, och verkar ha en koppling till tidig järnålder. Vid kommande undersökningar av liknande platser skulle mer riktade insatser med gedigna analyser av innehållet i härdarna och de närbelägna groparna eventuellt kunna klargöra varför klustren uppstått och vad de använts till.

Odling och livsmedelsproduktion

De sädesslag som kunnat identifieras i makroproverna består av speltvete, korn, havre, lin, oljedådra samt ett fragment av potentiell råg. Därtill har frön av åkerspörgel som kan ha odlats för foder, men vanligtvis betraktas som ett ogräs påträffats. De enskilda arterna representeras av ett fåtal identifierade sädeskorn. Mängden bedöms som för låg för att med säkerhet kunna visa på specialiserad odling, då ett sädesslag kan förekomma som ogräs i en odling av ett annat. Men den sammantagna bilden av makrofossilerna från boplaten, indikerar närbelägna odlingsmarker. Sädesslagen är desamma som vid andra, samtida bosättningar. Speltvete och naket korn har odlats i södra Skandinavien sedan stenåldern (Grabowski 2014). Under slutet av bronsåldern ersattes det nakna kornet av skalkorn. Vilken sorts korn som förekommer inom L1996:5518 har inte gått att avgöra. Havre och råg påträffas i halländska kontexter från bronsåldern och framåt (Grabowski 2014), men kan i aktuellt fall ha utgjort ogräs snarare än odlade växter, då förekomsten är låg.

Lin var en relativ nykomling i Skandinavien under slutet av bronsåldern och början av järnåldern (Larsson 2013). Lin förekommer i två varianter, där den ena används för textilframställning och den andra för konsumtion/oljeframställning. För att med säkerhet kunna avgöra vilken variant som odlats på en plats, behövs en större mängd fröer. Oljedådran växer ofta

tillsammans med linet och har även den odlats för konsumtion eller oljeframställning. Både linet och oljedådran påträffades i makrofossilprovet från lågtemperaturugnen i norra delen av undersökningsområdet vilket bedömts innebära att växterna använts vid livsmedelsframställning.

Den norra ugnen, som nämns i stycket ovan, har troligtvis använts för livsmedelsframställning. Ugnen har varit rejäl, cirka 2 x 1,5 meter stor i ytan. Området runt ugnen innehåller ett mindre kluster av härdar och gropar som troligtvis hört till aktiviteten vid anläggningen. Förutom sädeskorn av en rad olika arter, påträffades bränd lera med avtryck av kvistar och grenar, som bedöms ha varit del av en kupolöverbyggnad. Eventuellt har leran varit magrad med gräs och halm. Tre skärvor keramik från ett tunnväggigt kärl med inåtböjd mynning påträffades i anläggningen. Kärlet är ett av de som genom ICP-analys kan knytas till en lokal lertäkt.

Den södra ugnen, belägen i hus 4, har varit svårare att tolka och förstå. Avsaknaden av härd, eller någon form av förkolnat material, samt avsaknaden av makrofossiler, medför att ugnens funktion och ålder ej kunnat fastställas genom analyser. Vad som är tydligt är att konstruktionen skiljer sig från ugnen i norr. Främst genom att den verkar ha legat ovanpå marken, i stället för att ha varit nedgrävd. Den röda sand och lätt brända lera som påträffats i anläggningen visar på stark, eller långvarig, värmestrålning. Fynden av bränd lera med växtavtryck indikerar en kupolöverbyggnad, men nästan alla de närbelägna stolphålen innehåller lera. Eventuellt kommer leran i ugnsanläggningen och stolphålen från lerklinade väggar i stället för från en kupol. Ett rejält stolphål påträffades i ugnens södra kant, och kan indikera någon form av konstruktion som ugnen vilat på, men spåren är för diffusa. Ugnen har legat centrerat i huset, cirka 0,7 meter från östra ytterväggen.

Husen

Den generella bedömningen är att åtminstone tre av husen, hus 1, 2 och 3, utgjort bostadshus. Om härdarna i vägglinjerna på hus 2 och 3 visar att de rivits relativt tidigt under boplatens nyttjande, skulle de tillhöra en tidig fas av gården. Eventuellt har de ersatts med liknande byggnader, utanför gränserna av nu undersökt yta. Hus 1 är i jämförelse ett litet hus och skulle kunna ha använts för andra ändamål än bostad.

Hus 4 och 5 avviker från de andra husen. De är belägna i ett gytter av stolphål, som gjort det svårt att med säkerhet avgöra deras form och storlek. I fält diskuterades möjligheten att de många stolphålen representerade avskiljande väggar som satts upp för att ge lä åt aktiviteten runt ugnen. Om ugnens funktion gått att fastställa hade den kunnat ge en tydligare bild av användningsområdet för hus 4. En hypotes är att ugnen varit en bakugn, likt den i norr, och att hus 4 varit en bakstuga. En annan är att ugnen använts för bränning av keramik, något som den relativt stora mängden lera inom ytan kan indikera. Det närbelägna hus 5, med en stor avfallsgrop och flera mindre hårdar, skulle kunna vara någon sorts förvaringsbyggnad med koppling till aktiviteten i hus 4.

Gravarna

På spridda platser inom bosättningen har brända ben från människor påträffats och tre anläggningar har definierats som gravar. Gravanläggningarna liknar varandra. De är runda, 0,4–0,45 meter i diameter och innehåller 14,3–340,8 gram brända ben. Bedömt är det enbart botten av gravarna som bevarats och om gravurnor förekommit har de försvunnit, så när som på sex skärvor av ett tunnväggigt kärl i grav 1077. Keramikens daterades typologiskt till yngre bronsålder/äldre järnålder, benen daterades till yngre bronsålder (795–545 f.Kr.). Grav 296 och 3649 daterades till yngre bronsålder/förromersk järnålder (768–235 f.Kr. respektive 537–380 f.Kr.).

Brända ben från människa förekom i ytterligare två anläggningar: hård 1306 (sannolikt mänskliga) och avfallsgrop 2963 (bekräftat mänskliga). Dessa ben dateras till yngre bronsålder och yngre bronsålder/förromersk järnålder (800–544 f.Kr. respektive 774–423 f.Kr.). Benen från hården utgör det äldsta daterade materialet inom bosättningen och kan eventuellt härröra från annat däggdjur än människa. Benen från grop 2963 däremot är delvis tydligt mänskliga. Antingen har en grav grävts sönder vid anläggandet av avfallsgropen, eller så har delar av fyllningen i gropen hämtats från en plats där det legat en grav.

På enstaka ben har tecken på individens ålder kunnat identifieras. I grav 296 och avfallsgrop 2963 finns brända ben från individer som varit 35–64 år gamla. Inga ben inom lämningen utgör dubletter, vilket teoretiskt sett kan betyda att alla ben inom bosättningen kommer från en och samma individ. Resultaten av

dateringarna av benen är dock så pass spridda i tid, att de talar emot denna teori.

Det är inte ovanligt med gravanläggningar inom områden med boplatslämningar. Men att gravarna är samtida med bosättningen är mycket ovanligt. Liknande platser i Halland, från övergången mellan yngre bronsålder och förromersk järnålder, har ej hittats. En teori är att det rör sig om gravgömmor där mindre delar av en bränd individ placerats, för att ”finnas kvar” i nära anslutning till gården och dess levande människor. Husoffer av människoben förekommer på andra platser, där delar av skelett deponerats i exempelvis stolphål. Men gravarna inom bosättningen i Altona ligger inte i närheten av husen, utan snarare inom områdena med kluster av hårdar och gropar.

Norr om gårdslandet finns Snickers hög, som ej undersökts arkeologiskt. Runt gravhögen har flatmarksgravar, av liknande typ som de inom nu aktuell boplat, påträffats. Tre av dessa har daterats till 1488–1217 f.Kr. och en har daterats till 340–40 f.Kr. (Perneby 2003b; Tegnstedt 2022). Bosättarna vid Altona har levat 600 meter söder om gravhögen, där gravsättningar bevisligen pågått sporadiskt under mycket lång tid och under tiden för bosättningen. Ändå har man valt att anlägga åtminstone tre gravar/gravgömmor på sin egen gårdsplan. Vidare tolkningar om skälet för handlingarna är svåra att nå. Mer data krävs för en djupare analys.

Bosättningen och dess omgivning

Den tredje frågeställningen inför undersökningen vid Altona gällde i vilken kontext boplatområdet förekommit. De topografiska och geologiska förutsättningarna har redan beskrivits i rapportens inledande stycken, men kortfattat är boplaten belägen på flack, sandig mark som är nästintill helt fri från sten och väl-dränerad. Närheten till ån Lagan och fiskemöjligheterna där har säkert varit av stor vikt för både sötvattenförsörjningen och livsmedelsförsörjningen på gården, men är inget som lämnat spår i det arkeologiska materialet. Vedartsanalysen visar att närområdet varit beväxt med lövskog av ek, al, ask och björk.

I gårdens direkta närhet finns två relevanta områden som undersökts arkeologiskt. Strax sydöst om boplaten finns boplatensområde L1996:6281, varav en mindre del undersöktes 2007. Lämningar i form av hus och keramik daterades då till yngre bronsålder (Mattsson & Svensson 2009). Platsen kan ha nyttjats precis

före den nu aktuella boplatsen, eller så brukades de båda gårdarna parallellt under en kort period i slutet av bronsåldern.

Det andra relevanta området är det runt Snickers hög (L1996:5851), där ett grav- och boplatssområde är beläget, L1996:5327. Gravarna inom lämningen nämns kort i styckena ovan, men boplatslämningarna har bara delvis undersökts och ej kunnat ges en tillförlitlig datering (Perneby 2003b). Gravhögen har bedömts funnits på platsen långt innan gården inom L1996:5518. Men åtminstone en av gravarna runt högen är anlagd under tiden då gården varit bebodd. Fler arkeologiska undersökningar inom de olika lämningarna krävs för att stärka kunskapen om kopplingen mellan gården inom L1996:5518, boplatslämningarna inom L1996:5327 och den stora gravhögen.

REFERENSER

- Berger, Åsa Gustafsson, Stefan & Klange, Johan (2021). *Eldar i Snöstorp. En boplat och härdområden från yngre bronsålder och förromersk järnålder*. Arkeologisk undersökning, Snöstorp 116/L1996:7234. Snöstorp 19:80 och 19:82, Snöstorps socken, Halmstads kommun, Hallands län. Rapporter från Arkeologikonsult 2021:2985.
- Carlie, Lennart (2011). *Kårarp. Hus och gårdar under brons- och järnålder*. Halland, Övraby socken, Halmstad 7:71, 7:73, 7:89, 7:84, 7:85, 7:87, samt 7:96. RAÄ 76. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer 2011:4.
- Grabowski, Radoslaw (2014). *Cereal husbandry and settlement: Expanding archaeobotanical perspectives on the southern Scandinavian Iron Age*. Diss. Umeå: Print och Media, Umeå University.
- Gustafsson, Rickard (2023). *Spännande järnåldersfynd där Sofieroleden dras*. Laholms tidning, 10 oktober. <https://laholmstidning.se/historia/spannande-jarnaaldersfynd-dar-sofieroleden-dras/2811>
- Högberg, Anders (2001). *Öresundsförbindelsen. Flinta under yngre bronsålder och äldre järnålder*. Malmö: Malmö kulturmiljö
- Lantmäteristyrelsens arkiv (1792). *Avmätning på inägor. Laholms stad*. Akt: M38-1:3
- Larsson, Mikael (2013). Cultivation and processing of *Linum usitatissimum* and *Camelina sativa* in southern Scandinavia during the Roman Iron Age. *Vegetation History and Archaeobotany*, November 2013. DOI 10.1007/s00334-013-0413-3.
- Mattsson, Linn & Svensson, Magnus (2009). *Om en gård i Laholm för 3000 år sedan*. Halland, Laholm, Altona 2:1, RAÄ 38, Sofieroleden. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer 2009:2.
- Nordvall, Linn (red.) (2019). *I och kring Brunerör. Fyra fornlämningar - en plats*. Halland, Eldsberga socken, Fyllinge 20:393, RAÄ 37, 144, 145 och 163. Arkeologiska rapporter från Hallands läns museer, 2019:2.
- Perneby, Åsa (2003a). *Sofieroleden*. Arkeologisk utredning. Laholm, Altona 2:1 m.fl. Landsantikvarien, Stiftelsen Hallands läns museer. Arkivrapport.
- Perneby, Åsa (2003b). *I vägen för vägen. Flatmarksgravar från förromersk järnålder, äldre halvvägs-system och boplatslämningar vid Örelid, Altona*. Arkeologisk förundersökning 2003. Halland, Laholm, Altona 2:1 m.fl.
- Lundberg, Ida (2025). *Makrofossilanalys av 8 prover från en arkeologisk undersökning av boplat L1996:5518 i Altona, Laholm socken och kommun, Halland*. Arkeobotanisk rapport 2025:4. Västernorrlands Museum.
- Wranning, Per (2004). *Sofieroleden, södra delen*. Arkeologisk förundersökning 2003. Halland, Laholm, Altona 2:1, RAÄ 30:2. Landsantikvarien, Stiftelsen Hallands läns museer.

TEKNISKA OCH ADMINISTRATIVA UPPGIFTER

Länsstyrelsens beslutsnummer:	431-9170-2021
Eget diarienummer:	2022-122
Uppdragsgivare:	Laholms kommun
Utförandetid:	16 oktober – 3 november 2023
Personal:	Linda Wigert (projektledare), Lina Dahlqvist, Patrik Hallberg, Stina Tegnstedt, Mats Nilsson, Per Wranning och Jonas Carlsson, arkeologer vid Kulturmiljö Halland. Jörgen Thomsen, grävmaskinist vid LBC Ångstorp. Jonas Paulsson, arkeolog och metalldetekteringsspecialist vid Schulz Paulsson Arkeologi AB
Koordinatsystem:	Sweref 99 TM
Höjdsystem:	RH 2000
Läge:	Halland, Laholms stad och kommun, Altona 2:1, L1996:5518. Koordinater N:6263408, E:380867
Undersökt:	6400 m ²
Dokumentation:	Schakt, anläggningar, fynd och prover mättes in med RTK-GPS. Digital information finns tillgänglig i Intrasiprojekt Laholm2022117S. Sektioner och planer dokumenterades på millimeterpapper samt genom fotografering. Ritningar har nummer HMAK 4593:1-4 och digitala fotografier har fotonummer 2025-2:1-209. Allt dokumentationsmaterial är arkiverat i Kulturmiljö Hallands arkiv.
Fynd:	Fynden har tilldelats VM accessionsnummer: VM 300 113:1-57.
Prover:	Sparade prover är registrerade i fyndtabellen. Resterande prover är kasserade.
Datering:	800 f.Kr. – 230 e.Kr. (YBÅ-RJÅ)

BILAGOR

Bilaga 1 Anläggningslista

Landskap: Halland
Socken: Laholms stad
Fastighet: Altona 2:1
Fornlämningsnummer: 1996:5518

Arkeologisk undersökning 2023

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
200	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,3	0,3	0,2	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, konisk botten. Påträffat 0,35 m u my. Inga fynd.	6263534	380844	31
205	-	X	100%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Utgåår.	6263534	380845	31
212	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Djurgång. Utgåår.	6263521	380846	31
221	Härd	X	50%	Skärslöv	-	0,5	0,25	0,02	Mörkbrun, sotig sand. Med in-slag av kol.	X	X	-	Härdrest, oregelbunden form och botten. Påträffad 0,35 m u my. Inga fynd. Skuren av modernt dike i V.	6263520	380844	31
226	Grop	X	50%	Skärslöv	-	1	0,4	0,05-0,15	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Avlång, oregelbunden botten. Påträffad 0,45 m u my. Inga fynd.	6263511	380847	31
234	Grop	X	50%	Skärslöv	-	1,5	0,55	0,25	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Avlång, oregelbunden botten. Påträffad 0,4 m u my. Fynd av bränd lera/keramik.	6263511	380849	31
245	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,25	0,25	0,3	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, diffus men till synes plan botten. Påträffat 0,4 m u my. Inga fynd.	6263502	380853	31
250	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Utgåår.	6263502	380853	31
257	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Utgåår.	6263499	380849	31
270	Härd	X	50%	Skärslöv	-	0,8	0,6	0,05	Svartbrun, sotig sand med in-slag av kol.	X	X	-	Oregelbunden form och botten. Påträffad 0,45 m u my. Inga fynd.	6263488	380857	31
280	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,25	0,25	0,35	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, konisk botten. Påträffat 0,6 m u my. Inga fynd.	6263485	380853	31
286	Grop	X	50%	Skärslöv	-	0,25	0,25	0,1	Mörkbrun sand.	-	-	-	Avlång, skålad botten. Påträffad 0,4 m u my. Inga fynd.	6263484	380857	31
291	-	-	0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263466	380860	32
296	Grav	X	100%	Skärslöv	-	0,45	0,45	0,15	Mörkbrun, humös sand med en 0,06 m tj sot och kollins i botten.	X	X	-	Rund, skålad botten. Påträffad 0,4 m u my. Fynd av brända ben.	6263465	380858	32
302	Härd	X	50%	Skärslöv	-	1,2	0,8	0,05	Svartbrun, sotig sand med in-slag av kol.	X	X	-	Oregelbunden form och botten. Påträffad 0,4 m u my. Inga fynd.	6263462	380860	32
318	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Stenlyft.	6263520	380853	31
324	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263508	380855	31
336	Härd	X	50%	Skärslöv	-	0,65	0,65	0,1	Sotig sand, kol och rikliga mängder sten, 0,1-0,15 m st, enstaka skärviga.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Påträffad 0,45 m u my. Inga fynd.	6263498	380858	31
367	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263494	380864	32
378	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263493	380863	32
384	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263492	380865	32
393	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263492	380866	31
403	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263487	380857	31
408	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263486	380867	32
418	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263483	380869	32
427	Grop	X	50%	Skärslöv	-	0,45	0,45	0,1	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Rund, skålad botten. Inga fynd.	6263477	380868	32
433	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263475	380861	32
447	Grop	X	50%	Skärslöv	-	0,45	0,45	0,15	Mörkbrun, lätt humös sand och sten, 0,1-0,15 m st.	-	-	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263476	380865	32
454	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263472	380870	32
460	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263470	380872	32
465	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,15	0,15	0,24	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263468	380872	32
470	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263467	380871	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
476	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,45	0,45	0,12	Mörkbrun sand.	-	X	-	Runt, skålad botten. Fynd av mindre reducerad spjälkad kera- mik.	6263469	380866	32
482	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263469	380864	32
487	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380862	32
493	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263469	380860	32
498	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380858	32
503	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,16	0,16	0,1	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263468	380856	32
508	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380855	32
513	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380855	32
519	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263463	380856	32
524	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380856	32
529	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380862	32
534	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263464	380869	32
540	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263462	380871	32
548	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,15	0,15	0,1	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Påträffat 0,3 m u my. Inga fynd.	6263532	380858	31
553	Stolphål	X	75%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,1	Mörkbrun sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Påträffat 0,3 m u my. Inga fynd.	6263530	380859	31
558	Härd	X	50%	Skärslev	-	1	1	0,05	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och enstaka stenar.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263521	380868	31
569	Grop	X	75%	Skärslev	-	2,45	1,5	0,35	3 lager. 1) 0,22 m dj. Mörk- brun sand, inslag av träkol och småsten. Fynd av flinta och rikli- ga mängder keramik. Dito kan ha lämnats på plats och gått sönder vid gropens övergivande. 2) 0,07 m dj. Grusigt sandlager i gro- pens V del, materialet snarligt undergrunden. 3) 0,05 m dj. Brun humös sand, marginellt inslag av träkol.	-	X	-	Avlång, sluttande sidor, ojämn botten. Fynd av bränd lera, flinta och keramik. Tolkad som förvaringsgrop/avfallsgrop. Keramik från minst två kärl, dess tjocklek indikerar förvar- ingskärl. Troligtvis in situ. Lager 2 och 3 indikerar att gropen grävts om varpå material från undergrunden hamnat i den.	6263517	380869	31
585	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,2	1,2	0,15	2 lager. 1) 0,1 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,05 m dj. Svart sand, rikligt med träkol.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, plan botten. Inga fynd.	6263511	380870	32
598	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263512	380869	32
603	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380871	32
608	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380870	32
613	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263511	380872	32
623	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263510	380871	32
631	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263509	380872	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
642	Hård	X	50%	Skärslev	-	1	1	0,15	2 lager. 1) 0,1 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,05 m dj. Svart sand, rikligt med träkol. Enstaka skörbrända stenar.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263507	380872	32
652	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263507	380874	32
660	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,9	0,9	0,1	2 lager. 1) 0,05 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,05 m dj. Svart sand, rikligt med träkol, litet inslag av småsten/grus.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, plan botten. Inga fynd.	6263501	380870	32
672	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263503	380871	32
683	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263502	380873	32
701	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,2	1,2	0,1	2 lager. 1) 0,05 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,05 m dj. Svart sand, rikligt med träkol, litet inslag av småsten/grus.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, plan botten. Inga fynd.	6263500	380874	32
712	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263498	380875	32
721	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,15	Mörkbrun lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263497	380874	32
727	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,1	Mörkbrun lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263497	380873	32
733	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263497	380867	31
743	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263495	380867	31
758	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380878	32
764	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380876	32
770	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263465	380875	32
778	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263481	380877	32
785	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263480	380874	32
793	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263481	380872	32
807	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,85	0,85	0,2	Svartbrun, sotig sand med mycket rikliga mängder kol och enstaka stenar.	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263479	380870	32
857	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,2	0,75	0,16	2 lager. 1) Brun sand med inslag av brända lerkulor, ansamling i Ö kanten. 2) Svart sand med kol och sot. Fåtal skörbrända stenar, 0,1 m st.	X	X	-	Avlång. Inga fynd.	6263491	380872	32
904	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,9	0,1	2 lager. 1) Ljusbrun sand. 2) Mörkbrun, lätt humös sand.	X	X	-	Avlångt, vertikala sidor, rundad botten. Mindre fördjupning i V, 0,14 m dj, i Ö 0,63 m dj. Inga fynd.	6263490	380873	32
917	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,9	0,8	0,1	svartbrun, sotig sand med inslag av träkol. Bränd lera i klumpar mot ytan, ansamling i Ö kanten.	X	X	-	Avlång, plan botten. Inga fynd.	6263489	380873	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
929	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263491	380873	32
937	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263492	380873	32
946	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,2	1	0,1	Svartbrun, sotig sand med inslag av rikliga mängder kol och skörbränd sten, 0,1-0,15 m st.	X	X	-	Oregelbunden, oregelbunden botten. Fynd av keramik. Ligger i mindre kluster av hårdar med diffusa övergångar till varandra. Mycket kol mellan hårdarna.	6263493	380861	32
957	Hård	X	50%	Skärslev	-	1	0,8	0,1	Svartbrun, sotig sand med inslag av rikliga mängder kol och skörbränd sten, 0,1-0,15 m st.	X	X	-	Oregelbunden form och botten. Fynd av keramik och flinta.	6263492	380861	32
966	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263492	380862	32
978	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263487	380882	32
990	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263491	380881	32
1000	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263493	380882	32
1006	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263496	380881	32
1011	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263500	380879	32
1019	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263501	380884	32
1027	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263504	380878	32
1037	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,95	0,85	0,1	Svart sand, rikligt med träkol, lite grus.	X	X	-	Avlång, konvexa sidor, plan botten. Inga fynd.	6263505	380876	32
1046	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,7	1,7	0,3	2 lager. 1) 0,2 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,1 m dj. Svart sand, rikligt med träkol, flertalet skörbrända stenar, 0,05-0,1 m st.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, plan botten. Inga fynd.	6263504	380875	32
1058	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,65	1,65	0,2	2 lager. 1) 0,15 m dj. Mörkbrun sand med inslag av träkol. 2) 0,05 m dj. Svart sand, rikligt med träkol, flertalet skörbrända stenar, 0,05-0,2 m st.	X	X	-	Rund, sluttande sidor, plan botten. Inga fynd.	6263509	380874	32
1069	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,75	0,75	0,1	Svart sand, rikligt med träkol.	X	X	-	Rund, skålad botten. Inga fynd.	6263512	380875	32
1077	Grav	X	100%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,12	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Rund, 0,4 m diam, 0,12 m dj. Fynd av brända ben och keramik.	6263509	380880	32
1083	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,1	0,65	0,05	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Avlång, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263508	380882	32
1091	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263512	380881	32
1102	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263513	380881	32
1114	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263514	380877	32
1119	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263515	380877	32
1124	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263515	380875	32
1137	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263516	380874	31
1142	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,1	0,7	0,05	Svartbrun sand med inslag av kol och enstaka stenar.	X	X	-	Oregelbunden form och botten. Inga fynd.	6263519	380873	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
1151	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,23	0,23	0,21	Mörkgråbrun, humös sand.	X	-	-	Runt. Ev. väggstolpe i hus 1. Inga fynd.	6263522	380874	32
1156	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,16	0,16	0,22	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263522	380872	31
1161	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263524	380871	31
1166	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,14	Rödbränd och obränd lera.	-	-	X	Runt. Inga fynd.	6263524	380872	31
1171	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,11	Rödbränd lera.	-	-	X	Runt. Inga fynd.	6263526	380873	31
1176	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,46	0,46	0,47	2 lager. 1) Mörkgråbrun, sotig humös sand med inslag av bränd lera och kol. Går ner som en "tratt" i fyllning nr 2. 2) Brungrå, humös, lite flammig sand.	X	X	X	Runt. Ingen stenskoning, men tre lite sotiga stenar påträffades i stolphålets sidor. Takbärare hus 1. Inga fynd.	6263526	380873	31
1182	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,18	Brungrå, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 1. Inga fynd.	6263527	380873	31
1187	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,13	Brungrå, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 1. Inga fynd.	6263527	380874	31
1192	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,17	0,17	0,13	Brungrå, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 1. Inga fynd.	6263527	380876	31
1197	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,32	0,32	0,13	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Sitter samman med 1203, ev. omstolpning. Ev. inre konstruktion, hus 1. Inga fynd.	6263526	380876	31
1203	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,12	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Sitter samman med stolphål 1197, ev. omstolpning. Ev. inre konstruktion, hus 1. Svårt att se vilket som är yngre eller äldre. Inga fynd.	6263526	380876	31
1208	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263532	380876	31
1213	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,36	0,36	0,55	Brungrå, humös sand, men ett litet inslag av bränd lera. Ljusare till färgen och inte lika humöst som intilliggande stolphål.	X	-	X	Runt. Takbärare, hus 1. Inga fynd.	6263525	380877	31
1218	Härd	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,1	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol, sot och skörbränd sten.	X	X	-	Rund, skålad botten. Fynd av keramik i ytan. Hårt brända stenar i anslutning till keramiken.	6263523	380878	32
1226	Ugn	X	75%	Skärslev	-	2,1	1,5	0,45	6 lager. 1) Brunlerig sand, lätt värmepåverkad marginellt inslag av kol och sot. 2) Brun sand med inslag av bränd lera och kol. 3) Bränd lera i klumpar, som bitvis formar en sammanhållen nivå. Leran blandad med brun sand och inslag av kol och sot. 4) Brun sand med inslag av kol och sot. Enstaka klumpar av bränd lera. 5) Svart sand, inslag av kol och sot samt flertalet skörbrända stenar. 6) Rödbrun lera/sand.	X	X	-	Avlång. För visualiserad lagerföljd, se skiss. Utgår av till V, parti för eld/uppvärmning. Till Ö sannolik kupolöverbyggd förbränningskammare. Anläggningens storlek yrkar på bruk bortom bröd. Fynd av bränd lera och keramik.	6263491	380874	32
1268	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,3	1,3	0,2	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol och rikliga mängder skörbränd sten.	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263518	380876	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
1276	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,18	Mörkbrungrå, humös sand, Norra delen lite mörkare och sotig. Inslag av bränd lera.	X	-	X	Runt. Inga fynd.	6263522	380876	32
1281	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,34	0,34	0,4	Mörkbrungrå, humös sand med inslag av bränd lera.	X	-	X	Runt, smalnar av nedåt. Takbärare, hus 1. Inga fynd.	6263523	380876	31
1286	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,32	0,32	0,52	Flammig, mörkgråbrun, humös, sotig sand med inslag av kol. Lite diffus avgränsning.	X	X	-	Runt. Takbärare, hus 1. Inga fynd.	6263522	380879	32
1291	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,34	0,34	0,2	Mörkgråbrun, humös sotig sand med inslag av bränd lera.	X	X	X	Runt. Ev. gavelstolpe, hus 1. Fynd av bränd lera.	6263522	380880	32
1296	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,45	0,4	0,18	Mörkbrungrå, humös sand med inslag av kol och bränd lera. Två skärviga stenar.	X	X	X	Ovalt. Ev. gavelstolpe, hus 1. Inga fynd.	6263523	380880	32
1301	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,38	0,38	0,26	Mörkbrun, humös sand med inslag av kol och bränd lera.	-	X	X	Runt. Takbärare, hus 1. Inga fynd.	6263524	380879	32
1306	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,2	0,9	0,1	2 lager. 1) Mörkbrun, lätt humös sand. 2) Svartbrun, sotig sand, rikligt med träkol, inslag av sten och någon enstaka skörbränd sten, ca 0,05-0,1 m st. Fåtal fläckar av orange, bränd lera.	X	X	X	Oregelbunden form och botten. Fynd av enstaka brända ben och enstaka keramikskarvor, i lager 2.	6263535	380883	31
1314	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263534	380885	31
1321	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Utgåår.	6263527	380889	32
1332	Grop	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,4	Mörkbrun sand.	-	-	-	Rund, skälad botten. Inga fynd.	6263516	380880	32
1339	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,8	1,8	0,1	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Påträffad 0,4 m u my. Inga fynd. Rikligt med sten, enstaka skärviga. Rikligt med kol.	6263512	380886	32
1350	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380891	32
1355	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380892	32
1360	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263511	380891	32
1370	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263509	380894	32
1380	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263507	380891	32
1390	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,9	1,9	0,2	Svartbrun, sotig sand med inslag av rikliga mängder kol och skörbränd sten.	X	X	-	Oregelbunden, relativt plan botten i V, skälad botten i O. Mycket sten, 0,1-0,15 m st, främst i S. Inga fynd.	6263508	380889	32
1403	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263506	380886	32
1411	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263505	380887	32
1436	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263505	380894	32
1445	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263505	380893	32
1455	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263503	380894	32
1461	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263501	380894	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
1467	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263501	380896	32
1475	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263499	380895	32
1480	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263500	380890	32
1487	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263498	380885	32
1493	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263493	380884	32
1501	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263491	380884	32
1511	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,5	1,5	0,15	2 lager. 1) 0-0,1 m dj, mörkbrun lätt humös sand. 2) 0,01-0,15 svartbrun, sotig sand med in-slag av kol. Rikliga mängder sten, 0,05-0,25 m st, främst i det undre lagret. Många hårt brända/skärnviga.	X	X	-	Oregelbunden, relativt plan botten. Omgiven av fläckvis sotigt sandlager, ca 2 m diam, 0,05 m dj, inga fynd.	6263486	380889	32
1521	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263482	380888	32
1534	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263481	380886	32
1541	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263480	380887	32
1546	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263478	380885	32
1552	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263478	380884	32
1562	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263480	380882	32
1567	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263480	380880	32
1572	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263477	380882	32
1580	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263473	380883	32
1589	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263460	380878	32
1595	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263461	380879	32
1603	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,09	Brun sand med enstaka bitar bränd lera.	-	-	X	Runt. Väggstolpe hus 3. Inga fynd.	6263467	380883	32
1608	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263470	380880	32
1613	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263471	380881	32
1618	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263470	380883	32
1629	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,1	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263469	380883	32
1634	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263471	380883	32
1639	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263472	380882	32
1650	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,05	Svartbrun, sotig sand med in-slag av kol.	X	X	-	Härdrest, oregelbunden form och botten. Påträffad 0,35 m u my. Inga fynd.	6263494	380892	32
1660	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,5	1,2	0,15	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och enstaka skör-brända stenar.	X	-	-	Avläng, lätt skålad botten. Enstaka stenar i fyllningen, 0,05-0,15 m st, alla skärviga. Inga fynd.	6263496	380892	32
1672	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263502	380889	32
1678	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,22	Brungrå, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 1. Inga fynd.	6263526	380878	31

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
1683	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,16	0,16	0,08	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263472	380884	32
1700	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,6	1,6	0,1	2 lager. 1) 0-0,05 m dj, mörkbrun, lätt humös sand med inslag av kol och sot. 2) 0,05-0,1 m dj, svart-brun sand med rikliga mängder sot och kol. Sten i hela fyllningen, 0,05-0,2 m st, enstaka skörbrända. Sot- och kollins i botten.	X	X	-	Rund. Fynd av flinta i ytan.	6263530	380906	32
1710	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,7	0,7	0,05	Svartbrun, sotig, mycket grusig sand med inslag av kol.	X	X	-	Rund, plan botten. Inga stenar. Inga fynd.	6263533	380904	32
1717	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Stenlyft. Utgåår.	6263533	380903	32
1722	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,1	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och enstaka stenar, 0,05-0,1 m st. ej skörbrända.	X	X	-	Rund, plan botten. Inga fynd.	6263534	380901	31
1730	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Djurgång. Utgåår.	6263533	380900	31
1735	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Stenlyft. Utgåår.	6263533	380900	31
1741	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263531	380899	32
1746	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263535	380894	31
1751	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263530	380894	32
1756	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263530	380894	32
1761	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263523	380895	32
1766	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Djurgång. Utgåår.	6263523	380899	32
1771	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263523	380901	32
1776	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Stenlyft. Utgåår.	6263522	380901	32
1781	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263527	380901	32
1786	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263527	380902	32
1791	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263517	380904	32
1797	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263516	380897	32
1802	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263517	380895	32
1807	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263507	380894	32
1812	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,32	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Takbärare. Inga fynd.	6263508	380896	32
1817	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,2	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rund botten. Väggstolpe, hus 2. Inga fynd.	6263509	380895	32
1822	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,26	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rund botten. Väggstolpe, hus 2. Inga fynd.	6263510	380896	32
1827	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380897	32
1832	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380898	32
1838	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263514	380899	32
1843	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,18	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Takbärare. Inga fynd.	6263509	380899	32
1848	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380898	32
1853	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380899	32

BILAGA 1

Intrasisld	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
1858	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380900	32
1863	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380901	32
1868	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380901	32
1873	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380904	32
1878	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380904	32
1883	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380905	32
1888	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,07	mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Hus 2. Inga fynd.	6263510	380904	32
1893	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263509	380902	32
1898	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,12	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263506	380895	32
1903	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,32	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Takbäreare. Inga fynd.	6263505	380896	32
1909	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380898	32
1914	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263506	380899	32
1921	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263500	380897	32
1928	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,26	0,26	0,2	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, plan botten. Vaggstolpe, hus 2. Inga fynd.	6263505	380899	32
1935	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,26	0,26	0,28	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Takbäreare. Inga fynd.	6263506	380899	32
1941	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,6	0,18	Brun, humös sand.	-	-	-	Ovalt, oregelbunden botten. Ev. väggstolpe, hus 2. Inga fynd.	6263505	380902	32
1951	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380903	32
1956	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380905	32
1961	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263502	380898	32
1967	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263500	380898	32
1972	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263500	380900	32
1981	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263498	380904	32
1989	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263498	380903	32
1996	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263497	380900	32
2003	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	Matjord. Utgå.	-	-	-	Matjord. Utgå.	6263495	380899	32
2008	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgå.	6263496	380897	32
2014	Härd	X	50%	Skärslev	-	0,85	0,85	0,1	Svartbrun sand med inslag av kol och enstaka skörbrända stenar	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263496	380898	32
2025	Härd	X	50%	Skärslev	-	0,7	0,7	0,05	Svartbrun sand med inslag av kol och enstaka skörbrända stenar	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263492	380900	32
2042	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,5	0,5	0,56	Mörkbrun, flammig sand.	X	-	-	Runt. Bildar par med 1176. Inga fynd.	6263524	380873	31
2049	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263517	380868	31
2072	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263489	380897	32
2078	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263496	380902	32
2085	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263495	380903	32
2099	Härd	X	50%	Skärslev	-	0,7	0,7	0,05	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol, och enstaka skörbrända stenar, 0,1 m st.	X	X	-	Avlång, relativt plan botten. Inga fynd.	6263492	380903	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2113	Hård	X	50%	Skårslev	-	1,5	1,5	0,15	Svarbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och skörbränd sten, 0,05-0,2 m st.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263491	380902	32
2127	Hård	X	50%	Skårslev	-	0,9	0,7	0,05	Svarbrun, sotig sand med kol och enstaka skörbrända stenar, 0,1 m st.	X	X	-	Oregelbunden, relativt plan botten. Inga fynd.	6263490	380902	32
2138	Hård	X	50%	Skårslev	-	0,7	0,7	0,05	Svarbrun, sotig sand med kol. Grusig svarbrun, sotig sand i O.	X	X	-	Rund, relativt plan botten. Inga fynd.	6263491	380900	32
2149	-	-	0%	Skårslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263491	380895	32
2158	-	-	0%	Skårslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263488	380898	32
2165	Hård	X	50%	Skårslev	-	1,55	1	0,15	2 lager. 1) 0-0,1 m dj, mörkbrun, lätt humös sand med inslag av kol och sot och skärvig sten. 2) 0,1-0,15 m dj, svarbrun sotig sand med skärersten, 0,05-0,15 m st, sot och rikliga mängder kol.	X	X	-	Avlång, oregelbunden botten. Inga fynd. I V utgörs anläggningen av en grop med fyllning av svarbrun, sotig sand med inslag av kol. Gropen är avlång, 0,7 x 1,3 m st och 0,1 m dj. Svagt skålad botten. Inga fynd.	6263487	380902	32
2181	-	-	0%	Skårslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263485	380897	32
2193	Hård	X	50%	Skårslev	-	1,75	1,75	0,2	2 lager. 1) 0-0,1 m dj, mörkbrun, lätt humös sand, sten och skörbränd sten. 2) 0,1-0,2 m dj, svarbrun, sotig sand med inslag av kol, sten och skörbränd sten.	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263485	380895	32
2206	Hård	X	50%	Skårslev	-	2,4	1,9	0,2	2 lager. 1) 0-0,1 m dj, mörkbrun, lätt humös sand, sten och skörbränd sten. 2) 0,1-0,2 m dj, svarbrun, sotig sand med inslag av kol, sten och rikliga mängder sten, 0,1-0,2 m st, främst i mitten. Ca hälften skörbrända.	X	X	-	Oregelbunden form och botten. Inga fynd.	6263483	380895	32
2221	Hård	X	50%	Skårslev	X	0,5	0,5	0,05	Fyllning bestående av fläckig, rödbrun sand och svarbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Härdrest, oregelbunden form och botten. Påträffad 0,35 m u my. Inga fynd.	6263487	380892	32
2228	Hård	X	50%	Skårslev	-	0,7	0,7	0,05	Svarbrun, sotig sand med rikligt med träkol. Fåtal stenar.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263481	380897	32
2237	Hård	X	50%	Skårslev	-	1,3	1,3	0,15	2 lager. 1) Mörkbrun, lätt humös sand. 2) Svarbrun, sotig sand med rikliga mängder kol. Inslag av sten och skörbränd sten, ca 0,1 m st. Ca hälften skörbrända.	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263481	380898	32
2248	Hård	X	50%	Skårslev	-	0,9	0,9	0,08	Fyllning bestående av svarbrun, sotig sand med rikliga mängder kol. Enstaka stenar, 0,08 m st.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263480	380898	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2257	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,9	1,9	0,18	2 lager. 1) Mörkbrun, lätt humös sand. 2) Svarbrun, sotig sand, rikligt med träkol. Rikligt med stenar och skörbränd sten, ca 0,1-0,15 m i diam. Ungefär hälften är skörbrända	X	X	-	Rund, plan botten. Inga fynd.	6263479	380897	32
2270	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263475	380897	32
2275	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263474	380896	32
2282	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263476	380892	32
2294	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,95	0,6	0,12	Svarbrun, sotig sand med in-slag av kol.	X	X	-	Oval, oregelbunden botten. Inga stenar. Inga fynd.	6263478	380893	32
2303	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,65	1,65	0,18	2 lager. 1) 0-0,09 m dj, lätt humös sand, enstaka stenar och enstaka skörbrända stenar. 2) 0,09-0,18 m dj, svarbrun, sotig sand med in-slag av kol samt mycket sten och skörbränd sten, 0,1-0,2 m st.	X	X	-	Rund, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263478	380891	32
2317	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263478	380890	32
2331	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263479	380888	32
2339	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263476	380887	32
2347	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263472	380889	32
2353	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,27	0,27	0,08	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263471	380888	32
2359	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,5	1	0,1	Svarbrun, sotig sand med kol samt tre skärstvenar.	X	X	-	Avlång, oregelbunden botten. Inga fynd.	6263471	380886	32
2370	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,28	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263467	380886	32
2376	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,27	0,27	0,21	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbäre, hus 3. Inga fynd.	6263467	380887	32
2382	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263465	380883	32
2392	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,13	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263469	380883	32
2398	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263466	380890	32
2403	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,6	0,6	0,1	Svarbrun, sotig sand med li-te kol.	X	X	-	Rund, oregelbunden botten. Fynd av bränd lera, lerklining?	6263467	380892	32
2411	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,75	0,75	0,1	Svarbrun, sotig sand med li-te kol.	X	X	-	Oregelbunden. Inga fynd.	6263467	380893	32
2420	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,18	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263469	380895	32
2425	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,1	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263469	380895	32
2431	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,18	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263469	380895	32
2440	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,15	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263466	380894	32
2446	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,36	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbäre, hus 3. Inga fynd.	6263468	380895	32
2453	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263465	380894	32
2459	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,13	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263464	380897	32

Intrasisld	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2465	Stolphål	X	50%	Skärsläv	-	0,23	0,23	0,16	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe hus 3. Inga fynd.	6263464	380893	32
2471	Stolphål	X	50%	Skärsläv	-	0,23	0,23	0,11	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe hus 3. Inga fynd.	6263464	380892	32
2477	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263463	380888	32
2483	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380893	32
2489	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263460	380894	32
2496	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263462	380893	32
2503	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263460	380896	32
2508	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263459	380892	32
2513	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263458	380891	32
2518	Stolphål	X	50%	Skärsläv	-	0,4	0,4	0,1	Mörkbrun, lätt humörs sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Inga fynd.	6263454	380890	32
2525	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263454	380889	32
2535	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263450	380886	32
2544	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263446	380888	32
2552	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263446	380887	32
2559	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263445	380886	32
2565	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263442	380894	32
2572	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263439	380893	32
2579	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263438	380896	32
2588	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263440	380886	32
2594	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263439	380886	32
2601	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263439	380884	32
2607	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263436	380885	32
2616	Stolphål	X	50%	Skärsläv	-	0,35	0,35	0,25	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263435	380888	32
2622	-	X	100%	Skärsläv	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263434	380889	32
2627	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263425	380888	32
2635	Stolphål	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Lera i ytan.	6263419	380888	32
2640	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263419	380887	32
2645	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263419	380892	32
2650	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263459	380880	32
2655	Stolphål	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan. Väggstolpe, hus 4.	6263457	380879	32
2660	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Väggstolpe, hus 4.	6263457	380879	32
2666	Stolphål	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Lera i ytan. Obränd och bränd lera i ytan. Väggstolpe, hus 4.	6263457	380880	32
2671	-	-	0%	Skärsläv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263458	380881	32
2678	Stolphål	X	50%	Skärsläv	-	0,35	0,35	0,5	Mörkbrun, humörs sand med in-slag av obränd lera.	-	X	X	Runt. Takbarare, hus 4. Inga fynd.	6263456	380878	32

BILAGA 1

Intrasisld	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2683	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263454	380879	32
2688	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263455	380880	32
2693	Ugn	X	75%	Skärslev	-	1,6	1,05	0,2	3 lager. 1) Mörkbrun, lätt humös sand, rikligt med obränd lera i mitten av anläggningen. Detta lager är tydligare i den profilen som är ritad mot söder. Inga inslag av röd-orange, bränd lera. 2) Röd-orange sand, inslag av småsten. 3) Ljus sand, lite lätt inblandning av den röd-orange sanden från ovanliggande lager, rikligt med småsten. Oklart om lagret är del av konstruktionen eller naturlig alv.	-	-	X	Oval, svagt skålformad botten. Inga fynd.	6263454	380883	32
2704	Grop	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,36	0,09	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Oval. Inga fynd.	6263454	380878	32
2709	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,36	0,36	0,37	Mörkbrun, humös sand med inslag av obränd lera.	-	-	X	Runt. Takbärare, hus 4. Inga fynd.	6263453	380878	32
2714	Stolphål	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i lutan.	6263453	380879	32
2719	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,22	Mörkbrun, humös sand. Lutan finns inslag av obränd och röd-bränd lera.	-	-	X	Runt. Hus 4. Inga fynd.	6263454	380880	32
2725	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,12	Mörkbrun, humös sand med obränd och rödbränd lera.	-	-	X	Runt. Hus 4. Fynd av bränd lera.	6263454	380880	32
2750	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263413	380888	31
2756	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263411	380888	31
2761	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	0	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263408	380888	32
2766	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263408	380890	31
2771	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263410	380892	31
2787	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,18	0,18	0,07	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Inga fynd.	6263413	380887	31
2792	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,7	0,7	0,05	Svartbrun, sotig sand med kol.	X	X	-	Rund, relativt plan botten. Inga fynd.	6263415	380887	31
2802	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263414	380885	31
2807	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263415	380885	31
2812	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,32	0,32	0,2	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Inga fynd.	6263416	380885	32
2818	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263416	380884	32
2823	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,05	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, plan botten. Inga fynd.	6263414	380884	31
2829	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263415	380883	31
2836	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,48	0,48	0,06	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Hårdrest, rund. Inga fynd.	6263412	380882	31
2843	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263413	380881	31

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2849	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263413	380882	31
2854	Stolphål	X	50%	Skärlev	-	0,44	0,44	0,21	Brun, humösa sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Inga fynd.	6263413	380880	32
2866	Grophus	X	25%	Skärlev	-	3	2,5	0,55	Mörkbrun, lätt humösa sand. Spridda kolfäklar och enstaka bitar bränd lera. Enstaka stenar, 0,05-0,15 m st, få bedömt skörbrända. I S fläckvis mörkbrun, lätt humösa sand och ljusbrun, ster-il sand.	-	X	-	Oregelbundet, bedömt skålad botten. Tydligt och skarpt avgränsad mot omgivande ljusa sandlager i N-profilen. Oregelbunden avgränsning i S. Eventuell större, något grundare nedgrävning (ca 0,35 m dj) runt om huvudsakliga gropen. Fynd av keramik på ca 0,1 m dj, övrigt tom på fynd eller konstruktionsdetaljer.	6263417	380878	32
2892	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263429	380883	32
2898	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263434	380884	32
2903	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263434	380881	32
2909	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263438	380882	32
2916	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263439	380880	32
2922	-	-	0%	Skärlev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263443	380881	32
2927	Stolphål	X	50%	Skärlev	-	0,44	0,4	0,15	Mörkgråbrun, humösa sand.	-	-	-	Runt. Vaggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263444	380879	32
2934	Stolphål	X	50%	Skärlev	-	0,23	0,23	0,14	Mörkgråbrun, humösa sand.	-	-	-	Runt. Vaggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263445	380879	32
2940	Stolphål	X	50%	Skärlev	-	0,23	0,23	0,08	Mörkgråbrun, humösa sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263446	380879	32
2946	Härd	X	50%	Skärlev	-	0,75	0,6	0,08	Mörkgråbrun, sotig, mycket humösa sand med inslag av träkol.	X	X	-	Oval. Inga fynd.	6263447	380879	32
2953	Härd	X	50%	Skärlev	-	1,1	0,8	0,15	2 lager. 1) Mörkbrun, lätt humösa sand. 2) Svartbrun, sotig sand, rikligt med träkol. Rikligt med sten, ca 0,05-0,12 m diam. Inslag av skörbränd sten, ca 1/4.	X	X	-	Oval, svagt skålförmad botten. Inga fynd.	6263447	380878	32
2963	Grop	X	50%	Skärlev	-	1,5	1,5	0,4	2 lager. 1) 0-0,2 m dj, mörkbrun, lätt humösa, siltig sand. Fläckvis förekomst av kol, lera och bränd lera. 2) 0,2-0,4 m dj, övergått i mörkbrun, lätt humösa sand (beskrifv delen i V). Skörbrända/skär-viga stenar i båda lagren, 0,1-0,15 m st.	-	X	X	Rund, oregelbunden botten. Fynd av keramik, bränd lera och brända ben.	6263447	380877	32
2975	Härd	X	50%	Skärlev	-	1,2	1,2	0,2	Mörkgråsvart, sotig, humösa sand med inslag av kol och mycket sten. Stenen är både skörbränd och söndermulad och sotiga hela stenar. Lejonparten är cirka 0,1 m st, men även några större ca 0,2 m st.	X	X	-	Rund, relativt plan botten. Inga fynd.	6263446	380881	32
2984	-	X	100%	Skärlev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263448	380880	32
2989	-	X	50%	Skärlev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263448	380880	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
2994	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,23	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263448	380879	32
3001	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,34	Mörkbrungrå, humös sand med rikligt inslag av bitar med orange, bränd lera.	-	-	X	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263449	380880	32
3006	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,27	0,27	0,21	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263449	380882	32
3011	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Rest från intilliggande anläggning. Utgå.	6263451	380886	32
3016	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263451	380886	32
3023	Stolphål	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Bränd lera i ytan.	6263454	380885	32
3028	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,37	0,37	0,45	2 lager 1) 0,18 m diam, 0,14 m dj. Ljusbrun lera, fläckvis röd-bränd med små fläckar av kol. Plan botten. 2) Under och runt om 1. Mörkbrun, lätt humös sand. Skålad botten.	-	X	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263454	380885	32
3034	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,29	2 lager. 1) 0,2 m diam, 0,17 m dj. Ljusbrun lera med inslag av klumpar av rödbränd lera. Plan botten. 2) Under och runtom 1. Mörkbrun, lätt humös sand. Skålad botten.	-	-	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263454	380884	32
3041	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,29	Fyllning bestående av 2 lager. 1) 0,15 m diam, 0,2 m dj. Ljusbrun lera med inslag av klumpar av rödbränd lera. Skålad botten. 2) Under och runtom 1. Mörkbrun, lätt humös sand. Skålad botten.	-	-	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263453	380884	32
3046	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,33	0,3	0,44	Humös sand, fläckvis ljus, fläckvis mörkbrun. Med inslag av bränd och obränd lera.	-	-	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263452	380884	32
3051	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,34	0,34	0,32	2 lager. 1) 0-0,18 m dj, ljusbrun lerblandad sand. Fläckvis förekomst av bränd och obränd lera samt kolfnas. 2) 0,18-0,32 m dj, mörkbrun lätt humös sand.	-	X	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Skålad botten. Inga fynd.	6263452	380884	32
3058	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263451	380883	32
3066	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,24	0,24	0,22	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263451	380882	32
3072	Stolphål	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan. Väggstolpe, hus 4.	6263451	380881	32
3077	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263452	380882	32
3082	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263453	380882	32
3087	Stolphål	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan.	6263453	380882	32
3093	Stolphål	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan.	6263453	380881	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
3098	Stolphål	X	0%	Skärslev	-	0,38	0,38	0,36	2 lager. 1) En yttre. Mörkbrun, lätt humös sand med inslag av sotfläckar och något enstaka träkol. 2) En inre, centrerad i stolphålet, 0,2 m diam och 0,15 m dj. Brun, lätt humös sand med inslag av sotfläckar, träkol samt ljus, obränd lera och orange bränd lera.	-	X	X	Runt. Takbärare, hus 4. Inga fynd.	6263453	380881	32
3103	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,5	2 lager. 1) En yttre. Mörkbrun, lätt humös sand med inslag av sotfläckar och något enstaka träkol. 2) En inre, centrerad i stolphålet, 0,25 m dj. Brun, lätt humös sand med inslag av sotfläckar, träkol samt ljus, obränd lera och orange bränd lera.	X	X	X	Runt. Takbärare, hus 4. Skålförmad botten. Inga fynd.	6263455	380881	32
3110	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263455	380882	32
3115	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263455	380883	32
3120	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263455	380882	32
3126	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Väggstolpe, hus 4.	6263456	380883	32
3142	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263457	380885	32
3151	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,28	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263448	380878	32
3158	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,17	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Ingång, hus 5. Inga fynd.	6263449	380878	32
3163	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,17	Humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263450	380878	32
3168	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263452	380878	32
3173	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,29	0,29	0,23	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263452	380879	32
3179	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,32	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263444	380878	32
3184	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,46	0,36	0,2	Mörkgråbrun, humös sand samt enstaka små stenar.	-	-	-	Ovalt. Ingång hus 5. Inga fynd.	6263444	380878	32
3191	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263434	380880	32
3202	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263434	380878	32
3209	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,08	Sotig, grusig sand.	X	X	-	Runt. Fynd av spik, ej tillvaratagen.	6263433	380874	32
3219	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263434	380872	32
3228	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263432	380872	32
3236	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263430	380872	32
3245	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263425	380878	32
3252	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263424	380878	32
3280	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,06	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol.	X	X	-	Hårdrest, rund. Överlagrar grop 3257. Inga fynd.	6263421	380876	32
3290	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263439	380877	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
3297	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263440	380876	32
3307	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263442	380876	32
3313	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,4	0,4	0,26	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263444	380876	32
3322	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,22	0,22	0,15	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263446	380876	32
3328	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263443	380875	32
3333	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263442	380874	32
3338	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,25	0,25	0,11	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263444	380874	32
3345	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,26	0,26	0,22	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263446	380875	32
3351	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,3	0,3	0,08	Ljusbeige, obränd lera.	-	-	X	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263448	380875	32
3358	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,35	0,35	0,11	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263449	380875	32
3364	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,29	0,29	0,23	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263450	380875	32
3370	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263452	380876	32
3379	Grop	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgå.	6263451	380874	32
3391	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,22	0,22	0,05	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Inga fynd.	6263452	380874	32
3398	Stolphål	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan.	6263453	380874	32
3406	Stolphål	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	X	Ej undersökt. Bedömt stolphål. Obränd och bränd lera i ytan.	6263453	380874	32
3415	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,36	0,36	0,36	Mörkbrun, humös sand, mest humös i botten. Enstaka småfnyk kol och bränd lera, samt smul av skörbränd sten.	-	X	X	Runt. Takbärare, hus 4. Raka sidor, rundad botten. Inga fynd.	6263454	380875	32
3421	Grop	X	50%	Skärslöv	-	0,55	0,48	0,22	Brun, humös sand med rikliga mängder rödbränd och obränd lera i hela fyllningen. Svåravgränsad, rödflammig, "skitig" alv runtomkring	X	X	X	Oval. Inga fynd.	6263457	380875	32
3434	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,3	0,3	0,25	Mörkbrun, lätt humös sand, ens-taka bitar träkol, inslag av orange bränd lera.	-	X	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Skålförmad botten. Inga fynd.	6263458	380877	32
3441	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,38	0,38	0,13	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263450	380873	32
3449	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,39	0,39	0,2	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263449	380873	32
3456	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Stenlyft. Utgå.	6263446	380873	32
3462	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,26	0,26	0,19	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263446	380873	32
3467	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263448	380871	32
3475	-	X	50%	Skärslöv	X	-	-	-	-	-	-	-	Ej anl. Utgå. Djurgång.	6263445	380873	32
3481	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,25	0,25	0,1	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 5. Inga fynd.	6263444	380873	32
3487	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,48	0,3	0,1	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Ovalt. Fynd av keramik.	6263444	380872	32
3495	Stolphål	X	50%	Skärslöv	-	0,2	0,2	0,14	Mörkgråbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263444	380871	32
3501	-	-	0%	Skärslöv	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263458	380871	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
3507	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263459	380869	32
3513	-	X	75%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263457	380867	32
3520	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263409	380877	32
3525	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Takbärare, hus 4.	6263455	380884	32
3532	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263459	380855	32
3538	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263458	380857	32
3547	Hård	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,03	Sotig sand.	X	-	-	Härdrest, rund. Inga fynd.	6263458	380861	32
3553	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263456	380861	32
3560	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263457	380862	32
3571	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,5	1,5	0,18	2 lager. 1) 0-0,08 m dj. Sekundär-lager/genfyllning av mörkbrun, humös sand. 2) 0,08-0,18 m dj. Sotsvart lager med rikliga mängder sten varav merparten skörbränd. Enstaka kolfragment, mest i ytterkanterna vilket antyder mkt hög förbränningstemperatur.	X	X	-	Rund. Inga fynd.	6263458	380865	32
3582	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,5	0,26	0,08	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Ovalt. Inga fynd.	6263458	380867	32
3588	Grop	X	50%	Skärslev	-	0,5	0,5	0,14	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Rund. Inga fynd.	6263454	380859	32
3595	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263454	380856	32
3601	Hård	X	50%	Skärslev	-	1,5	1,5	0,15	Svartbrun, sotig sand med inslag av kol och med rikliga mängder skörbränd sten.	X	X	-	Rund, plan botten. Inga fynd.	6263452	380860	32
3611	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263453	380865	32
3616	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,2	Svartbrun, humös sand med inslag av kol. Två skörbrända stenar i botten.	X	X	-	Runt. Stenskott?	6263454	380865	32
3622	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263454	380866	32
3629	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263452	380867	32
3634	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263452	380865	32
3643	Grop	X	50%	Skärslev	-	0,35	0,35	0,1	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Rund skålad botten. Inga fynd.	6263451	380862	32
3649	Grav	X	100%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,13	Svartbrun, sotig sand med inslag av träkol.	X	X	-	Rund. Diffus botten. Fynd av brända ben i mitten av fyllningen.	6263450	380861	32
3655	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263448	380858	32
3666	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Hård?	6263447	380859	32
3674	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263446	380865	32
3679	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263446	380867	32
3684	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263448	380868	32
3689	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263444	380859	32

BILAGA 1

Intrasisld	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
3700	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263442	380861	32
3707	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263442	380862	32
3713	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263439	380860	32
3720	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263437	380867	32
3726	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263437	380868	32
3736	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263433	380871	32
3741	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263433	380869	32
3747	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263432	380868	32
3752	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263432	380867	32
3757	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Härd?	6263432	380869	32
3767	-	X	75%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263429	380870	32
3773	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,39	0,39	0,17	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Inga fynd.	6263426	380867	32
3780	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263425	380868	32
3785	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263429	380861	32
3792	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,24	0,24	0,13	Ljusbrun lera.	-	-	X	Runt. Inga fynd.	6263521	380871	31
3798	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263512	380874	32
3804	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,32	Mörkbrun, humös sand.	-	-	X	Runt. Takbärare hus, 3. Fynd av små fragment keramik och bränd lera, ej insamlade.	6263470	380887	32
3809	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,2	0,2	0,32	Mörkbrun, humös sand med inslag av kol och obränd lera i mitten.	-	-	X	Runt. Takbärare, hus 3.	6263470	380884	32
3814	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263422	380868	32
3822	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263419	380867	32
3829	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263417	380869	32
3835	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Grop?	6263415	380871	32
3846	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,8	1,8	0,24	3 lager. 1) 0-0,15 m dj. Mörkbrun, lätt humös sand med inslag av sten, 0,05-0,2 m st. Enstaka prickar av bränd lera. 2) 0,15-0,22 m dj. Svartbrun, lätt humös sand med rikliga mängder kol och sot samt inslag av sten och skorbränd sten, ca 0,05-0,15 m st. 3) I ytterkanterna fanns fläckar av rödbrun sand.	X	X	X	Rund, skålformad botten. Fynd av keramik, en mynningsbit.	6263413	380871	32
3859	-	X	100%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Kolfäck. Utgåår.	6263415	380865	32
3867	Härd	X	50%	Skärslev	-	1,2	0,85	0,1	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och sot. Enstaka skorbrända stenar, 0,1-0,15 m st.	X	X	-	Avlång, svagt skålad botten. Inga fynd.	6263409	380872	32
3878	Härd	X	50%	Skärslev	-	1	0,7	0,05	Svartbrun, sotig sand med kol samt enstaka skorbrända stenar, 0,05-0,1 m st.	X	X	-	Avlång, plan botten. Inga fynd.	6263407	380872	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
3889	Härd	X	50%	Skärslev	-	0,8	0,8	0,05	Svartbrun, sotig sand med rikliga mängder kol och skörbränd sten, 0,1-0,15 m st.	X	X	-	Rund, plan botten. Inga fynd.	6263408	380874	32
3903	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,1	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Hus 2. Inga fynd.	6263507	380905	32
3912	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263511	380904	32
3919	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263510	380900	32
3926	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,23	Mörkbrun, lätt humös sand med ljusbrun, humös sand i mitten.	-	-	-	Runt, skålad botten, stenscott. Väggstolpe, gavel hus 2. Överlagrad av 1370. Inga fynd.	6263509	380894	32
3933	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,23	0,23	0,3	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, skålad botten. Väggstolpe, gavel hus 2. Inga fynd.	6263508	380894	32
3942	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263507	380894	32
3950	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263507	380894	32
3958	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263507	380895	32
3966	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380894	32
3975	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380894	32
3983	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263506	380895	32
3991	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263505	380895	32
3999	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263505	380895	32
4007	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263504	380895	32
4015	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263504	380895	32
4024	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	Matjord. Utgår.	-	-	-	Matjord. Utgår.	6263504	380896	32
4031	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263505	380900	32
4049	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,32	0,32	0,14	Brun, humös sand.	-	-	-	Runt, rundad botten. Inga fynd.	6263412	380885	31
4065	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,3	2 lager. 1) Mörkbrun, lätt humös sand med rikliga mängder orange, bränd lera och ljus obränd lera samt inslag av sot och kol. 2) Mörkbrun, lätt humös sand, något enstaka träkol.	X	X	X	Runt, skålformad botten. Inga fynd.	6263453	380883	32
4071	-	X	0%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Fläck av mörkare jord. Utgår.	6263453	380882	32
4077	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263466	380884	32
4084	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,27	0,27	0,37	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263468	380884	32
4092	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380877	32
4098	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380875	32
4104	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380875	32
4110	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,14	0,14	0,25	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt. Kåpphål? Inga fynd.	6263468	380874	32
4118	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,15	0,15	0,2	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt. Kåpphål? Inga fynd.	6263468	380874	32
4125	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,15	0,15	0,15	Mörkbrun, lätt humös sand.	-	-	-	Runt. Kåpphål? Inga fynd.	6263468	380873	32
4132	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263468	380870	32

BILAGA 1

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
4138	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263463	380856	32
4146	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,35	0,43	Mörkbrun, humörs sand med in-slag av obränd lera och små fläckar bränd lera.	-	X	X	Runt. Takbärare, hus 4. Inga fynd.	6263456	380875	32
4163	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263457	380864	32
4180	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,29	0,29	0,28	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263466	380890	32
4188	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,29	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263469	380891	32
4195	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,35	0,35	0,4	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263469	380889	32
4203	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,3	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263467	380888	32
4211	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263467	380897	32
4219	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,3	0,3	0,29	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263468	380893	32
4227	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,26	0,26	0,3	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Takbärare, hus 3. Inga fynd.	6263466	380892	32
4236	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,19	0,19	0,13	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263465	380894	32
4270	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263453	380874	32
4276	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,27	Mörkbrun, humörs sand med in-slag av obränd lera.	-	-	X	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263458	380875	32
4282	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,15	0,15	0,13	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263468	380894	32
4290	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,12	0,12	0,2	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263467	380898	32
4296	Grop	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,4	0,08	Mörkgråbrun, sotig, humörs sand med inlag av kol	X	X	-	Rund. IV änden av härd 2975. Inga fynd.	6263446	380880	32
4309	Pinnhåll	X	50%	Skärslev	-	0,07	0,07	0,07	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263464	380897	32
4315	Pinnhåll	X	50%	Skärslev	-	0,07	0,07	0,07	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Hus 3. Inga fynd.	6263467	380897	32
4321	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,28	0,28	0,15	Mörkbrun, lätt humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 4. Skälad botten. Inga fynd.	6263452	380884	32
4336	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,35	0,35	0,48	Mörkgråbrun, humörs sand. Unga-fär 15 cm ner i fyllningen finns ett parti med obränd ljusbeige lera.	-	-	X	Runt. Takbärare, hus 5. Inga fynd.	6263448	380879	32
4365	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263456	380889	32
4372	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåår.	6263458	380891	32
4379	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,22	0,22	0,15	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263470	380894	32
4386	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,1	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263470	380892	32
4394	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,25	0,25	0,12	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263470	380891	32
4402	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,17	0,17	0,1	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263471	380889	32
4409	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,18	0,18	0,1	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 3. Inga fynd.	6263472	380885	32
4420	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263466	380887	32
4432	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263469	380882	32
4441	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Väggstolpe, hus 4.	6263451	380883	32
4448	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Väggstolpe, hus 4.	6263452	380881	32
4456	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,33	0,33	0,2	Mörkbrun, humörs sand.	-	-	-	Runt. Väggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263452	380877	32

Intrasid	Subclass	Undersökt	Undersökt andel	Undersökningsmetod	Utgår	Längd	Bredd	Djup	Fyllning	Sot	Kol	Lera	Beskrivning	X-koordinat	Y-koordinat	Höjd över havet
4463	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Vaggstolpe, hus 4.	6263452	380876	32
4471	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,24	0,24	0,14	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Vaggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263452	380874	32
4478	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Vaggstolpe, hus 4.	6263453	380874	32
4485	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,29	0,29	0,22	Mörkbrun, humös sand med inslag av obränd lera.	-	-	X	Runt. Vaggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263454	380874	32
4492	-	X	50%	Skärslev	X	-	-	-	-	-	-	-	Matjord. Utgåar.	6263454	380873	32
4500	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,24	0,24	0,3	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Vaggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263455	380874	32
4508	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,18	0,18	0,08	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Vaggstolpe, hus 4. Inga fynd.	6263456	380874	32
4515	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Vaggstolpe, hus 4.	6263456	380882	32
4522	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,4	0,25	0,25	2 lager. 1) 0-0,1 m dj. I NV delen av stolphålet. Brun, humös sand, med rikliga mängder ljus, obränd lera samt inslag av träkol. 2) 0,1-0,25 m dj. Brun, lätt humös sand, med inslag av ljus, obränd lera och träkol. Något mörkare mot botten.	-	X	X	Ovalt. Vaggstolpe, hus 4. Skålförmad botten. Inga fynd.	6263456	380884	32
4531	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,5	0,3	0,3	2 fyllningar. 1) 0-0,2 m dj. En inre fyllning, centrerad i stolphålet. Brun, lätt humös sand med inslag av ljus obränd lera, orange bränd lera samt enstaka träkol. 2) 0-0,3 m dj. En yttre fyllning. Brun, lätt humös sand med inslag av ljus, obränd och bränd lera samt enstaka träkol. Något mörkare mot botten.	-	X	X	Ovalt. Vaggstolpe, hus 4. Oregelbunden botten. NV delen skärs av 4522. Inga fynd.	6263455	380885	32
4543	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Ingång, hus 5.	6263449	380879	32
4551	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263448	380878	32
4558	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål? Vaggstolpe, hus 5.	6263450	380877	32
4574	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263448	380876	32
4582	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263448	380876	32
4589	-	-	0%	Skärslev	-	-	-	-	-	-	-	-	Ej undersökt. Stolphål?	6263449	380875	32
4596	Stolphål	X	50%	Skärslev	-	0,39	0,39	0,21	Mörkbrun, humös sand.	-	-	-	Runt. Överlagrar härd 4605 i Ö.	6263456	380857	32
4605	Härd	X	50%	Skärslev	-	1	1	0,1	Sotig sand med enstaka skörbrändar.	X	X	-	Härdrest, rund. Inga fynd.	6263456	380857	32

Bilaga 2 Fyndlista

Acc.Nr. VM300113:1-57

Landskap: Halland
Socken: Laholms stad
Fastighet: Altona 2:1
Fornlämningsnummer: 1996:5518

Arkeologisk undersökning 2023

Fyndnr	Accessionsnr	Material	Sakord	Antal	Fragmenteringsgrad	Fyndstatus	Vikt (g)	Anmärkning	Påträffades i	Z	F
1	VM 300 113:1	Flinta	Avslag	1	Intakt	Tillvaratagen	4.5	Finkornig flinta. Flertalet avspaltningssärr på dorsalsidan.	Lösfynd	6263491	380851
2	VM 300 113:2	Flinta	Övrig kärna	1	Intakt	Tillvaratagen	47.9	Grå flinta, relativt finkornig i förhållande till materialet på platsen. Slagen vid två tillfällen. Den äldre ytan är brunpatinerad. Den yngre ytan är ej patinerad.	Lösfynd	6263523	380853
3	VM 300 113:3	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	1.2	4 mm tj. Glättad. Röd insida, röd utsida. Spjälkat.	234	6263534	380844
4	VM 300 113:4	Bränd lera	Lerklining	1	Fragment	Tillvaratagen	0.7	-	234	6263511	380849
5	VM 300 113:5	Flinta	Avslag med retusch	1	Intakt	Tillvaratagen	14.2	Retusch på två ställen. Ena retuschen finns längs en långsida, är rak och ca 17 mm l. Den andra retuschen finns i den distala änden, är konkav och är ca 10 mm l. Grå flinta. Finkornig i relation till materialet på platsen.	408	6263486	380866
6	VM 300 113:6	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	4.9	Bottenfragment, ca 8 mm tj. YBÅ-ÅJÅ. Röd insida, röd-brun utsida.	957	6263492	380861
7	VM 300 113:7	Flinta	Avslag	2	Intakt	Tillvaratagen	4.3	Grå, relativt finkornig flinta i förhållande till materialet på platsen.	957	6263492	380861
8	VM 300 113:8	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	2.8	Ca 7 mm tj. Magrat med sand. Glättad. YBÅ-ÅJÅ. Fin-keramik. Trol samtida med fynd 27. Ljusbrun insida, ljusbrun utsida.	946	6263493	380862
9	VM 300 113:9	Keramik	Kärl	67	Fragment	Tillvaratagen	962.7	Botten och bukfragment tillhörande ett kärl. 12-22 mm tj. Magrat med krossad bergart. Glättad. YBÅ-ÅJÅ. Matskorpa på flertalet bitar. Starkt fragmenterat, smuligt. Svart insida, ljusbrun utsida. Fördelat på två fyndlädor.	1218	6263523	380878
10	VM 300 113:10	Brända ben	Däggdjur?	1	Fragment	Tillvaratagen	0.6	Fragmentet har delats i två delar. Mycket anonymt fragment, sannolikt däggdjur inte fisk eller fågel.	1226	6263491	380875
11	VM 300 113:11	Bränd lera	Ugnsvägg	23	Fragment	Gallrad	583	Bedömt del av ugnskonstruktion. Bitar med avtryck av vidjor tillvaratagna (14/23 gallrade vid analys, 315,3 g).	1226	6263492	380875
12	VM 300 113:12	Keramik	Kärl	3	Fragment	Tillvaratagen	14.2	Buk och mynningsbitar från ett kärl, ca 8 mm tj. Maging av krossad bergart. Glättad. Möjlig dekor i form av knopp. Mynningsformen är inåtböjd/vänd. YBÅ-FRJA. ICP-anlays. Eventuell matskorpa på ett fragment. Fragmenterat. Svart insida, gråbrun utsida.	1226	6263491	380873
13	VM 300 133:13	Bränd lera	Lerklining	1	Fragment	Tillvaratagen	1.4	Lerklining med vidjeavtryck.	569	6263517	380869
14	VM 300 113:14	Flinta	Knacksten	1	Intakt	Tillvaratagen	402.5	Täckt av knackspår.	Lösfynd	6263459	380897

BILAGA 2

Fyndnr	Accessionsnr	Material	Sakord	Antal	Fragmenteringsgrad	Fyndstatus	Vikt (g)	Anmärkning	Påträffades i	N	F
15	VM 300 113:15	Flinta	Avslag med inhak	1	Intakt	Tillvaratagen	2.6	Med inhak i distaländen, cirka 13 mm br och 5 mm dj. Grå, relativt finkornig flinta i förhållande till materialet på platsen.	Lösfynd	6263503	380895
16	VM 300 113:16	Flinta	Avslag	2	Fragment	Tillvaratagen	1	Ett vitpatinerat och ett bränt.	569	6263517	380869
17	VM 300 113:17	Keramik	Kärl	160	Fragment	Tillvaratagen	4297	Låda 1–8: Kärl 1. 6 mynningsfragment (1347g), 3 bot-tenfragment (941,3g) och 38 bukfragment (1630,8g). Strimmigt/gräsavstruket. Låda 9: Kärl 2. Glättat. Ljust gråbrun utsida, gråbrun insida. Många spjälkade bitar. Flertalet bottenbitar. Tjockleken är cirka 10–14 mm. 13 fragment (231,9g). Låda 10: Blandade mindre fragment från gropan. 100 fragment (146,1 g). YBÅ period V-IV. Bortbränt växtmaterial i botten och buk. Matskorpa på flertalet bitar.	569	6263517	380868
18	VM 300 113:18	Flinta	Avslag	1	Intakt	Tillvaratagen	5.5	Sekundärt avslag. Flertalet avspaltningssärr och lite kru- sta på dorsalsidan.	1700	6263530	380906
19	VM 300 113:19	Keramik	Kärl	6	Fragment	Tillvaratagen	3.2	Ca 4 mm tj. Magring av krossad bergart. YBÅ-ÅJÅ. My- cket fragmenterat. Svart insida, ljusbrun utsida.	1077	6263509	380880
20	VM 300 113:20	Brända ben	Människa, män- niska?	2578	Fragment	Tillvaratagen	340.8	Människa: kranium (6 fragment), kotor (vertebrae) (10 fragment), revben (4 fragment), bäcken (coxae) (1 fragment), överarmsben (humerus) (2 fragment), han-drotsben (carpi) (4 fragment), skenben (tibia) (1 frag-ment), fotrotsben (tarsi) (2 fragment) och rörben (21 fragment).	1077	6263509	380880
21	VM 300 113:21	Bränd lera	Lerklining	13	Fragment	Gallrad	132.2	Potentiell lerklining med vidjeavtryck (8/13 gallrade vid analys, 79,2 g).	2963	6263447	380877
22	VM 300 113:22	Flinta	Övrig flinta	1	Fragment	Tillvaratagen	11.4	Finkornig flinta, vitpatinerad. Hela ytan täckt av avspal- tningsärr.	Lösfynd	6263460	380875
23	VM 300 113:23	Flinta	Avslag	1	Intakt	Tillvaratagen	11.2	Finkornig flinta. Ett avspaltningssärr och lite krusa på dorsalsidan.	3835	6263415	380871
24	VM 300 113:24	Bränd lera	Lerklining	1	Fragment	Tillvaratagen	3.4	Potentiell lerklining.	1291	6263522	380880
25	VM 300 113:25	Keramik	Kärl	4	Fragment	Tillvaratagen	19.1	Ca 9 mm tj. Magring av krossad bergart, < 6,6 mm. Eventuellt SN pga magringen. Fragmenterat. Ljusbrun insida, ljusbrun utsida.	1176	6263526	380873
26	VM 300 113:26	Flinta	Avslag	1	Intakt	Tillvaratagen	0.8	Finkornig flinta. Minst tre avspaltningssärr på dorsalsi- dan.	3257	6263421	380876

Fyndnr	Accessionsnr	Material	Sakord	Antal	Fragmenteringsgrad	Fyndstatus	Vikt (g)	Anmärkning	Påträffades i	N	E
27	VM 300 113:27	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	3.4	Ca 7 mm tj. Magring av sand. Glättad. YBÅ-ÅJÅ, eventuellt senare. Finkeramik. Trol samtida med fynd 8. Fragmenterat. Svart insida, ljusbrun utsida. Mycket lik östersjökeramik. 1000-1200 e.Kr. i så fall.	2866	6263416	380878
28	VM 300 113:28	Flinta	Mikrospån?	1	Intakt	Tillvaratagen	0.1	Grå flinta, relativt finkornig i relation till materialet på platsen. Bedömt som osäkert. Skulle kunna vara en avslagen ås från ett avspaltningssärr snarare än ett äkta mikrospån.	2812	6263416	380885
29	VM 300 113:29	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	43.3	Mynningsbit, ca 13 mm tj. Magring av krossad bergart, < 4,7 mm. Glättad. YBÅ-ÅJÅ, Tunformat. Fragmenterat. Gråbrun insida, gråbrun utsida.	3846	6263413	380870
30	VM 300 113:30	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	1.2	Ca 5 mm tj. Magring av krossad bergart. YBÅ-ÅJÅ. Fragmenterat, troligtvis spjälkat. Svart insida, gråbrun utsida.	476	6263469	380866
31	VM 300 113:31	Brända ben	Människa, människa?	66	Fragment	Tillvaratagen	2.84	Människa: kraniefragment (4 fragment) och revbensfragment (1 fragment, som delats i 3 delar). Maturus (35-64 år).	2963	6263447	380876
32	VM 300 113:32	Flinta	Avslag	12	Intakt	Tillvaratagen	18.8	Grovkornig flinta. Ett med avspaltningssärr och lite krusa på dorsalsidan.	2963	6263446	380877
33	VM 300 113:33	Keramik	Kärl	3	Fragment	Tillvaratagen	66.9	Bedömt två kärl. Det ena har en rödbrun insida och utsida och är ca 10 mm tj m dekor av fingerintryck runt buken. Det andra har svartbrun insida och utsida och är ca 9 mm tj. Magring av krossad bergart. Glättade. YBÅ-ÅJÅ. Vanlig i gravar.	3809	6263470	380885
34	VM 300 113:34	Brända ben	Människa, människa?	488	Fragment	Tillvaratagen	41.13	Människa: rörbensfragment (15 fragment).	3649	6263450	380861
35	VM 300 113:35	Bränd lera	Lerklining	7	Fragment	Tillvaratagen	16	Potentiell lerklining.	2403	6263467	380892
36	VM 300 113:36	Flinta	Avslag	1	Fragment	Tillvaratagen	2.8	Bränd.	Lösfynd	6263459	380896
37	VM 300 113:37	Keramik	Kärl	1	Fragment	Tillvaratagen	8.4	Ca 9 mm tj. Magring av krossad bergart. Glättad. YBÅ-ÅJÅ. Svart insida, ljusbrun utsida.	3487	6263444	380872
38	VM 300 113:38	Bränd lera	Lerklining	10	Fragment	Gallrad	64.7	Potentiellt del av ugnskonstruktion (5/10 gallrade vid analys, 31,8 g).	2725	6263454	380880
39	VM 300 113:39	Bränd lera	Ugnsvägg	22	Fragment	Gallrad	94.6	Dåligt brända alternativt brända i låg temperatur. Potentiellt del av ugnskonstruktion (13/22 gallrade vid analys, 60,8 g).	2693	6263453	380883

BILAGA 2

Fyndnr	Accessionsnr	Material	Sakord	Antal	Fragmenteringsgrad	Fyndstatus	Vikt (g)	Anmärkning	Påträffades i	N	F
40	VM 300 113:40	Brända ben	Människa, människa?	452	Fragment	Tillvaratagen	14,3	Människa: kranium (cranium) (4 fragment), revben (costae) (2 fragment) och röriben (ossa longa) (2 fragment). Maturus (35-64 år).	296	6263465	380858
41	VM 300 113:41	Keramik	Kärl	3	Fragment	Tillvaratagen	6,7	Bedömt ett kärl, 8 mm tj. Magring av krossad bergart. Glättad. YBÄ-ÅJÄ. Mycket fragmenterat, troligtvis spjälkat. Gråbrun insida, ljusbrun utsida.	3616	6263454	380865
42	VM 300 113:42	Brända ben	Människa?	4	Fragment	Tillvaratagen	0,3	Människa: rörbensfragment (2 fragment).	1306	6263535	380883
43	VM 300 113:43	Keramik	Kärl	9	Fragment	Tillvaratagen	77,7	Bukfragment från ett kärl, ca 12 mm tj. Magring av krossad bergart. Glättad. YBÄ-ÅJÄ. Fragmenterat. Gråbrun insida, ljusbrun utsida. Eventuellt även glättad insida.	1306	6263535	380883
44	VM 300 113:44	Keramik	Kärl	48	Fragment	Tillvaratagen	1508	Från minst fyra kärl samt ett lerblock. Varierande kvalité och tjocklek, cirka 10-19 mm. Låda 1: 9 fragment, från 2 kärl. Ett gräsavstruket/strimmat och ett glättat (221,2 g). Låda 2-3: 4 bottenfragment och 14 bukfragment från kärl 1 (1063,7 g). Rabbat. Låda 4: 21 mindre fragment samt delar av lerblock (223,8 g). Magring av krossad bergart. YBÄ-ÅJÄ.	2963	6263446	380877
46	VM 300 113:46	Flinta	Avslag	1	Intakt	Tillvaratagen	7,5	Finkornig flinta.	Lösfynd	6263482	380857
47	VM 300 113:47	Metall	Föremål	1	Intakt	Tillvaratagen	57,9	Dekorerad del av tapp/kran/krok/handtag (?). Stilisering av djur. Drake?	Lösfynd	6263512	380890
48	VM 300 113:48	Brända ben	Däggdjur	2	Fragment	Tillvaratagen	0,35	Rörben (1 fragment), sannolikt från mellanstort däggdjur. Storleksmässigt som får/get (ovis/capra), svin (suscrofa) eller rådjur (capreolus capreolus).	1218	6263524	380878
49	VM 300 113:49	Organiskt material	Makrofossiler	1	Intakt	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 2037. Innehåller åkerbinda, pilört och möjlig pilört och träkol.	1077	6263509	380880
50	VM 300 113:50	Organiskt material	Makrofossiler	1	Fragment	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 4363. Innehåller penningört, åkerspärjel, pilört, möjlig pilört, ängsmarksväxten svartkämpe och träkol.	3649	6263450	380861
51	VM 300 113:51	Organiskt material	Makrofossiler	1	Fragment	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 4145. Innehåller möjlig lindådra, åkerspärjel, kvistar och träkol.	2963	6263447	380877
52	VM 300 113:52	Organiskt material	Makrofossiler	1	Fragment	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 1253. Innehåller möjlig speltvet, korn, havre, lindådra, möjlig lindådra, lin, möjligt lin, åkerspärjel, pilört, möjlig pilört och bergsyra.	1226	6263491	380873
53	VM 300 113:53	Organiskt material	Makrofossiler	1	Fragment	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 4429. Innehåller obestämda sädeskorn, möjlig råg, svart nattskatta/luden nattskatta, svinnmåla, åkerspärjel, våtarv, pilört och möjlig pilört (4).	4195	6263469	380889

Fyndnr	Accessionsnr	Material	Sakord	Antal	Fragmenteringsgrad	Fyndstatus	Vikt (g)	Anmärkning	Påträffades i	N	F
54	VM 300 113:54	Organiskt material	Makrofossiler	1	Fragment	Tillvaratagen	-	Makrofossiler från prov 1690. Innehåller obestämd ce-realia, axled från cerealia, svartkämpe och viol.	569	6263517	380867
55	VM 300 113:55	Organiskt material	Träkol	1	Fragment	Tillvaratagen	0.61	Träkol från prov 4417. Utblockade av Erik Danielsson, VEDLAB. Rapport 25020.	2257	6263479	380897
56	VM 300 113:56	Organiskt material	Träkol	1	Komplett	Tillvaratagen	0.124	Träkol från prov 1254. Utblockade av Erik Danielsson, VEDLAB. Rapport 25020.	857	6263491	380872
57	VM 300 113:57	Organiskt material	Träkol	1	Fragment	Tillvaratagen	0.49	Träkol från prov 3902. Utblockade av Erik Danielsson, VEDLAB. Rapport 25020.	1660	6263496	380892

Bilaga 3 Metalldetekteringsrapport, Jonas Paulsson, Schulz Paulsson Arkeologi

Metalldetekteringsrapport

Undersökning med metalldetektor i samband med arkeologisk undersökning av del av fornlämnning L1996:5518 inom fastigheten Altona 2:1, Laholms stad, Laholms kommun i Hallands län

Metalldetektormodell som användes: XP DEUS 11”

Undersökningen:

Arbetsmetod och utförande:

En systematisk metalldetektering utfördes. Inledningsvis undersöktes ploglagret från ytan inom hela undersökningsområdet med parallella sökstråk med ett avstånd av 5 meter. Därefter, när all matjord avlägsnats, metalldetekterades alla framtagna större anläggningar samt lagerrester.

Vid avsökningarna av matjorden negligerades generellt utslag från järnföremål medan alla andra kontrollerades. Metallföremål som med säkerhet kunde tillföras tiden före 1850 eller med osäkerhet kunde dateras i fält togs upp och mättes in med handburen GPS (Garmin GPSMAP 65). Metallföremål som med säkerhet kunde bestämmas till senare tid (d.v.s. efter 1850) tillvaratogs inte.

Vid detekteringarna av anläggningar/lager beaktades alla typer av metallutslag. Metallföremål som låg ytligt togs upp och mättes in, medan djupare liggande utslag markerades för att senare kunna kontrolleras vid de efterföljande arkeologiska undersökningarna.

Matjordsdetekteringen utfördes den 7/5 2022 och anläggningsdetekteringen den 1/11 2023

Detekteringssituationen: (fysiska faktorer som påverkar detekteringsresultatet) –

För ett optimalt sökresultat skall metalldetektorns sökhuvud vara så nära marken som möjligt. Vid undersökningstillfället av matjorden var åkern nysådd med majs, med ojämn yta som följd, vilket gav en något negativ påverkan på detekteringsresultatet.

Arbetet utfördes vid meteorologiskt gynnsamma förhållanden.

Jonas Paulsson (Arkeolog och metalldetekteringsspecialist)

Schulz Paulsson Arkeologi AB

Telefon: 0701733223

E-post: sp.arkeologi@gmail.com

VÄSTERNORRLANDS MUSEUM

Makrofossilanalys av 8 prover från en arkeologisk undersökning av boplatz L1996:5518 i Altona, Laholm socken och kommun, Halland

*Arkeobotanisk rapport 2025:4
Ida Lundberg*

Bakgrund

Under 2023 genomförde Kulturmiljö Halland en arkeologisk undersökning av boplatzlämning L1996:5518 i Altona, Laholms kommun. Lämningen har daterats till förromersk järnålder. Undersökningsområdet utgjordes av en sandig åker belägen intill ån Lagan.

Vid undersökningen identifierades cirka 550 anläggningar, bestående av stolphål, härdar, gropar samt en eller två ugnar. I fyra anläggningar påträffades även människoben, varav tre bedömdes vara gravar och en avfallsgrop.

Jordprover från en ugn (1253.1226), en möjlig ugn (4541.2693, 4542.2693), två gravar (2037.1077, 4363.3649), två gropar (1690.569, 4145.2963) och ett stolphål från hus 3 (4429.4195) skickades vidare till makrofossilanalys (tabell 1). Makrofossilanalysen genomfördes av Ida Lundberg vid Västernorrlands museum.

I analysuppdraget ingick utplock till datering och följande frågeställningar:

1. *Gravarna. Kan makrofossilerna ge oss information om när på året gravarna anlagts? Är gravarna anlagda "på samma sätt" eller skiljer sig anläggningarna åt fyllnadsmässigt?*
2. *Vi försöker förstå platsens användningsområde. Finns det något i proverna som kan ge information om detta?*
3. *Är materialet från ugnarna lika? Den södra ugnen (prov 4541.2693 och 4542.2693) skiljer sig från den i norr utseendemässigt. Men kan de vara rester efter liknande strukturer och kan de ha använts på samma sätt?*
4. *Gropen i söder (prov 4145.2963) bedömer vi vara en avfallsgrop. Men vi hittade människoben i den. Finns det något i makrofossilmaterialet som kan hjälpa oss i förståelsen av gropen?*
5. *Den stora gropen med keramik i norr (prov 1690:569). Finns det något i provet som kan ge information om vad som funnits i kärnen?*

Provbehandling och metod

Provtagning utfördes av arkeologerna under den arkeologiska förundersökningen för att därefter skickas till Västernorrlands museum där de förvarades i väntan på flotering.

Provernans volym mäts innan och efter att materialet vattensållas och flteras med såll på 2 mm och 0,25 mm maskvidd. De olika fraktionerna torkas därefter i rumstemperatur och torkskåp. Det framtagna materialet genomsöks och artbestäms under stereomikroskop med hjälp av referenslitteratur (Cappers et al. 2012; Cappers et al. 2023; Kirleis 2019; Jacomet 2006; Mossberg & Stenberg 2018; Neef et al. 2012) och Ida Lundbergs referenssamling av recenta frön och växtdelar. Enbart förkolnat material analyseras arkeobotaniskt medan oförkolnat material noteras för att visa på eventuell recent förekomst. Den minerogena förekomsten noteras och tas med i tolkningen. Mängden övrigt makrofossil och fynd uppskattas efter en fyrgradig skala där X står för låg andel och XXXX innebär en dominerande andel av provet. Provets innehåll listas i tabell 1.

Resultat

Det minerogena materialet i majoriteten av proverna bestod av en dominerande andel sand med inslag av silt och grus. Proverna utgjordes därmed av en väl dränerad, genomsläpplig jordmån vilket kan medföra något sämre bevaringsförhållanden för organiskt material, och i viss mån även förkolnat material, över en längre tid.

Proverna 4542.2693 och 4541.2693, som båda härrör från samma ugnsanläggning, innehöll däremot en hög andel silt med inslag av lera. Denna sammansättning beror troligen på den omfattande förekomsten av bränd lera från ugnskonstruktionen.

Proverna 1253.1226, 1690.569, 4363.3649 och 4429.4195 innehöll en måttlig till hög andel levande rottrådar, vilket ökar risken för kontaminering mellan jordlager. Rottrådarna bidrar till att luckra upp jorden och kan i värsta fall orsaka förflyttning av makrofossiler mellan olika lager.

Tabell 1: Resultat växtmakrofossilanalys.

Makrofossilanalys										
Kontext/anläggning			Ugn, kollager	Grop	Grav	Grop med människoben	Grav	Stolphål, hus 3	Ugn? Lager 1	Ugn? Lager 1
Prov-ID			1253.1226	1690.569	2037.1077	4145.2963	4363.3649	4429.4195	4541.2693	4542.2693
Volym innan (cl)			370	260	280	280	220	420	210	200
Volym efter 2 mm (cl)			45	12	3	20	17	15	80	10
Volym efter 0,25 mm (cl)			3	5	2	2	2	2	2	5
Övrigt: X = Förekommer, XX = Vanlig, XXX = Riklig, XXXX = Dominerande										
Recent material		Rötter	xxx	xx			xxxx	xx		
Anemaliskt		Bränt ben			xxxx	x	xxx			
Förkolnat organiskt material		Träkol	xx	x	xxxx	xx	xxxx	x		
		Kvist/grenfrag, risväxter	x	xx	x	xx		xx		
		Strån örtartad växt		x	x	x	x	x		
		Halm						x		
Övriga fynd		Bränd lera	xxx			xx		x	xxx	xxx
		Bränd lera, avtryck av gräs/halm	1						xx	x
		Förglasade minerals mältor						x		
		Förglasade organiska frag.		x	x					
Arkeobotaniskt resultat										
Teckenförklaring: * = Förkolnat, Cf = Osäker										
Kategori	Svenska	Vetenskapligt namn								
Odladt/insamlat	Sädeskorn	Cerealia		1						
	Sädeskorn fragment	Cerealia	22					3		
	Sädesslag axled	Cerealia		1						
	Speltvete	<i>Triticum cf. spelta</i>	1							
	Korn	<i>Hordeum vulgare</i>			1					
	Korn?	<i>Cf. Hordeum vulgare</i>	2							
	Råg fragment?	<i>Cf. Secale cereale</i>						1		
	Havre	<i>Avena sativa</i>	1							
	Lin	<i>Linum utisitatisissimum</i>	17							
	Lin?	<i>Cf. Linum utisitatisissimum</i>	2							
	Lindådra	<i>Camelina sativa</i>	7							
	Lindådra?	<i>Cf. Camelina sativa</i>	5			1				
Ogräs	Svart nattskatta/luden nattskatta	<i>Solanum cf. villosum/nigrum</i>						2		
	Svinmålla	<i>Chenopodium album</i>						45		
	Penningört	<i>Thlaspi arvense</i>					2			
	Åkerspärgel	<i>Spergula arvensis</i>	4			1	2	49		
	Åkerbinda	<i>Fallopia convolvulus</i>			1					
	Våtarv	<i>Stellaria media</i>						23		
	Pilört?	<i>Cf. Persicaria lapathifolia</i>	2		1			2		
	Pilört	<i>Persicaria cf. lapathifolia</i>	1		1		1	4		
Ängs/bet-esmark	Pilörter	<i>Persicaria sp.</i>					1			
	Svartkämpe	<i>Plantago lanceolata</i>		1			1			
	Mårsläktet	<i>Galium sp.</i>						1		
	Bergsyra	<i>Rumex acetosella</i>	1							
Viol		<i>Viola sp.</i>		1						
Oidentifierbara fragment		Indeterminat		2						

Prov 1253.1226, ugn

Provet från ugnen innehöll ett förhållandevis rikt växtmakrofossilt material från odlade växter såsom möjlig speltvete (1), korn (2), havre (1), lindådra och möjlig lindådra (12), lin och möjligt lin (19) och från ogräsen åkerspärgel (4), pilört och möjlig pilört (3) och ängsmarksväxten bergsyra (1).

Cerealier

Cerealerna i provet var varierade och inkluderade möjligt speltvete, havre och korn. Dock förekom endast ett eller två korn av varje, vilket försvårar tolkningen. Olika cerealier kan även förekomma som ogräs i andra cerealieodlingar. För att styrka odling och utesluta ogräsförekomst krävs därför ett större antal korn av varje sädesslag. Den höga andelen oidentifierbara cerealiefragment stärker däremot indikationerna på att cerealier inte var ogräs utan odlade på platsen och att ugnen användes för att tillreda mat.

Både speltvete och korn var vanligt förekommande under tidig järnålder. Kornet i provet var dock så fragmenterat att det inte gick att avgöra om det rörde sig om skalkorn eller naket korn.

Havre anses ha varit ett ogräs i sädesfälten fram till järnålderns mitt (Grabowski 2014; Engelmark 1992). Det enda som skiljer den odlade havren (*Avena sativa*) från ogräsen flyghavre (*Avena fatua*) och purrhavre (*Avena strigosa*) är agnbasen som sällan bevaras vid förkolning vilket gör identifikationen svår. För att säkerställa om det rör sig om medveten odling behövs därmed större rena fynd av havre.

Just Halland har dock ett unikt historiskt förhållande till havre, eftersom det här har hittats ett flertal större fynd av havre från så tidigt som slutet av bronsåldern. Även råg verkar ha etablerat sig tidigare i Halland än i omkringliggande regioner (Viklund 2004; Engelmark 1992; Gustafsson 1998; Grabowski 2014). Med tanke på att havren var en etablerad gröda under förromersk järnålder i regionen är det möjligt att havren även i detta prov kan ha varit medvetet odlad.

Oljeväxter

Oljeväxten lin, som förekom i provet, påträffas i vissa järnålderskontexter men bevaras generellt dåligt på grund av sitt höga oljeinnehåll. Det finns två odlade typer av lin: spånadslin och oljelin. Spånadslin odlades för sina långa fibrer, som användes till linnetyg, medan oljelin odlades för sina stora frön, som pressades till linolja. Oljelinet fibrer är dock olämpliga för textilframställning och spånadslinets mindre frön är mindre lämpade för oljeproduktion, vilket särskiljer dem brukningsmässigt. Båda typerna kunde dock användas i matlagning och bakning.

Oljedådra hittas oftast i små kvantiteter tillsammans med lin i arkeobotaniska kontexter och tolkas då främst som ett ogräs i linfalten. Oljedådrans frön är dock även de oljerika och kan användas i mat eller för att tillverka olja. En tolkning är att oljedådran först var ett ogräs i linfalten som med tiden uppmärksammades och började odlas separat eller skördades tillsammans med oljelinet. Ute i Europa är oljedådrans roll som en medvetet odlad gröda relativt säkert belagd genom genetiska studier (Brock et al. 2022), men i nordiska kontexter har denna typ av studie inte genomförts ännu. Det finns dock enstaka fynd som visar att oljedådran i vissa fall använts som föda även i södra Skandinavien.

Exempelvis hittades det vid undersökning av Tollundmannen och Huldremosekvinnans maginnehåll en rad olika ogräsfrön, däribland oljedådra (Helbaek 1950; Holden 1997). Med tanke på mosslikens i många fall speciella död är det dock inte säkert att deras sista måltid representerar standarden för vad en ”vanlig” människa åt under yngre järnålder.

Ett säkrare exempel på medvetet bruk av oljedådra separat från lin hittades vid Uppåkra där ett unikt fynd av oljedådra och lin påträffades i separata förkolnade konglomerat (sammansmälta klumpar). När olja från oljerika frön framställs rostar fröerna för att frigöra mer olja. Konglomeraten från Uppåkra tolkas vara skräpet efter att lin och dådra bränts vid under denna process (Larsson 2013).

En tolkning av den förhållandevis höga förekomsten av lin och oljedådra i provet från ugnen är att den bland annat använts till att rosta linfrön och oljedådra inför tillverkning av vegetabilisk olja. En del av de oljerika fröerna, tillsammans med cerealierna, kan dock även vara spill från matlagning.

Åkerspärgel

Intressant var även förekomsten av åkerspärgel i provet vilket är ett vanligt ogräs som likt oljedådra trivs på magra odlingsmarker. Kanske följde åkerspärgeln med när oljedådran skördades. Åkerspärgel kan dock även ha varit knuten till cerealieodling. Både åkerspärgeln och de enstaka pilörtsfröerna har troligen följt med de odlade växterna in från fältet (medvetet eller omedvetet) för att därefter förkolnas när mat tillagats i ugnen.

Övrigt fyndmaterial

Den höga förekomsten av bränd lera i provet härrör troligen från själva ugnskonstruktionen. Det förekom enstaka fragment med avtryck av blad från gräs eller halm. Detta skulle kunna innebära att ugnväggarna varit magrad med växtmaterial. För att säkra tolkningen skulle dock ett större material av den brända leran behöva undersökas.

Prov 4541.2693 och 4542.2693, ugn

De två proverna från ugnen innehöll inte något växtmakrofossilt material eller träkol men fynd av en hög andel bränd lera och bränd lera med avtryck från gräsliknande blad eller halm.

Den brända leran kan antas härröra från ugnskonstruktionen. Avsaknandet av förkolnat material kan möjligen bero på att den övre delen av ugnen plöjts bort genom årens lopp eller förts bort redan under förhistorisk tid.

Avtryck av blad från gräsliknande växter eller halm påträffades i båda proverna samt på enstaka lerfragment från ugn 1253.1226, vilket är särskilt intressant. Detta tyder på att leran i ugnen har magrats med växtdelar från gräsliknande strån och möjligen halm. Att magra ugnsväggar med växtmaterial är en känd metod, och det finns flera exempel på detta i Sverige och Norden (Stilborg 2023).

Prov 2037.1077, grav

Provet från graven innehöll enstaka växtmakrofossiler från ogräsen åkerbinda (1), pilört, möjlig pilört (2) och korn (1) som var för fragmenterat för att kunna identifiera art. I övrigt utgjordes över 50% av det färdigfloterade provet av brända ben, mycket träkol och enstaka förglasade minerogena fragment.

Kornet kan möjligen härledas till en gravgåva, men med tanke på den låga förekomsten kan det även vara sekundärt deponerat. Huruvida de enstaka förkolnade ogräsfröerna kan kopplas till tiden för gravbålet eller ett annat kronologiskt sammanhang går inte att uttala sig om.

Förglasade mineralsmältor bildas när minerogent material smälter vid mycket höga temperaturer och kan troligen härröra från gravbålet.

Prov 4363.3649, grav

Provet från graven innehöll enstaka växtmakrofossiler från ogräsen penningört (2), åkerspärgel (2), pilört och möjlig pilört (2), och ängsmarksväxten svartkämpe (1). I övrigt utgjordes en stor del av det färdigfloterade provet av brända ben och en dominerande andel träkol.

Det förekom ingenting i provet som kan tyda på gravgåvor. Förekomsten av enstaka ogräsfrön kan antingen härledas till att det vuxit ogräs på platsen där gravbålet anlades eller att förkolnade ogräs från den omkringliggande marken sekundärdeponerats.

Gravarna 2037.1077 och 4363.3649 var mycket lika och innehöll båda enstaka ogräsfrön. Detta kan möjligen kopplas till att gravbålen anlagts i liknade miljöer där det vuxit ogräs eller att förkolnade ogräs från den omkringliggande marken sekundärdeponerats.

Prov 4145.2963, grop med människoben

Provet från gropen innehöll enstaka växtmakrofossiler från den odlade växten eller ogräset möjlig lindådra (1) och ogräset åkerspärgel (1). Det förekom även fynd av bränd lera, enstaka kvistar och träkol. Vid den arkeologiska undersökningen påträffades även människoben och skörbrända/skärviga stenar i gropen.

I kremerade gravar förekommer ofta mycket kol och sot vilket inte var fallet i denna anläggning. Bränd lera är inte heller vanligt förekommande i gravar och eftersom jorden i övrigt inte var lerhaltig är det inte troligt att den brända leran bildats under bränningen av gravbålet. Förekomsten av möjlig oljedådra kan möjligen ha varit en del av en gravgåva, men eftersom det endast var ett frö är det svårt att avgöra.

Materialet i provet, förutom människoben, liknar det som brukar påträffas i en avfallsgrop. Kanske har man grävt en avfallsgrop i en tidigare/äldre grav.

Prov 1690.569, grop

Provet från gropen innehöll enstaka växtmakrofossil från de odlade växterna obestämd cerealia (1), axled från cerealia (1), och ängsmarksväxterna svartkämpe (1) och viol (1).

Växtmakrofossilerna ger inga tydliga indikationer på gropens funktion. Vid den arkeologiska undersökningen påträffades stora mängder keramik i gropen, vilket ledde till en möjlig tolkning att kärl placerats där och sedan gått sönder i samband med gropens övergivande.

Förekomsten av förkolnat material i gropen var begränsat vilket tyder på att eventuellt innehåll i kärlen sannolikt inte varit förkolnat. Detta innebär att det tyvärr inte går att avgöra vad kärlen kan ha innehållit. Om gropen även använts som avfallsgrop kan det förkolnade sädeskornet, axleden, ängsmarksväxterna viol och svartkämpe och enstaka kvistar och strån härröra från hushållsavfall. Materialet var dock så begränsat att en troligare tolkning är att de snarare utgör spill från omgivningen, möjligen i samband med att gropen fylldes igen eller eroderade över tid.

Prov 4429.4195, stolphål

Provet från stolphålet innehöll en relativt stor mängd växtmakrofossiler, däribland de odlade växterna obestämda sädeskorn (3) samt möjlig råg (1). Ogräsen utgjordes av svart nattskatta/luden nattskatta (2), svinmålla (45), åkerspärgel (49), våtarv (23) samt pilört och möjlig pilört (4).

Sädeskornet som identifierades som möjligt råg var för fragmenterat för att kunna fastställas med full säkerhet. Råg förekom dock åtminstone som ogräs under förromersk järnålder, men odlades inte allmänt i Sverige förrän under mitten av järnåldern. Vissa fynd tyder dock på att odling av råg och havre har förekommit betydligt tidigare i Halland (Viklund 2004; Engemark 1992; Gustafsson 1998; Grabowski 2014), vilket kan innebära att råg även odlades vid denna gård.

Den höga förekomsten av ogräs kan ge ledtrådar om var byggnadens ingång funnits och hur skörden hanterades under perioden. Höga förekomster av ogräs vid en byggnads ingång kan nämligen kopplas till ogräsrensning. Viklund (1998) diskuterar olika metoder för att rensa skörden från ogräs, varav en innebar att man använde vinddraget vid en byggnads ingång. Genom att kasta upp skörden kunde de lättare ogräsfröna separeras från de tyngre sädeskornen med hjälp av vinden.

I vilken utsträckning cerealier rensats från ogräs i förhistorisk tid är omdiskuterat eftersom ett stort antal av ogräsfröerna är fullt ätliga. Det bör dock ha förekommit någon form av ogräsrensning av åtminstone den delen av skörden som sparas till utsäde eftersom det annars sås ut mer ogräs på åkermarken nästkommande år. Detta bör inte ha varit eftersträvänsvärt eftersom ogräsen stjälar utrymme och näring på fälten samt ger en mycket lägre avkastning än cerealier. Det är alltså en möjlighet att ogräsfröerna i stolphålet härrör från ogräsrensning.

Det skall dock tilläggas att makrofossilfynd i stolphål ackumulerats över en längre tid. Detta medför att en annan tolkning kan vara möjlig, där ogräsfröerna som spillts från skörden har spritts runt i byggnaden genom årens lopp. En invändning mot denna teori är dock att man i så fall även borde ha påträffat en större mängd cerealier eller ängsmarksväxter från foder. Den troligaste tolkningen i detta fall är därmed att ogräsen ansamlats, troligen i närheten av byggnadens ingång, efter ogräsrensning.

Sammanfattning och svar på forskningsfrågor

1. Gravarna. Kan makrofossilerna ge oss information om när på året gravarna anlagts? Är gravarna anlagda "på samma sätt" eller skiljer sig anläggningarna åt fyllnadsmässigt?

Det fanns inte tillräckligt med växtmakrofossilt material för att dra några djupare slutsatser om under vilken årstid gravarna anlades. Gravarnas innehåll var likartat, vilket tyder på att de sannolikt har anlagts på ett liknande sätt. Växtmakrofossilmaterial i båda gravarna bestod främst av enstaka ogräsfrön, vilket kan indikera att gravbålet placerades på en plats där det vuxit ogräs. Grav 2037.1077 innehöll även ett sädeskorn av korn som möjligen kan kopplas till en gravgåva.

2. Vi försöker förstå platsens användningsområde. Finns det något i proverna som kan ge information om detta?

Den arkeobotaniska analysen indikerar att platsen främst har fungerat som en boplatsyta med intilliggande gravar, där odling, matlagning och oljeframställning har ägt rum.

3. Är materialet från ugnarna lika? Den södra ugnen (prov 4541.2693 och 4542.2693) skiljer sig från den i norr utseendemässigt. Men kan de vara rester efter liknande strukturer och kan de ha använts på samma sätt?

Eftersom inget förkolnat material påträffades i ugn 2693 (prov 4541.2693 och 4542.2693) är det osäkert om ugnarna har använts för samma ändamål. Däremot har båda ugnarnas väggar magrats med växtmaterial, vilket tyder på att de har byggts på liknande sätt och sannolikt haft en likartad funktion.

4. Gropen i söder (prov 4145.2963) bedömer vi vara en avfallsgrop. Men vi hittade människoben i den. Finns det något i makrofossilmaterialiet som kan hjälpa oss i förståelsen av gropen?

Makrofossilmaterialiet indikerar, på samma sätt som den arkeologiska undersökningen, att det rör sig om en avfallsgrop. Det är möjligt att en avfallsgrop har grävts i en tidigare/äldre grav.

5. Den stora gropen med keramik i norr (prov 1690.569). Finns det något i provet som kan ge information om vad som funnits i kärlen?

Provet innehöll tyvärr inte något förkolnat material som kan ge information till vad kärlen kan ha innehållit.

Referenser

Brock, R. J., Ritchey, M. M. & Olsen, M. O. (2022) Molecular and archaeological evidence on the geographical origin of domestication for *Camelina sativa*. *American journal of Botany* 109: 1177-1190.

Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & Jans, J. E. A. (2012) *Digitale Zadenatlas van Nederland*, (2nd edition). Groningen: Barkhuis Publishing.

Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. & D. Fennema. (2023) *Digital Diaspore Atlas of the Netherlands*. Groningen: Barkhuis Publishing.

Engelmark, R. (1992) A review of farming economy in south Scania based on botanical evidence. In: L. Larsson, et al (eds). *The archaeology of the culture landscape. Field work and research in a south Swedish rural region*. Acta Archaeologica Lundensia, Series 4, Number 19. Stockholm: Almqvist & Wiksell International, 369-374.

Gustafsson, S. (1998) The farming economy in south and central Sweden during the Bronze Age. A study based on carbonised botanical evidence. *Current Swedish Archaeology* 6, 63- 71.

Grabowski, R. (2014) *Cereal husbandry and settlement: Expanding archaeobotanical perspectives on the southern Scandinavian Iron Age*. Diss. Umeå: Print och Media, Umeå University.

Helbæk, H. (1950) Tollundmandens sidste måltid. *Aarbøger for Nordisk Oldkyndighed* 1950, 311-341.

Holden, T.G. (1997) Food remains from the guts of the Huldremose bog body. *Journal of Danish Archaeology* 13: 49–55.

Jacomet, S. (2006) *Identification of cereal remains from archaeological sites*, (2nd edition). Basel: Basel University.

Mossberg, B., Stenberg, Lt. & Ericsson, S. (2018) *Nordens flora*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.

Kirleis, W. (2019) *Atlas of Neolithic plant remains from northern central Europe*. Groningen: Barkhuis Publishing.

Neef, R., Cappers, R. T. J., Bekker, R. M. (2012) *Digital atlas of Economic Plants in Archaeology*. Groningen: Barkhuis Publishing.

Stilborg, O. (2023) The study of clay-built bloomery furnace shafts in Sweden – Ceramological analyses of an important part of iron production through 1500 years. *Journal of Archaeological Science*: 47, 1-11.

Viklund, K. (2004) Hallands tidiga odling. In: L. Carlie et al (red). *Landskap i förändring 6. Hållplatser i det förgångna*. Arkeologiska rapporter från Hallands Läns museer 2004:1, Hallands Läns museer Landsantikvarien, Ödeshög: Riksantikvarieämbetet UV-Väst, 55–67.

Bilaga 5 Vedartsanalys, Erik Danielsson, VEDLAB

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 25020

**Vedartsanalyser på material från Halland, Laholm
L1996:5518 Altona SU 23**

Adress:
Box 178
791 24 FALUN

Telefon:
070 34 00 645
E-post: vedlab@vedlab.se

Bankgiro:
5713-0460
www.vedlab.se

Organisationsnr:
650613-6255

VEDLAB

Vedanatomilabbet

Vedlab rapport 25020

2025-01-31

Vedartsanalyser på material från Halland, Laholm L1996:5518 Altona SU 23

Uppdragsgivare: Linda Wigert/Kulturmiljö Halland

Arbetet omfattar nio kolprov från undersökning av en förhistorisk boplatsslämning. Tidigare dateringar har hamnat i slutet av brons- till början av järnålder.

Proverna innehåller kol från al, ask, björk, ek och ljung. De två stolphålen innehåller ek respektive ljung. Ek kan antyda att kolet kommer från själva stolpen men ek förekommer också i härdarna. Klart är att kolet i stolphålet A 4428 inte har något med stolpen att göra utan är kol som har annan ursprunglig kontext.

De fyra proverna från härdar med al, ask och björk kommer att ge de mest tillförlitliga dateringarna.

Analysresultat

Anl.	ID	Anläggnings- typ	Prov- mängd	Analyserad mängd	Trädslag	Utplockat för ¹⁴ C-dat.	Övrigt
857	1254	Härd	1,6g	0,8g 2 bitar	Ask 2 bitar	Ask 124mg	
1218	2040	Härd	1,8g	0,2g 5 bitar	Björk 4 bitar Ek 1 bit	Björk 17mg	
1176	3900	Stolphål	1,9g	1,0g 3 bitar	Ek 3 bitar	Ek 83mg	
1660	3902	Härd	3,0g	2,5g 25 bitar	Ek 25 bitar	Ek 49mg	
3846	4046	Härd	1,5g	0,6g 10 bitar	Al 10 bitar	Al (kvist) 57mg	
2975	4362	Härd	14,0g	12,0g 7 bitar	Al 2 bitar Ask 2 bitar Björk 4 bitar	Al 118mg	
2257	4417	Härd	1,3g	0,8g 16 bitar	Ek 16 bitar	Ek 61mg	
1370	4419	Härd	122,3g	112,6g 30 bitar	Ek 30 bitar	Ek 235mg	
4084	4428	Stolphål	0,1g	<0,1g 1 bit	Ljung 1 bit	Ljung 11mg	

Erik Danielsson/VEDLAB
 Box 178
 791 24 FALUN
 Tfn: 070 34 00 645
 E-post: vedlab@vedlab.se
 www.vedlab.se

De här trädslagen förekom i materialet

Art	Latín	Max ålder	Växtmiljö	Egenskaper och användning	Övrigt
Al Gråal Klibbal	<i>Alnus sp.</i> <i>Alnus incana</i> <i>Alnus glutinosa</i>	120 år	Klibbalen är starkt knuten till vattendrag. Gråalen är mer anpassningsbar	Motståndskraftigt mot fukt. Brinner lugnt och ger mycket glöd.	Klibbalen kom söderifrån ca 5000 f.Kr. Gråalen vandrar in norrifrån ett par tusen år senare
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	250 år	Näringsrik jord, solig växtplats.	Hård, elastisk och seg. Hjulaxlar, redskap	Viktigt för lövtäckt. Yggdrasil var en ask. Mycket folktro knutet till asken.
Björk Glasbjörk Vårtbjörk	<i>Betula sp.</i> <i>Betula pubescens</i> <i>Betula pendula</i>	300 år	Glasbjörken är knuten till fuktig mark gärna i närhet till vattendrag. Vårtbjörken är anspråkslös och trivs på torr näringsfattig mark. Båda arterna är ljuskrävande.	Stark och seg ved. Redskap, asklut, träkol. Ger mycket glöd.	Glasbjörk bildar även underarten Fjällbjörk. Förutom veden har nävern haft stor betydelse som råmaterial till slöjd.
Ek	<i>Quercus robur</i>	500-1000 år	Växer bäst på lerhaltiga mulljordar men klarar också mager och stenig mark. Vill ha ljus, skapar själv en ganska luftig miljö med rik undervegetation med tex hassel.	Hård och motståndskraftig mot väta. Båtbygge, stängselstolp, stolpar, plogar, fat. Energirik ved ger mycket glöd.	Ekollonen har använts som grisfoder. Trädet har ofta ansetts som heligt. Man talar ofta om 1000-års ekar men de är sällan över 500 år.
Ljung	<i>Calluna vulgaris</i>		Torr, öppen, mager mark		

Uppgifter om maximal ålder, växtmiljö, användning mm är hämtade ur: Holmåsen, Ingmar Träd och buskar. Lund 1993. Gunnarsson, Allan Träden och människan. Kristianstad 1988. Mossberg, Bo m.fl. Den nordiska floran. Brepol, Turnhout 1992.

Vedartsanalysen görs genom att studera snitt- eller brottytor genom mikroskop. Jag har använt stereolupp Carl Zeiss Jena, Technival 2 och stereomikroskop Leitz Metalux II med upp till 625 gångers förstoring. Mikroskopfoton är tagna med Nikon Coolpix 4500. Referenslitteratur för vedartsbestämningen har i huvudsak varit Schweingruber F.H. Microscopic Wood Anatomy 3rd edition och Anatomy of European woods 1990 samt Mork E. Vedanatomi 1946. Dessutom har jag använt min egen referenssamling av förkolnade och färskas vedprover.

Bilaga 6 Osteologisk analys, Astrid Lennblad, Lödöse museum

BRÄNDA BEN FRÅN ETT
BOPLATSOMRÅDE
L1996:5518

OSTEOLOGISK RAPPORT 2024:3

Författare: Astrid Lennblad,
Lödöse museum,
Kulturförvaltningen, VGR

Lödöse museum
Museivägen 1
463 71 Lödöse

www.lodosemuseum.se

Brända ben från ett boplatssområde
L1996:5518, Osteologisk rapport 2024:3
Författare: Astrid Lennblad, Lödöse museum, Kulturförvaltningen, VGR

Innehållsförteckning

Inledning och material.....	3
Syfte och frågeställning.....	3
Metod.....	3
Artidentifikation	4
Åldersbedömning av humant material	4
Förbränningstemperatur.....	5
Resultat.....	6
296 – Grop.....	6
1077 – Grop.....	7
1218 –	10
1226 – Möjlig lågtemperatur-ugn	10
1306 – Härd	11
2963 – Grop.....	12
3649 – Grop.....	14
Sammanfattning och diskussion.....	15
Litteratur	17
Bilaga	18

Inledning och material

Den osteologiska analysen har gjorts på uppdrag av Kulturmiljö Halland. Benmaterialet påträffades vid en arkeologisk undersökning av ett boplatssområde, L1996:5518, i Laholms kommun, Halland. Vid undersökningen påträffades minst 4 byggnader, 1–2 ugnar, flertalet stora härdar samt odefinierbara gropar. Utifrån tidigare dateringar, byggnadernas storlek och karaktär samt keramiken dateras lämningen till förromersk järnålder. Benmaterial återfanns i totalt sju anläggningar, 4 gropar, 2 härdar och 1 möjlig lågtemperaturugn.

Det analyserade materialet består uteslutande av brända ben. Totalt har 3 591 fragment, 400,41 gram, analyserats. Av detta har 82 fragment, 68,64 gram, identifierats till art och /eller benelement. Identifieringsprocenten ligger således på 2,3% beräknat på antal och 17,1% beräknat på vikt. Fragmentstorleken varierade mellan 1–37 millimeter.

Den osteologiska analysen av benmaterialet har utförts av Astrid Lennblad, arkeolog och osteolog vid Lödöse museum.

Syfte och frågeställning

Analysens främsta syfte har varit att i möjligaste mån identifiera benmaterialet till art och/eller benelement. Detta för att kunna svara på vilka delar av materialet som består av mänskliga kvarlevor, huruvida det finns djurben tillsammans med de eventuella mänskliga kvarlevorna samt vilka djurarter det i så fall rör sig om. Benmaterialen har även studerats utifrån vilka förbränningstemperaturer det har utsatts för, för att på så vis kunna bidra med information kring de aktiviteter som kan ha pågått inom lämningen.

- Innehåller någon av anläggningarna mänskliga kvarlevor?
- Finns det djurben i tillsammans med de mänskliga kvarlevorna och vilka djurarter/benelement rör det sig om?
- Består de eventuella gravanläggningarna av kompletta individer, och/eller finns det benmaterial från flera individer?
- Går det att ålders- och/eller könsbedöma det mänskliga benmaterialet?

Metod

Den osteologiska analysen har i stort utförts enligt de metoder som utarbetades av Nils-Gustav Gejvall (1947, 1948, se också exempelvis Jonsson 2005). Bedömning av förbränningstemperaturen har utförts enligt Holcks (1997) schema. Benmaterialet har vägts, räknats, volymbestämts och mätts, måtten avser fragmentens största mått (millimeter). Dessa kvantitativa metoder syftar främst till att ge en uppfattning om materialets utseende och fragmenteringsgrad.

Inga fragment som lämpar sig för könsbedömning har påträffats i det analyserade materialet varför dessa metoder helt utgår.

Artidentifikation

För att kunna göra en säker artidentifikation av ett osteologiskt material studerar man benens morfologi för att försöka hitta artspecifika karaktärer. När man studerar brända ben saknas ofta dessa karaktärer helt eller delvis beroende på materialets kvalitet. När de morfologiska karaktärerna saknas kan man i stället använda sig av en sekundär metod för att identifiera arter bland benmaterialet. Då studerar man nervkanalernas storlek i rörbenens kortax i mikroskop (histologisk bedömning) vilket kan ge en uppfattning om vilken/vilka djurarter som finns i materialet. (Holck 1987:170f)

Man kan även studera rörbenens ytskikt, både insidan och utsida. Rörbenets yttre yta är ofta "strimmig" eller "fibrig" på ett karaktäristiskt sätt på människoben, medan djurben är slätare. På insidan av rörbenet, mörghålan, har människan ben oftast en ojämn yta med många lister, medan djurbenen generellt är slätare. (se tex Holck 1987).

Åldersbedömning av humant material

Åldersbedömningar utifrån bränt benmaterial görs vanligen på skalltaksfragment. Hos yngre individer görs en bedömning av sömmarnas (*sutureernas*) utseende och sammanväxningsgrad. Nyfödda och mindre barn har raka eller lätt vågiga suturer och från omkring 3 års ålder börjar de karaktäristiska sågtandade sömmarna att utformas. Hos äldre individer börjar sömmarna i stället sluta sig, med början från kranietts inre. I sammanväxningen av suturerna finns dock både individuella och könsbundna skillnader, och datan måste därför användas med viss försiktighet. Vid kremeringen tenderar även sömmar som inte slutit sig helt att spricka upp vilket kan misstolkas som att sömmarna är helt öppna.

Hos vuxna och äldre individer studeras framför allt tjockleksförhållandet mellan skalltakets inre och yttre kompakta benlager (*tabula interna och externa*) samt det spongiösa mellanskiktet (*diploën*). Med stigande ålder blir tabula interna och externa mer porösa och övergångarna mellan de olika lagren svårare att urskilja. Dessa förhållanden påverkar även hur skallen spricker vid kremeringen, där suturer som ännu inte vuxit samman helt tenderar att sprängas i sömmarna vid upphettning. Hos unga och gamla tenderar även skallfragment att delas mellan det inre och yttre skiktet (Gejvall 1947; 1948: 161f, se även Holck 1997: 64ff).

Tabell 1, Åldersbedömning utifrån skalltak enligt Gejvall, hämtat ur Sigvallius (1994:10).

Adultus: 18–44 år	Suturerna är helt öppna. Diploëns, den interna och externa kompaktans tjocklek är 1/3 vardera.
Maturus: 35–64 år	Suturerna börjar växa ihop internt. Diploëns tjocklek är mer än 1/3 av skalltakets tjocklek. Den interna kompaktan är tunnare än den externa.
Senilis: >50	Suturerna har nu helt eller nästan helt slutits externt. Diploëns tjocklek är mer än 1/3 av skalltakets tjocklek. Både den interna och den externa kompaktan är tunnare än 1/3 vardera.

Förbränningstemperatur

För att göra en bedömning av förbränningstemperatur i benmaterial studeras vilka förändringar benmaterialet uppvisar samt vilka färger materialet har fått som en följd av kremeringen. Utifrån detta kan man få en uppfattning om hur hårt bränt materialet är samt om hela materialet verkar ha utsatts för samma temperatur eller om man kan påvisa skillnader inom materialet.

Tabell 2, Översikt av förändringarna i ben och tänder vid olika förbränningstemperaturer (Holck 1997).

Kremerings-grad	Temperatur (°C)	Förändringar i benet
0	100	Verkar obränt. Obetydliga förändringar i benen och i tänderna, ingen förändring av betydelse.
	200	Små förändringar i ytskiktet på ben och tänder. Reduktion av kollagen mängden. Färgen: grå/svart.
1	300	Vikt- och volymminskning. Kollagenet är helt förstört.
	400	Benstrukturen blir mindre solid och det bildas mikroskopiska sprickor i ytskiktet, även tänderna får små sprickor.
2	500	Benet deformeras, större mikroskopiska sprickor ses i benen. Färgen: gråaktig.
	600	Ytterligare makro- och mikroskopisk fragmentering av benet ytskikt. Färgen: ljusgrå.
	700	Ytterligare reduktion av volymen.
3	800	Ytterligare minskning och deformation av benen. Tändernas dentin smälter och kristalliseras. Färgen: vit/grå.
	900	Kraftig deformation av benets ytskikt.
	1 000	Färgen vit, kritaktig.
4	1 100	
	1 200	Fullständig förstörelse av mikrostrukturen i ben och tänder.

Resultat

296 – Grop

Sammanfattning

Vikt: 14,3 gram

Antal fragment: 452

Identifierade arter: Människa, människa?

Ålder: Maturus (35–64 år)

Beskrivning av materialet

Hårt bränt, vitt och något kritaktigt. Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997) grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur på 800–1 000 °C.

Identifierat till mänskliga kvarlevor: kranium (*cranium*) (4 fragment), revben (*costae*) (2 fragment) och rörben (*ossa longa*) (2 fragment), figur 1. Detaljerad redogörelse över benmaterialet återfinns i bilaga 1.

Figur 1. Bränt benmaterial från 296. Från vänster, ovan: kraniefragment, revben och rörben. Nedan: det till art osäkra materialet. Foto: Astrid Lennblad.

De fragment som har osäker artbedömning är sannolikt mänskliga men det har ej gått att säkerställa. Benmaterialet påminner mycket om människa, både histologiskt och i utseendet på benen, men utan någon ytterligare tydlig karakteristika har det inte gått att avgöra säkert. Det finns ingen antydning till ben från däggdjur, fisk eller fågel i materialet.

De åldersbedömningar som gjorts, till *Maturus* (35–64 år) baseras på tjockleksförhållandena mellan skalltakens olika skikt. Det finns utifrån åldersbedömningarna inga indikationer att materialet härrör från fler än en individ. Det finns inte heller några dubbletter av benelement som skulle indikera närvaro av fler individer. Men materialet består inte heller av en komplett individ.

Förbränningsgraden i materialet är homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmenten och den höga fragmenteringsgraden.

1077 – Grop

Sammanfattning

Vikt: 340,89 gram

Antal fragment: 2 578

Identifierade arter: Människa,
människa?, ?**Beskrivning av materialet**

Hårt bränt, vitt och något kritaktigt.

Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997)
grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur
på 800–1 000 °C.

Benmaterialet från 1077 var fördelat på tre fyndposter, där en hade fyndnummer FB2038 (figur 2–4), en var enbart benämnd som "grav" (figur 5–6) och den tredje bestod i ben som kommit med i makroprovet (figur 7). Fyndposterna presenteras här sammanslaget men i bilaga 1 redogörs dessa separat.

Identifierat till mänskliga kvarlevor: kranium (6 fragment), kotor (*vertebrae*) (10 fragment), revben (4 fragment), bäcken (*coxae*) (1 fragment), överarmsben (*humerus*) (2 fragment), handrotsben (*carpi*) (4 fragment), skenben (*tibia*) (1 fragment), fotrotsben (*taris*) (2 fragment) och rörben (21 fragment). Detaljerad redogörelse över benmaterialet återfinns i bilaga 1.

Figur 2. Bränt benmaterial från 1077 (FB2038). Från vänster, ovan: kranie-, följt av kotfragment. Nedan: revben-, överarmsben- och handrotsbensfragment. Foto: Astrid Lennblad

Figur 3. Bränt benmaterial från 1077 (FB2038). Från vänster, ovan: bäcken-, skenben-, följt av fotrotsbensfragment. Nedan: rörbensfragment. Foto: Astrid Lennblad

Figur 4. Det till art oidentifierade materialet från 1077 (FB2038). Foto: Astrid Lennblad

Figur 5. Bränt benmaterial från 1077 (grav). Från vänster, ovan: revben-, handrotsben-, följt av kotfragment. Nedan: rörbensfragment. Foto: Astrid Lennblad

Figur 6. Det till art oidentifierade materialet från 1077 (grav). Foto: Astrid Lennblad

Figur 7. Bränt benmaterial från A1077, ben från makroprov. Till vänster: mänskligt kotfragment följt av möjligen mänskligt material. Foto: Astrid Lennblad

De fragment som har osäker artbedömning är sannolikt mänskliga men det har ej gått att säkerställa. Benmaterialet påminner mycket om människa, både histologiskt och i utseendet på benen, men utan någon ytterligare tydlig karakteristika har det inte gått att avgöra säkert. Det finns ingen antydning till ben från däggdjur, fisk eller fågel i materialet.

Inga ben lämpade för ålders- eller könsbedömning har påträffats i materialet. Det finns inga indikationer på fler än en individ i materialet så som dubletter av benelement, men materialet består inte heller av en komplett individ.

Förbränningsgraden i materialet är homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmenten och den höga fragmenteringsgraden.

1218 – Hård

Sammanfattning

Vikt: 0,35 gram

Antal fragment: 2

Identifierade arter: Mellanstort däggdjur

Beskrivning av materialet

Mycket hårt bränt, vitt och kritaktigt. Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997) grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur på 900–1 000 °C.

Benmaterialet från denna anläggning upptäcktes i makroprovet. Det identifierade materialet består av ett rörben, sannolikt från mellanstort däggdjur. Storleksmässigt som får/get (*ovis/capra*), svin (*sus scrofa*) eller rådjur (*capreolus capreolus*), figur 8.

Figur 8. Bränt benmaterial från A1218. Från vänster: rörbensfragment sannolikt från mellanstort däggdjur följt av till art oidentifierat fragment. Foto: Astrid Lennblad

Förbränningsgraden är homogen, temperaturen bör ha legat mellan 900–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmentet, den höga fragmenteringsgraden och att fragmenten är mycket kritaktiga.

1226 – Möjlig lågtemperaturugn

Sammanfattning

Vikt: 0,6 gram

Antal fragment: 1

Identifierade arter: Däggdjur

Beskrivning av materialet

Hårt bränt, vitt och något kritaktigt. Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997) grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur på 800–1 000 °C.

Fragmentet från denna anläggning har delats men är delar av samma fragment. Sannolikt kommer fragmentet från däggdjur, inte fisk eller fågel och sannolikt inte människa, figur 9.

Figur 9. Det sannolika däggdjursfragmentet från 1226. Foto: Astrid Lennblad

Förbränningsgraden är homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmentet och den höga fragmenteringsgraden.

1306 – Härd

Sammanfattning

Vikt: 0,3 gram

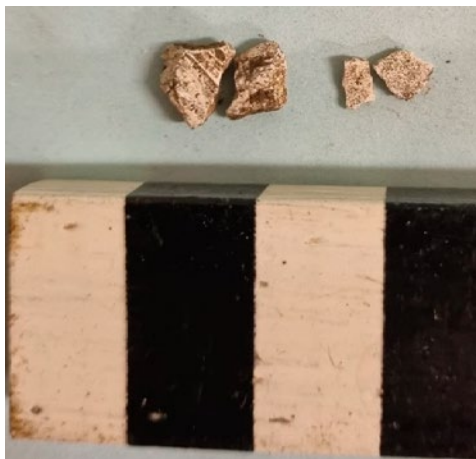
Antal fragment: 4

Identifierade arter: Människa?

Beskrivning av materialet

Hårt bränt, vitt och något kritaktigt. Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997) grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur på 800–1 000 °C.

Identifierat till sannolikt mänskliga kvarlevor: rörbensfragment (2 fragment), figur 10.

Figur 10. Bränt benmaterial från 1306. Från vänster: rörbensfragment sannolikt från människa följt av det till art oidentifierade materialet. Foto: Astrid Lennblad

Eftersom fragmenten är ytterst små och saknar säkra artkaraktärer har de inte gått att säkert artbedöma närmare än till sannolikt människa respektive oidentifierat. Det finns i alla fall inga ben från fågel eller fisk.

Förbränningsgraden i materialet är homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmenten och den höga fragmenteringsgraden.

2963 – Grop

Sammanfattning

Vikt: 2,84 gram

Antal fragment: 66

Identifierade arter: Människa,
människa?, ?

Ålder: Maturus (35–64 år)

Beskrivning av materialet

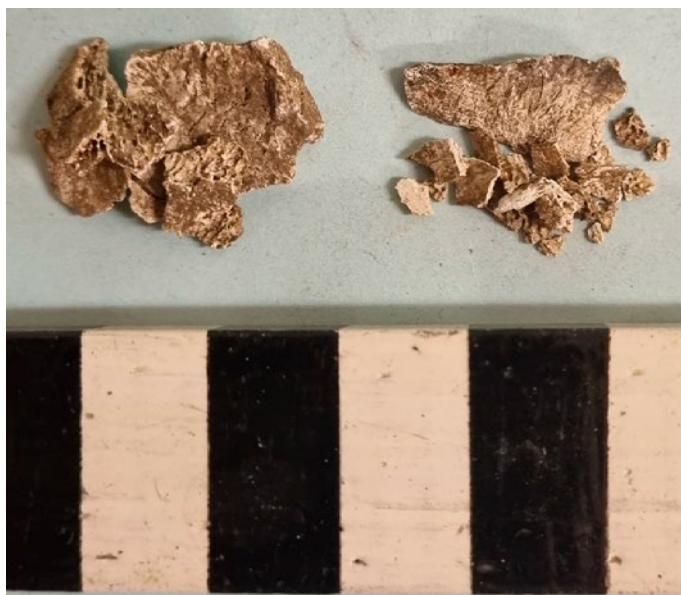
Hårt bränt, vitt och något kritaktigt.

Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997)
grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur
på 800–1 000 °C.

Benmaterialet från 2963 kommer från fyra fyndposter, FB4158 (figur 11), NO-kvadranten (figur 12), NV-kvadranten (figur 13) och från makroprov (figur 14). Fyndposterna presenteras här sammanslaget men i bilaga 1 redogörs dessa separat. Identifierat till mänskliga kvarlevor: kraniefragment (4 fragment) och revbensfragment (1 fragment, som delats i 3 delar).

Figur 11. Bränt benmaterial från 2963 (FB4158). Från vänster: mänskligt revbensfragment följt av det till art oidentifierade materialet. Foto: Astrid Lennblad

Figur 12. Bränt benmaterial från 2963 (NO-kvadranten). Från vänster: mänskliga kraniefragment följt av de sannolikt mänskliga fragmenten. Foto: Astrid Lennblad

Figur 13. Bränt, till art oidentifierat benmaterial från 2963 (NV-kvadranten). Foto: Astrid Lennblad

Figur 14. Bränt, till art oidentifierat benmaterial från 2963 (makroprov). Foto: Astrid Lennblad

De fragment som har osäker artbedömning är sannolikt mänskliga men det har ej gått att säkerställa. Benmaterialet påminner mycket om människa, både histologiskt och i utseendet på benen, men utan någon ytterligare tydlig karakteristika har det inte gått att avgöra säkert. Det finns ingen antydning till ben från däggdjur, fisk eller fågel i materialet.

De åldersbedömningar som gjorts, till *Maturus* (35–64 år), baseras på tjockleksförhållandena mellan skalltakens olika skikt. Det finns utifrån åldersbedömningarna inga indikationer att materialet härrör från fler än en individ. Det finns inte heller några dubletter av benelement som skulle indikera närvaro av fler individer. Men materialet består inte heller av en komplett individ. Inga ben lämpade för könsbedömning har påträffats.

Förbränningsgraden i materialet är relativt homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmenten och den höga fragmenteringsgraden.

3649 – Grop

Sammanfattning

Vikt: 41,13 gram

Antal fragment: 488

Identifierade arter: Människa,
människa?, ?

Beskrivning av materialet

Hårt bränt, vitt och något kritaktigt.

Förbränningsgraden motsvarar Holks (1997)
grad 3, vilket ger en förbränningstemperatur
på 800–1 000 °C.

Benmaterialet från 3649 kommer från två fyndposter, FB4364 (figur 15) och från ett makroprov (figur 16). Fyndposterna presenteras här sammanslaget men i bilaga 1 redogörs dessa separat. Identifierat till mänskliga kvarlevor: rörbensfragment (15 fragment), figur 15.

Figur 15. Bränt benmaterial från 3649. Från vänster: mänskliga rörbensfragment följt av de sannolikt mänskliga fragmenten.
Foto: Astrid Lennblad

Figur 16. Bränt, troligen mänskligt, benmaterial från 3649, från makroprov. Foto: Astrid Lennblad

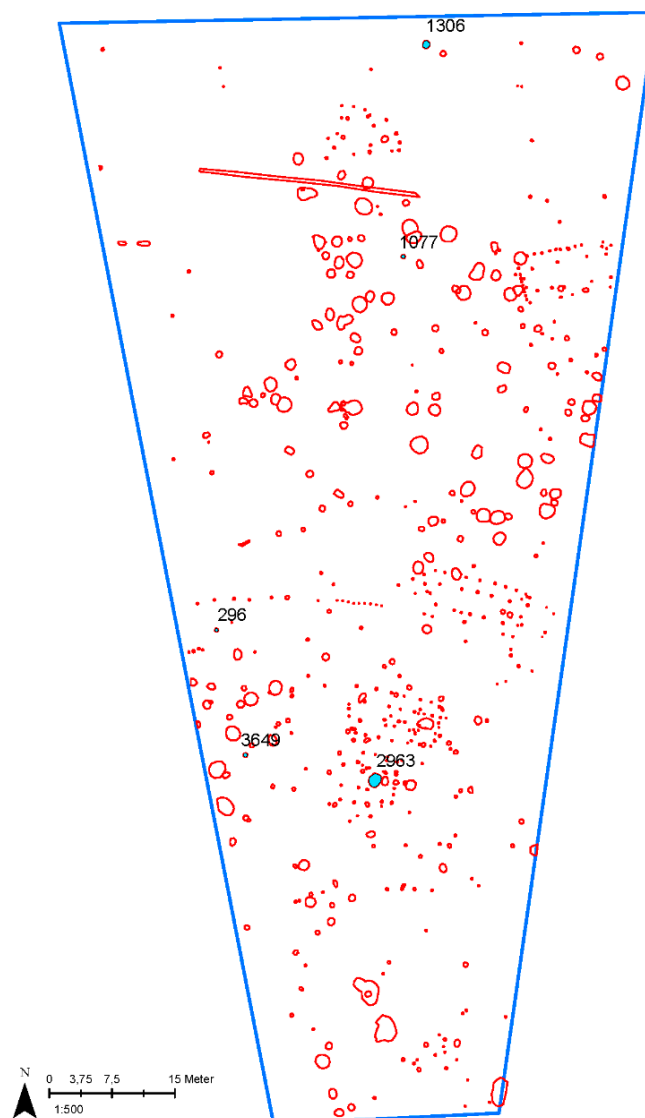
De fragment som har osäker artbedömning är sannolikt mänskliga men det har ej gått att säkerställa. Benmaterialet påminner mycket om människa, både histologiskt och i utseendet på benen, men utan någon ytterligare tydlig karakteristika har det inte gått att avgöra säkert. Det finns ingen antydning till ben från däggdjur, fisk eller fågel i materialet.

Inga ben lämpade för vare sig ålders- eller könsbedömning har påträffats i materialet. Det finns inte några dubletter av benelement som skulle indikera närvaro av fler än en individ. Men materialet består inte heller av en komplett individ.

Förbränningsgraden i materialet är relativt homogen, temperaturen bör ha legat mellan 800–1 000 °C baserat på utseendet hos fragmenten och den höga fragmenteringsgraden.

Sammanfattning och diskussion

Det osteologiska materialet härrör från en arkeologisk undersökning av ett boplatssområde (L1996:5518) som daterats till förromersk järnålder utifrån bland annat tidigare undersökningar. Benmaterial återfanns i totalt sju anläggningar, 4 gropar, 2 härdar och 1 möjlig lågtemperaturugn, varav 5 är markerade på figur 17.

Figur 17. Karta över de påträffade anläggningarna. Fem av de sex anläggningarna med ben finns markerade.

Från de sju anläggningarna påträffades det mänskligt eller sannolikt mänskligt benmaterial i fem anläggningar. I anläggningarna 1218 (hård) och 1226 (möjlig lågtemperaturugn) saknades mänskligt eller sannolikt mänskligt benmaterial helt. Benmaterialen från dessa anläggningar härrör, eller härrör sannolikt, från däggdjur. Inget fisk- eller fågelmaterial har identifierats.

I de fem anläggningar som innehöll mänskligt benmaterial påträffades inga säkra eller möjliga djurben. Stora delar av materialet har dock inte identifierats säkert men det finns ingen antydning till djurben tillsammans med de mänskliga kvarlevorna. Alla benen såg och kändes mänskliga, även om detta inte är helt säkerställt.

I inget av benmaterialen från de fem anläggningarna finns någon antydning till att det skulle finnas fler än en individ per anläggning. Det finns inga dubletter av benelement, inga motstridiga åldersbedömningar eller olika förbränningstemperaturer. Dock innehåller ingen av anläggningarna fullständiga individer, långt därifrån. Inte ens hela materialet från boplatsten sammanlagt är tillräckligt mycket benmaterial för att vara en komplett individ. Det finns faktiskt inget som motsätter att benen i de fem anläggningarna skulle kunna vara från en och samma individ. I brandgravar från äldre järnålder är det vanligare med en mer varierad mängd ben än under yngre järnålder då gravarna då gravarna oftare innehåller stora mängder brända ben. Avsaknaden av djurben är också vanligare under äldre järnåldern. (Alexandersen, Schramm Hedelin, Holck, Iregren och Schutkowski 2008:391–392) Den lilla mängd benmaterial i anläggningarna/gravarna tillsammans med avsaknaden av djurben styrker tolkningen av att denna lämning dateras till äldre järnålder (förromersk järnålder).

Förbränningsgraden i alla fem anläggningar är mycket jämn, fragmenteringsgraden är hög, de två åldersbedömningarna som gjorts gav samma resultat, *Maturus*, och det finns inga dubletter i materialen som gör att det måste finnas fler individer. Men det finns inte heller något som motsäger att det kan röra sig om delar av fem separata individer.

Att det påträffas mänskliga kvarlevor inom förhistoriska boplatslämningar är inget ovanligt, frågan är bara vad materialet gör där. Man tänker ju ofta att en grav ska innehålla ben från en hel människa men så är sällan fallet. Och det här med små mängder brända människoben inom förhistoriska boplatser är ganska vanligt. Benmaterialet återfinns ibland i anläggningar som kan kopplas till konstruktioner, så som stolphål eller rännor. Medan det ibland återfinns i lite mer odefinierade gropar eller i lager.

Groparna inom denna boplat skulle kunna vara tänkta som gravgömmor där man placerat mindre delar av avlidna med resten av benmaterialen har placerats någon annan stans, samma gäller benmaterialet som påträffades i härden. Det kan även vara så att det finns ben från flera individer i samma anläggning. Att man lagt ett eller ett par ben från varje avlidna person i anläggningarna. Det kan även vara så att alla benen från alla de fem anläggningarna är från samma individ som man spritt ut lite här och där inom boplatsten.

Litteratur

Alexandersen, V., Schramm Hedelin, H., Holck, P., Iregren, E. och Schutkowski, H.

-2008. Brända ben. I: *Biologisk Antropologi med human osteolog*. Lynnerup, N., Bennike, P. och Iregren, E. Narayana Press, Danmark. Sid 391–392

Gejvall, N-G.

-1947. Bestämning av brända ben från forntida gravar. *Fornvännen* 42: 39–47. Stockholm.

-1948. II. Antropologisk del. Bestämning av de brända benen från gravarna I Horn. I: Sahlström, K. E. & Gejvall, N-G. *Gravfältet på kyrkbacken i Horns socken, Västergötland*. Stockholm.

Holck, P.

-1987. *Cremated bones: A Medical-anthropological Study of an Archaeological Material on Cremation Burials*. Utgåva 1, Antropologiske skrifter. University of Oslo.

-1997. *Cremated bones. A Medica- anthropological Study of an Archaeological Material on Cremation Burials*. Utgåva 3, Antropologiske skrifter. University of Oslo.

Sigvallius, B.

-1994. *Funeral pyres. Iron age cremation in North Spånga*. Theses and papers in osteology 1. Stockholm. Diss. Samuelsson 2015.

Bilaga

Bilaga 1. Benlista

Anläggning	Fyndnr	Art	Volym (dl)	Vikt (g)	Antal	Fragment-storlek (mm)	Identifierade benelement (antal fragment, gram)	Ålder (år)	Förbrännings-grad (°C)	Övriga observationer
296	FB4619	Homo, homo?	0,2	14,3	452	1,2–25,7	Cranium (4, 2,5), costae (2, 0,5), ossa longa (2, 0,4)	Maturus (35–64)	3 (800–1000)	
1077	FB2038	Homo, homo?	3,4	274,6	1851	1–37	Cranium (6, 7,5), vertebrae (8, 5,1), costae (1, 0,6), coxae (1, 1,3), humerus (2, 3,6), carpi (3, 4,3), tibia (1, 1,8), tarsi (2, 3,9), ossa longa (1,7, 20,2)	-	3 (800–1000)	Tillsammans med benen fanns bränd lera och större kolbitar som återsänts till KMH
1077	-	Homo, homo?	0,4	31,1	353	2,2–21,9	Costae (3, 1,2), vertebrae (1, 0,5), carpi (1, 0,6), ossa longa (4, 1,6)	-	3 (800–1000)	Få identifierade fragment pga mycket fragmenterat men det identifierade gav en mycket mänsklig känsla.
1077	Från makro	Homo, ?	0,5	35,19	374	1,18–18,89	Vertebrae (1, 1,24)	-	3 (800–1000)	Ett säkert mänskligt fragment, ledyta till kota. Resten av materialet kan vara mänskligt men materialet är kraftigt fragmenterat så det har ej gått att avgöra säkert.
1218	Från makro	Animal	-	0,35	2	7,46–13,35	Ossa longa (1, 0,3)	-	3 (900–1000)	Kraftigt bränt, kritiskt. Rörbenet sannolikt från mellanstort däggdjur.
1226	FB1249	Animal?	-	0,6	1	25,8	-	-	3 (800–1000)	Mycket oklart om fyndnumret är korrekt. Fragmentet har delats i två delar. Mycket anonymt fragment, sannolikt däggdjur inte fisk eller fågel.
1306	FB4623	Homo?, ?	-	0,3	4	4,5–7,6	ossa longa (2, 0,2)	-	3 (800–1000)	Utifrån haverska kanaler och ut- respektive insidan på de två större fragmenten så sannolik mänskliga men utan ytterligare karaktärer osäkert.
2963	FB4158	Homo, ?	-	0,7	4	2,9–23,6	Costae (1, 0,7)	-	3 (800–1000)	Det mänskliga revbensfragmentet har delats i tre delar
2963	NO-kvadranten	Homo, homo?	-	1,4	29	1,6–18,7	Cranium (4, 1,2),	Maturus (35–64)	3 (800–1000)	Ett av skalltaken har splittrats i diploën
2963	NV-kvadranten	?	-	0,7	28	1,3–10,1	-	-	3 (800–1000)	Mycket anonyma fragment
2963	Från makro	?	-	0,04	5	2,85–5,1	-	-	3 (800–1000)	Kraftigt bränt, något kritiskt.

BILAGA 6

3649	FB4364	Homo, homo?	0,5	39	399	1,5–20,7	Ossa longa (15, 8,5)	-	3 (800–1000)	Få identifierade fragment pga mycket fragmenterat men det oidentifierade gav en mycket mänsklig känsla. Ett antal större kolbitar och bränd lera påträffades tillsammans med benen, dessa har återsänts till KMH med benen
3649	Från makro	?	0,1	2,13	89	1,02–10,77	-	-	3 (800–1000)	Flera fragment känns mänskliga men materialet är så pass fragmenterat varför det inte går att avgöra säkert.
Totalt:			5,1	400,41	3591					

Bilaga 7 Keramisk analys, Torbjörn Brorsson, Kontoret för Keramiska Studier

Torbjörn Brorsson

ICP-analys av förromersk keramik från Altona, Laholm, Halland

Kontoret för Keramiska Studier

Rapport 276, 2024

Innehåll

Inledning och frågeställningar	s. 3
Material	s. 3
Metod	s. 4
Analysresultat	s. 4
Sammanfattning och tolkning	s. 7
Litteratur	s. 7

Keramiska Studier, Rågåkravägen 145, 263 75 Nyhamnsläge
torbjorn.brorsson@keramiskastudier.se
www.keramiskastudier.se
Nyhamnsläge 2024

Alla foton av Torbjörn Brorsson om ej annat anges.

Inledning och frågeställningar

Vid arkeologiska undersökningar vid Altona, strax utanför Laholm i Halland under år 2023 påträffades en boplatz från förromersk järnålder. Vid den arkeologiska undersökningen framkom ett rikt keramikmaterial, och till karaktären är keramiken av sydsandinavisk typ. Vid undersökningen påträffades boplatzrelaterade kontexter i form av bland annat stolphål, gropar, grophus, härdar samt kulturlager.

Den arkeologiska bestämningen av keramiken är central och den utgör grunden för tolkningen av keramikens ålder och kulturella tillhörighet. De uttrycken som förmedlas genom kärlens dekor och form är viktiga bidrag för klassificeringen, men det finns ytterligare variabler som påverkar hur keramiken ska tolkas och bedömas.

Sammanlagt har nio keramikskärvor varit föremål för ICP-MA/ES-analys, vars syfte är att proveniensbestämma kärlen. Detta är viktigt att förståelsen om relationen till andra boplatser och bygder, och inte minst kontakten mellan olika människor.

En central fråga är om det är möjligt att bestämma vad som är *lokalt* och *icke-lokalt*. Med *lokalt* menas keramik som framställts på den aktuella boplatzen eller i dess direkta närhet. En förutsättning är att leran och magringsmedlet inte transporterats över en väldigt stor sträcka. ICP-analyserna kan ge svar på om ett material är producerat inom en radie på cirka 20 kilometer, men det finns också variationer inom denna grupp. Från antropologiska paralleller vet vi att man normalt inte gick mer än 20-30 kilometer för att hämta leror (Arnold 1993:73; Lindahl & Matenga 1995:27). Man använde lertäkterna till de var slut, men i speciella fall kunde man gå upp emot 30 kilometer för att hämta särskilda leror, och då skulle man tillverka kärl med en specifik funktion.

Material

Det analyserade materialet utgörs av sammanlagt nio skärvor från olika keramikvärl (Tab. 1). Samtliga skärvor har bedömts ha tillhört kärl från förromersk järnålder och keramiken har påträffats i boplatzrelaterade kontexter.

Skärvorna framkom i sex olika kontexter och från grop A2963 har tre skärvor analyserats och från grop A569 analyserades två skärvor. Vid urvalet har hänsyn även tagits till godsets sammansättning, ytbehandling och andra variabler av keramiken.

Urvalet av skärvorna har skett av Linda Wigert, Kulturmiljö Halland och av Torbjörn Brorsson, Keramiska Studier.

Provrnr.	Fyndnr.	Kontext	Typ av kontext	Urval
Altona1	12	A1226	Ugn	
Altona2	17	A569	Grop	Strimmig
Altona3	17	A569	Grop	Växtmaterial i godset
Altona4	27	A2866	Grophus	Östersjö?
Altona5	29	A3846	Grop	
Altona6	33	A3809	Stolphål	
Altona7	44	A2963	Grop	Strimmig
Altona8	44	A2963	Grop	Glättad
Altona9	44	A2963	Grop	Rabbad

Tabell 1. Den analyserade keramiken utgörs av nio keramikskärvor från förromerska kärl.

Metod

ICP-analys (Inductively Coupled Plasma) syftar till att bestämma keramikens kemiska sammansättning. Halten av 44 olika grundämnen undersöks, och sammansättningen kan sedan användas för att bland annat påvisa ett geografiskt sammanhang för keramiken. Av de utvalda skärvorna krossas minst 0,3 g av vardera till ett fint pulver, som löses i en syralösning. Denna lösning injiceras i exciterad argonplasma. När atomerna utsätts för denna energi kommer elektronerna att utsända färgade ljusblixtar, i ett mönster som är unikt för varje grundämne. Detta emissionsspektrum kan mätas med AES (Atomic Emission Spectrometry). Av de 44 olika grundämnena är det 12 ämnen som utgör grunden för tolkningarna av kärlets proveniens. Det är de metalliska ämnena aluminium (Al), krom (Cr), gallium (Ga), mangan (Mn), vanadin, (V), de alkaliska jordartsmetallerna kalcium (Ca), magnesium (Mg), strontium (Sr), de sällsynta jordartsmetallerna cerium (Ce), lantan (La), alkalimetallen natrium (Na), samt övergångsmetallen kobolt (Co) som utgör grunden för indelningen i olika grupper.

Analysen innehåller en mycket stor mängd data och för att kunna bearbeta denna krävs ett avancerat statistiskt verktyg som kan gruppera proverna. Därför har all data processats i statistikprogrammet SPSS och resultatet presenteras i form av en klusteranalys och ett dendrogram.

Den kemiska analysen av proverna har utförts vid OMAC laboratories, Galway, Irland och bearbetningen av analysresultaten har utförts av Torbjörn Brorsson.

Analysresultat

Syftet med ICP-analysen är att proveniensbestämma keramikkrärlarna. Analysen är baserad på att likheter och skillnader identifieras och de skärvaror som är lika varandra bör tillhöra kärlet av samma proveniens och de som avviker kan vara från andra platser. Stora skillnader kan betyda att skärvorna har tillhört kärlet av helt olika geografiska ursprung medan mindre skillnader kan vara resultatet av olika lertäkter som tillhörde samma boplats. Rådatan som använts som underlag för resultatet av ICP-analysen återfinns i tabell 2.

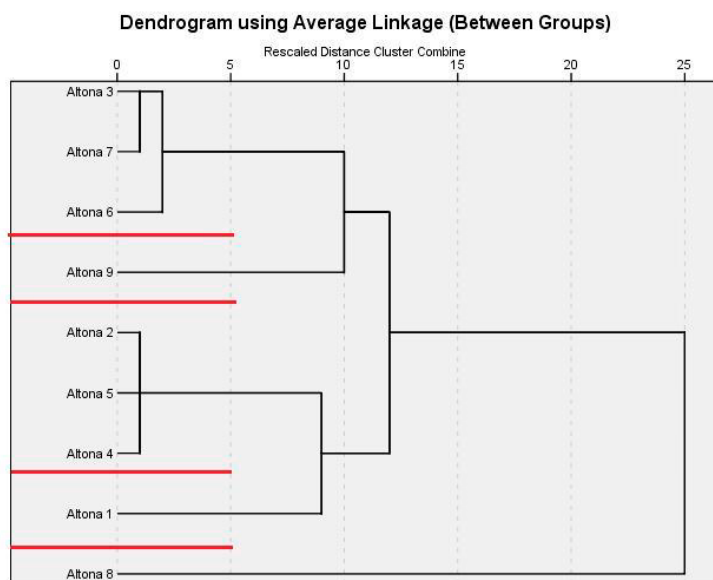
Prov	Al	Ca	Ce	Co	Cr	Ga	La	Mg	Mn	Na	Sr	V
	ppm	%	ppm	ppm	ppm	ppm	ppm	%	ppm	%	ppm	ppm
Altona1	7,99	0,62	89,9	12	64	21,3	41,6	1,09	825	1,25	108,5	85
Altona2	9,88	0,75	63,9	15,3	76	23,2	27,9	1,23	612	1,03	129	107
Altona3	8,45	1,04	81,2	11,5	61	21,9	38,3	1	405	1,46	214	89
Altona4	9,58	0,77	55,8	12,8	64	23,3	23,7	1,11	604	1,34	134	93
Altona5	10,65	0,97	54,9	14,4	76	24,6	21,7	1,33	678	1,27	171,5	101
Altona6	7,67	0,86	94,2	10,8	61	22,6	42,9	0,49	433	1,53	158,5	96
Altona7	8,1	1,19	98,2	14,6	56	22,2	46,1	0,98	534	1,62	211	92
Altona8	7,04	0,77	45,7	7,1	37	18,25	22	0,51	543	1,77	177,5	63
Altona9	8,87	1,81	76,6	15,1	56	24,6	35,9	1,24	739	1,81	209	104

Tabell 2. ICP-analys av keramik och bränd lera från Altona. Grundämnena utgör basen för tolkningen av keramikkrärlens proveniens.

I ett första steg har enbart keramiken från Altona analyserats. Som framgår av figur 1 avviker skärvan **Altona8** relativt mycket från de övriga, och denna återfinns nederst i dendrogrammet (Fig. 1). Skärvorna **Altona3, Altona6 och Altona7** är mycket lika vandra och dessa består av kärlgods med samma kemiska sammansättning. De tre kärnorna bör vara tillverkade av råmaterial från samma plats. Skärvan **Altona9** placerar sig intill dessa tre och det är möjligt att kärlet var tillverkat av material från samma område som de tre tidigare.

Analysen visar även att skärvorna **Altona2**, **Altona4** samt **Altona5** har en gemensam och likartad kemisk sammansättning, och det är möjligt att kärlet **Altona1** också tillhör denna grupp.

Man kan därmed antaga att de nio kärlen delvis tillverkats av olika råmaterial och att lerorna och magringsmedlen hämtades på olika platser i regionen. Det enda kärlet som avviker relativt mycket är ett glättat kärl från A2963, vilket är prov **Altona8**.

Figur 1. ICP-analys av keramik från Altona. Prover som är lika grupperas nära varandra enligt skalan upptill i diagrammet. Analysen visar att keramiken kan indelas i flera grupper, där det finns två huvudgrupper. Skärvan Altona8 avviker mest från de övriga.

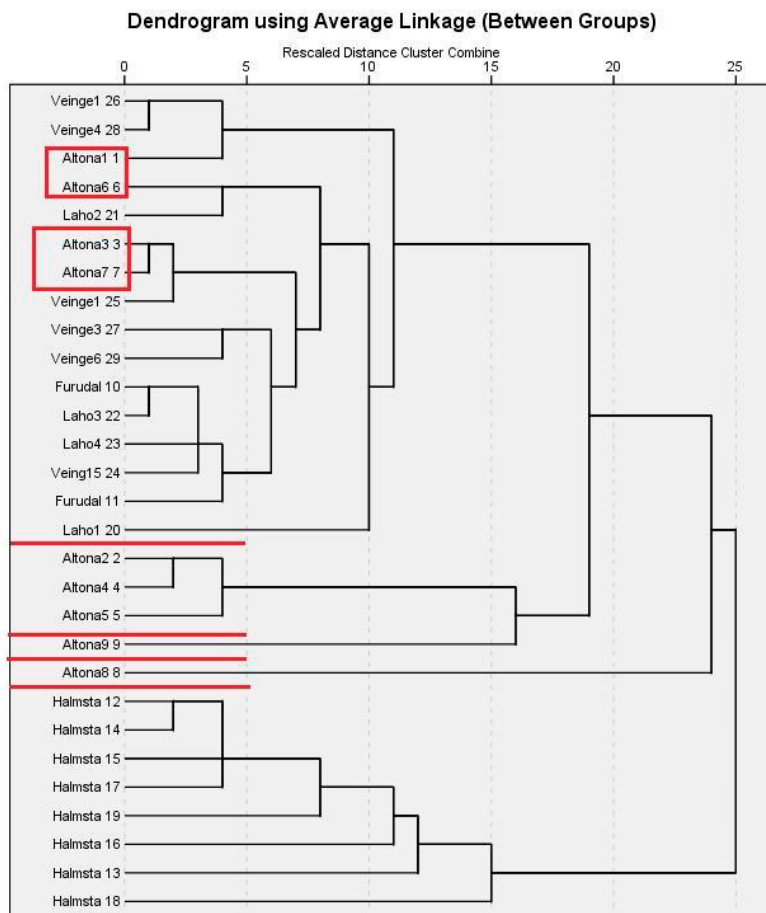
För att kunna få svar på hur keramikkrälen från Altona förhåller sig till andra platser har i första hand jämförelsematerial från södra Halland infogats i analysen. Det jämförande materialet är från Furudal, Veinge och Laholm samt från Halmstad och Kistinge.

Analysen visar att keramik från Halmstad avviker markant från de nio analyserade skärvorna från Altona (Fig. 2). Detta bör betyda att kärnen i Altona inte var tillverkade av råmaterial från Halmstad.

Tre eller möjligtvis fyra av skärvorna från Altona placerar sig tillsammans med tidigare analyserad keramik från Furudal, Veinge och Laholm (Fig. 2). Gruppen bestående av skärvorna **Altona3**, **Altona6** och **Altona7** har med största sannolikhet tillhört kärl som var tillverkade av råmaterial som hämtades i samma område, och man kan notera att av jämförelsematerialet är det mest likheter med keramik från Veinge. Även kärlet **Altona1** är lokalt framställt.

Skärvorna **Altona2**, **Altona4** och **Altona5** samt eventuellt skärvan **Altona9** förefaller också vara tillverkade i regionen, vilket kan definieras som sydvästra Halland.

Skärvan **Altona8** avviker åter betydligt från den övriga keramiken i området.

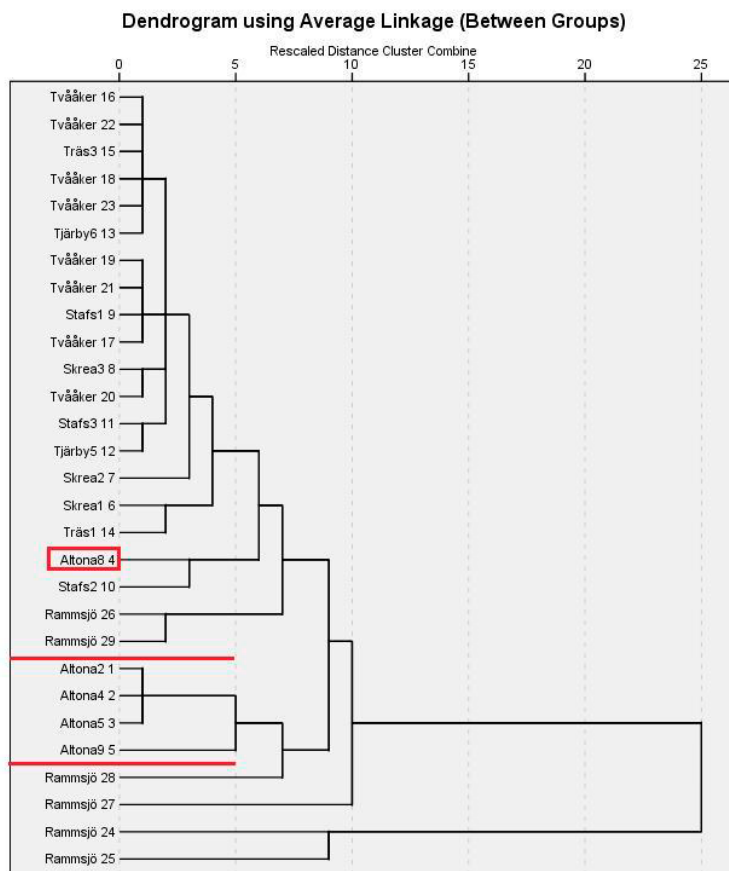

Figur 2. Fyra av skärvorna från Altona har likheter med keramik från Laholm.

Keramiken från Altona har därefter jämförts med keramik från mellersta och norra Halland, samt med keramik från Bjärehalvön i Skåne. Analyserna visar att skärvan **Altona8** placerar sig intill keramik från Stafsinge i Falkenberg (Fig. 3). Skärvan har mera likheter med keramik från mellersta och norra Halland än med keramik från södra Halland. Man kan därmed antaga att kärlet inte var lokalt framställt utan sannolikt någonstans i mellersta Halland.

Proverna från Bjärehalvön utgörs av keramik från Rammsjö-Grevie och dessa avviker markant från keramiken som påträffades i Altona.

Det återstår därmed fyra skärvor, och det är skärvorna **Altona2**, **Altona4**, **Altona5** samt **Altona9** och dessa fyra skärvor bildar en heterogen grupp (Fig. 3). De har inte samma kemiska sammansättning som keramik från mellersta eller norra Halland eller från Bjärehalvön. Skärvorna har även jämförts med keramik från andra delar av Skåne samt med material från olika delar av Jylland och Själland, och det föreligger inga likheter. En sammantagen bedömning är att mest likheter finns det med keramik från södra Halland, men däremot inte med de andra fyra kärnen från Altona. Dessa fyra kärn var tillverkade av råmaterial från annan plats, men det kan ha varit inom ett begränsat avstånd från boplatsen.

Figur 3. Kärlet Altona8 har likartad kemisk sammansättning som keramik från Falkenberg.

Sammanfattning och tolkning

Fyra av kärlen som analyserades har tydliga likheter med tidigare analyserad keramik från Veinge, Furudal och Laholm och dessa kärl har med största sannolikhet tillverkats av råmaterial som hämtades i närområdet till boplatsen. Detsamma gäller sannolikt ytterligare fyra kärl, men råmaterialen var hämtade på annan plats. Det är i sammanhanget viktigt att vara medveten om att man kunde förflytta sig i olika väderstreck från boplatsen för att hämta lera och magring, vilket påverkar resultaten av den kemiska analysen. En skärva, **Altona8** från grop A2963 avviker från de övriga och detta kärl förefaller vara tillverkat i mellersta Halland. Det innebär att det inte finns någon korrelation mellan de olika kärlens proveniens och i vilka kontexter skärvorna har påträffats. Detsamma gäller kärlens utseende, där exempelvis skärvorna **Altona2** och **Altona7** var strimmiga, men de återfinns i olika grupper. Kärlen var inte tillverkade av samma råmaterial. Ett kärl med växtmaterial i godset, **Altona3**, var lokalt framställt, vilket visar att man använde sig av olika kärlgods inom boplatsen.

Litteratur

- Arnold, D. E. 1993. *Ecology and ceramic production in an Andean Community*. New Studies in Archaeology. Cambridge
- Lindahl, A. & Matenga, E. 1995. *Present and Past: ceramics and homesteads. An ethnoarchaeological project in the Buhera district, Zimbabwe*. Studies in African Archaeology 11. Uppsala

Bilaga 8 ^{14}C -analys, Karl Håkansson, Ångströmlaboratoriet/Tandemlaboratoriet

UPPSALA
UNIVERSITET

Ångströmlaboratoriet
Tandemlaboratoriet

Kol-14 gruppen

Besöksadress:
Ångström Laboratoriet
Lägerhyddsvägen 1

Postadress:
Box 529
751 21 Uppsala

Telefon:
018 – 471 3124

Hemsida:
www.uu.se/centrum/tandemlab

E-post:
radiocarbon@physics.uu.se

Uppsala 2025-04-11

Linda Wigert
Kulturmiljö Halland
Tollsgatan 7
302 32 HALMSTAD

Resultat av ^{14}C datering av matskorpa, träkol, brända ben och makrofossiler från Laholm, Halland. (p 6509)

Förbehandling av matskorpa (organiskt material på keramik):

1. Organiskt material skrapas bort från keramiken med skalpell.
2. Etanol tillsätts, ultraljudsbad 10 min (lipider bort).
3. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
4. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

Förbehandling av träkol:

1. Synliga rottrådar borttages.
2. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
3. 1 % NaOH tillsätts (10 h, under kokpunkten). Detta steg upprepas tills den lösliga delen inte längre är mörkfärgad.

Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

Förbehandling av brända ben:

1. 1.5 % NaOCl tillsatt till det rengjorda och krossade benprovet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 48 h.
2. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten.
3. 1 M HAc tillsatt till provet och blandningen fick stå i rumstemperatur i 24 h.
4. Provet tvättat till neutral i avjoniserat vatten och intorkat.
5. Lakning med 6 M HCl.
6. Den erhållna CO_2 -gasen grafiteras därefter Fe-katalytiskt före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratoren.

Förbehandling av makrofossiler:

1. 1 % HCl tillsätts (10 h, under kokpunkten) (karbonat bort).
2. 0.5 % NaOH tillsätts (1 h, 60 °C). Löslig fraktion fälls genom tillsättning av konc. HCl. Fällningen som till största delen består av humusmaterial, tvättas, torkas och benämns fraktion SOL. Olöslig del, som benämns INS, består främst av det ursprungliga organiska materialet. Denna fraktion ger därför den mest relevanta åldern. Fraktionen SOL däremot ger information om eventuella föroreningars inverkan.

Före mätningen av ^{14}C -innehållet i acceleratorn förbränns det tvättade och intorkade materialet, surgjort till pH 3, till CO_2 -gas som i sin tur grafiteras genom en Fe-katalytisk reaktion. I den aktuella undersökningen har fraktionen INS daterats.

RESULTAT

Labbnnummer	Prov	$\delta^{13}\text{C}\text{‰ V-PDB}$	^{14}C ålder BP
träkol			
Ua-87405	2040:1218	−26,1	2 409 ± 30
Ua-87406	3900:1176	−26,1	2 426 ± 29
Ua-87407	4046:3846	−25,6	2 275 ± 30
Ua-87408	4362:2975	−26,8	2 405 ± 29
Ua-87409	4419:1370	−27,0	2 425 ± 29
Ua-87410	4428:4084	−26,9	1 890 ± 29
matskorpa			
Ua-87411	1FK1692.569	−23,4	2 465 ± 30
bränt ben			
Ua-87412	1FB2038.1077	−24,5	2 539 ± 31
Ua-87413	1FB4158.2963	−25,6	2 488 ± 38
Ua-87414	1FB4364.3649	−22,9	2 352 ± 31
Ua-87415	1FB4619.296	−22,4	2 387 ± 71
Ua-87416	1FB4623.1306	−25,2	2 543 ± 36
makrofossil			
Ua-87417	1PM1253.1226	−27,1	2 253 ± 29
Ua-87418	1PM4429.4195	−22,8	2 394 ± 30

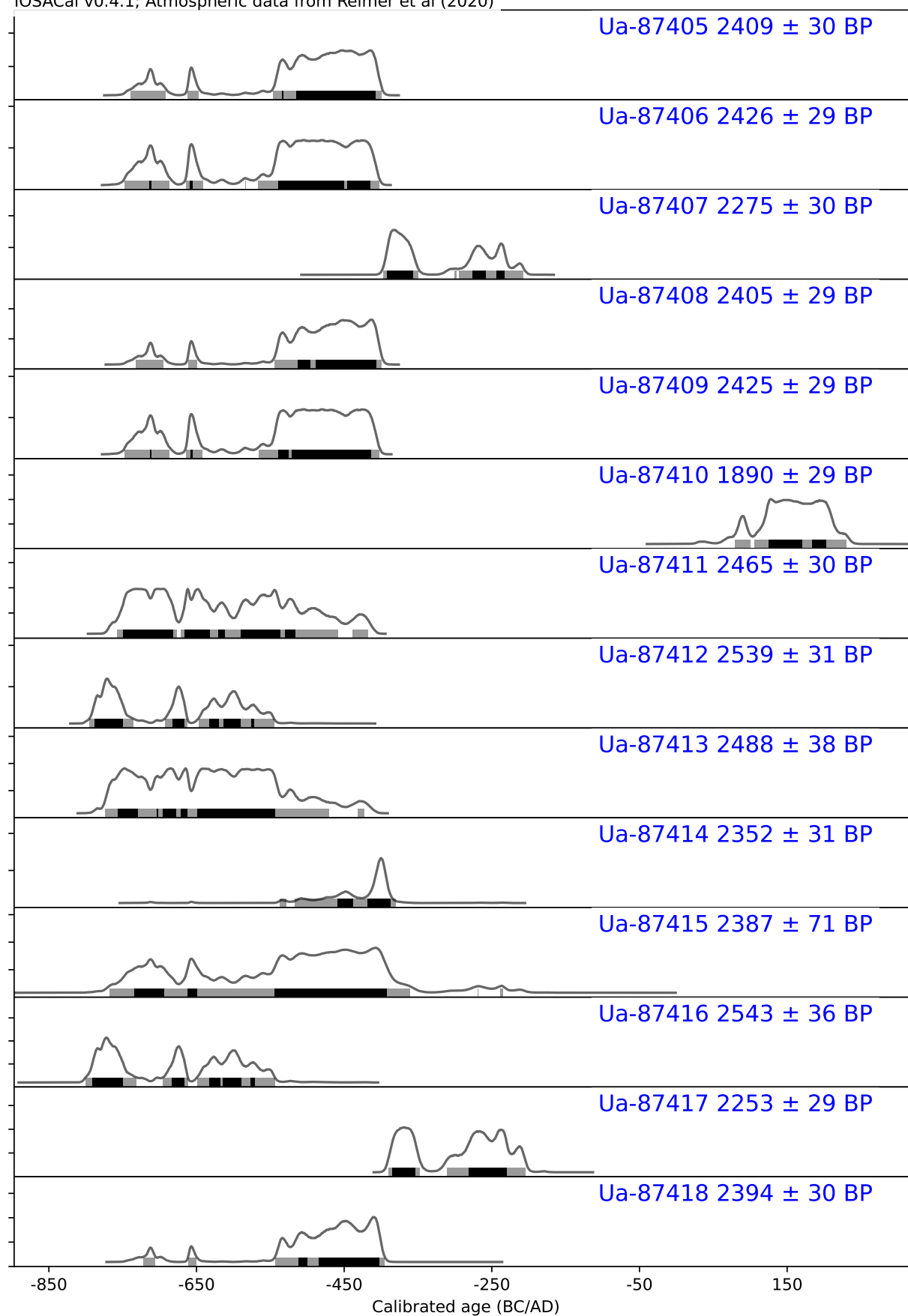
Med vänliga hälsningar

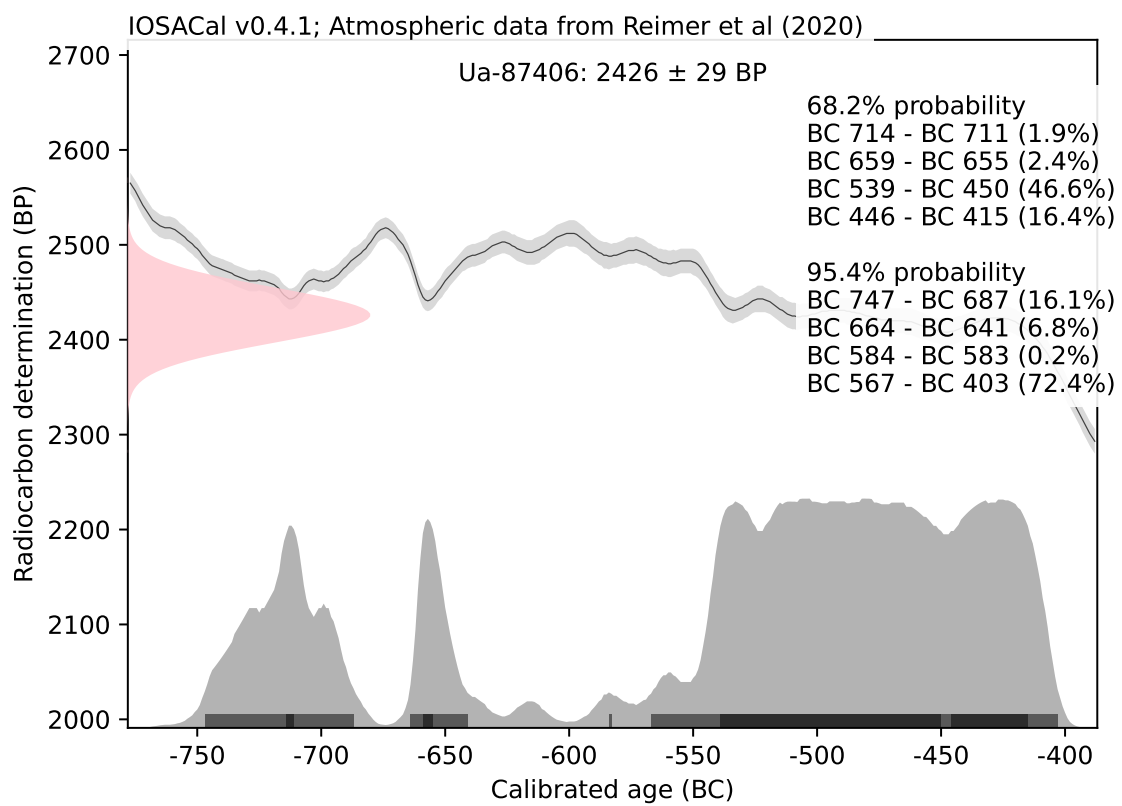
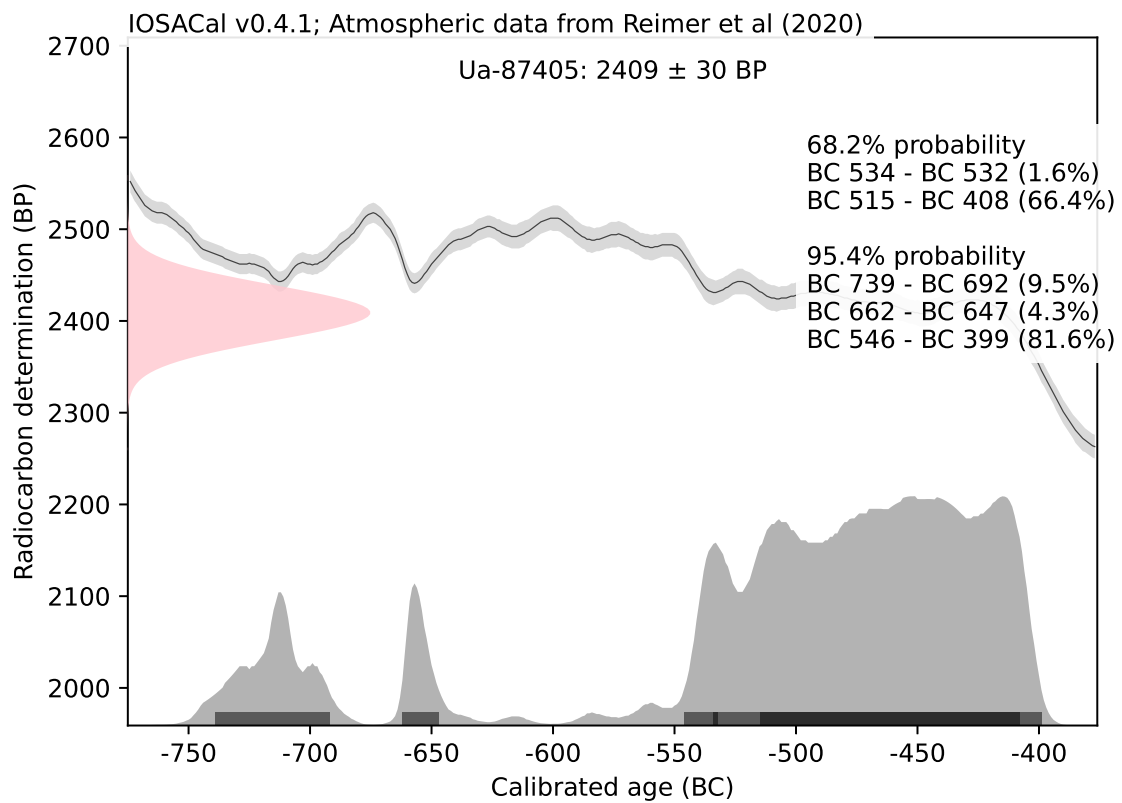
Karl
Håkansson
 Elektroniskt undertecknad
 av Karl Håkansson
 Datum: 2025.04.11
 09:27:43 +02'00'

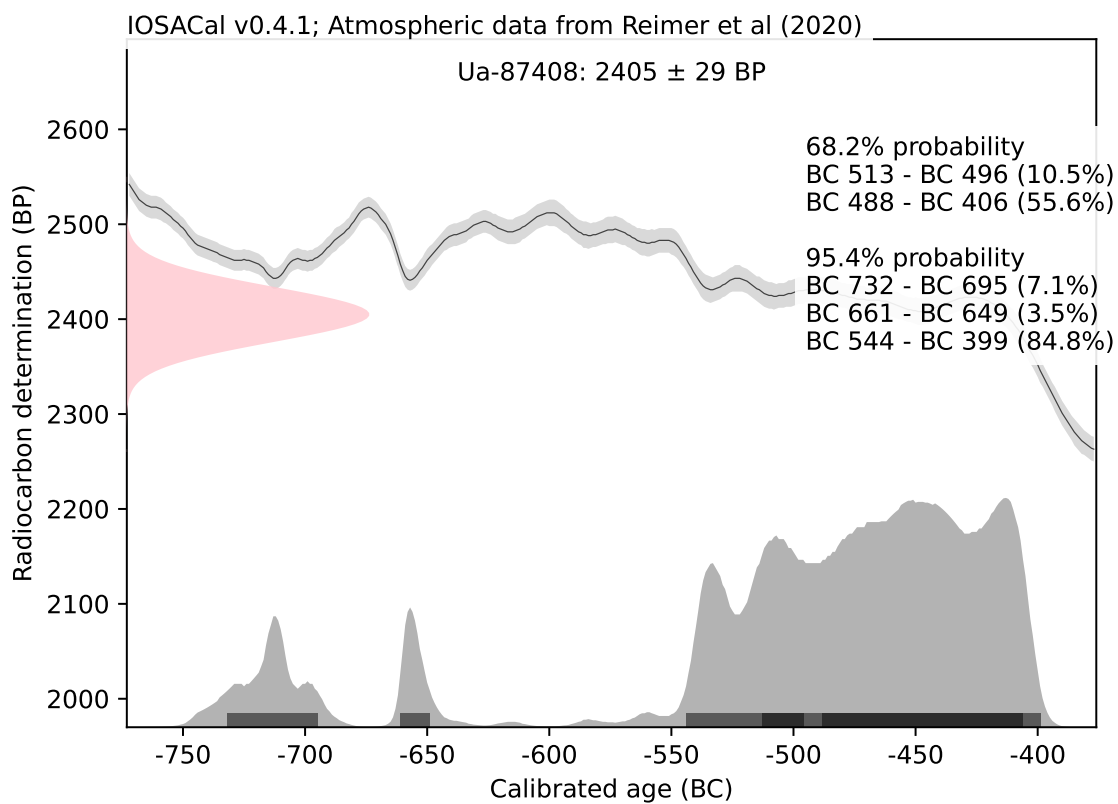
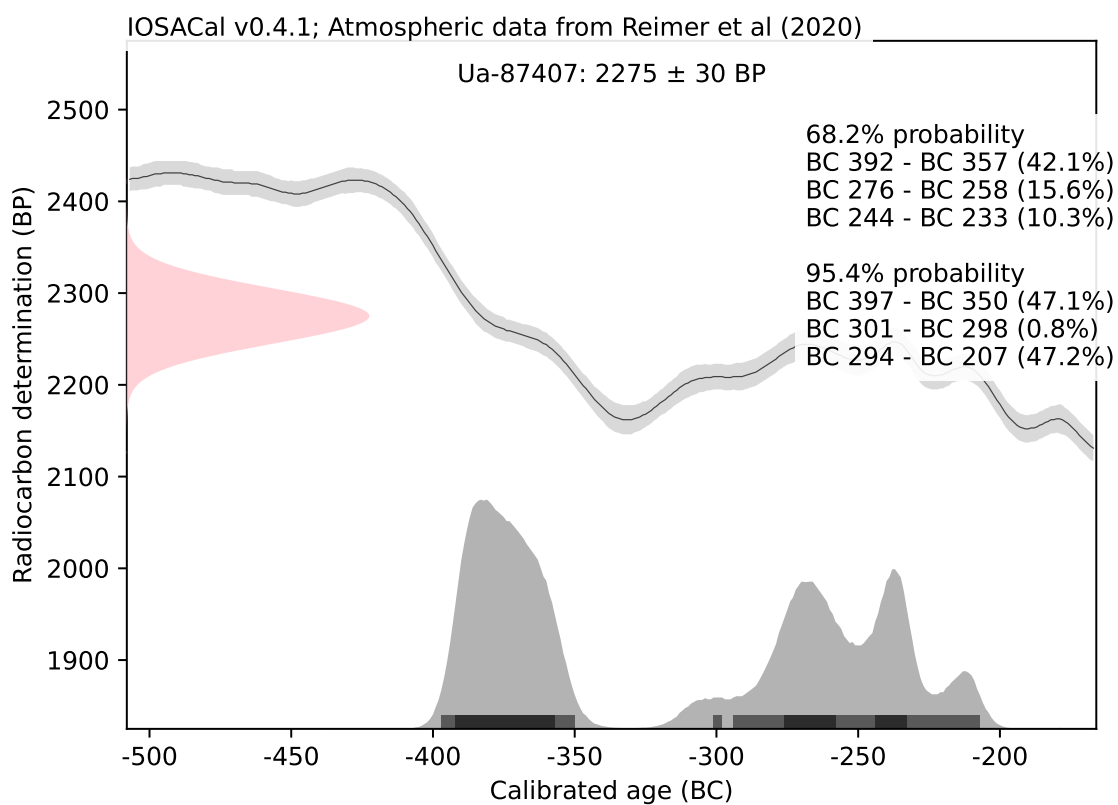
Karl Håkansson/Daniel Primetzhof

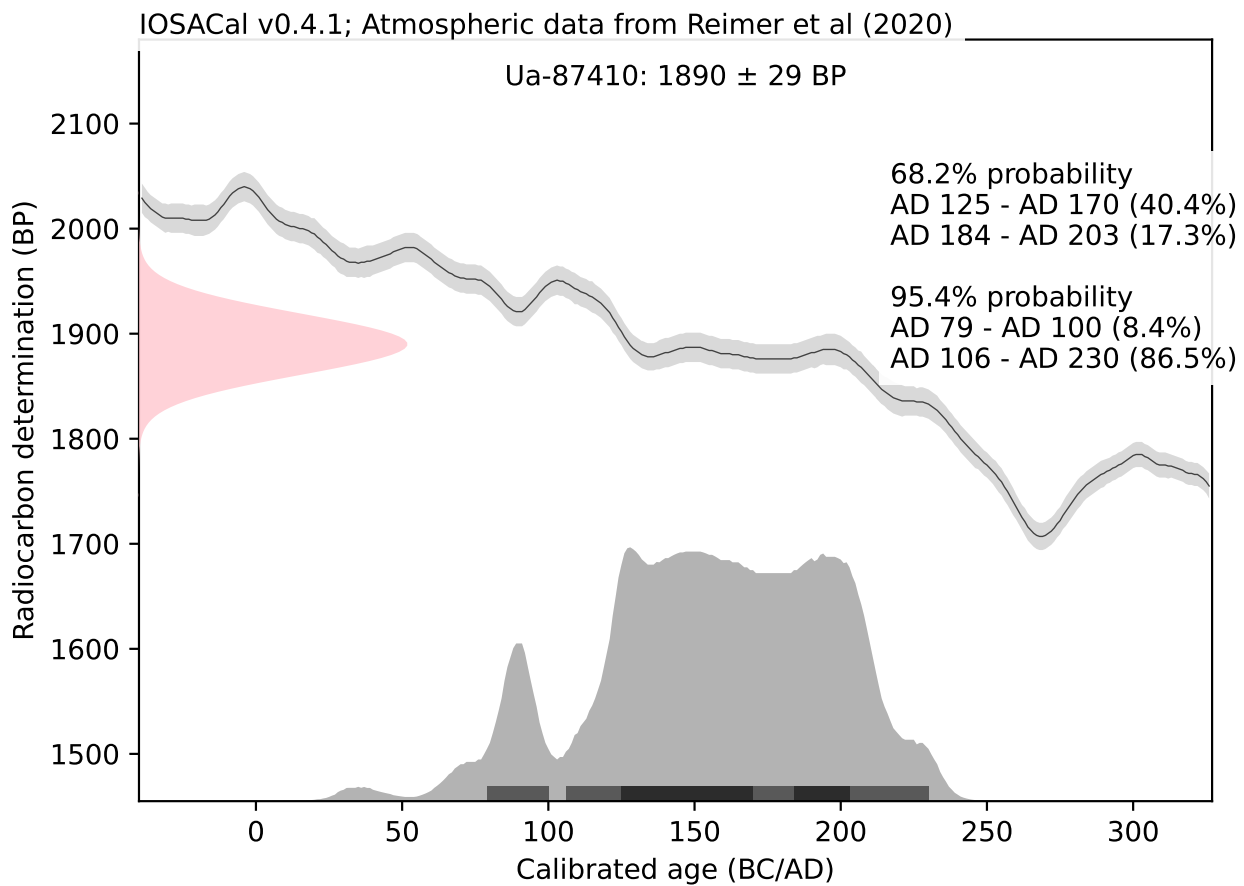
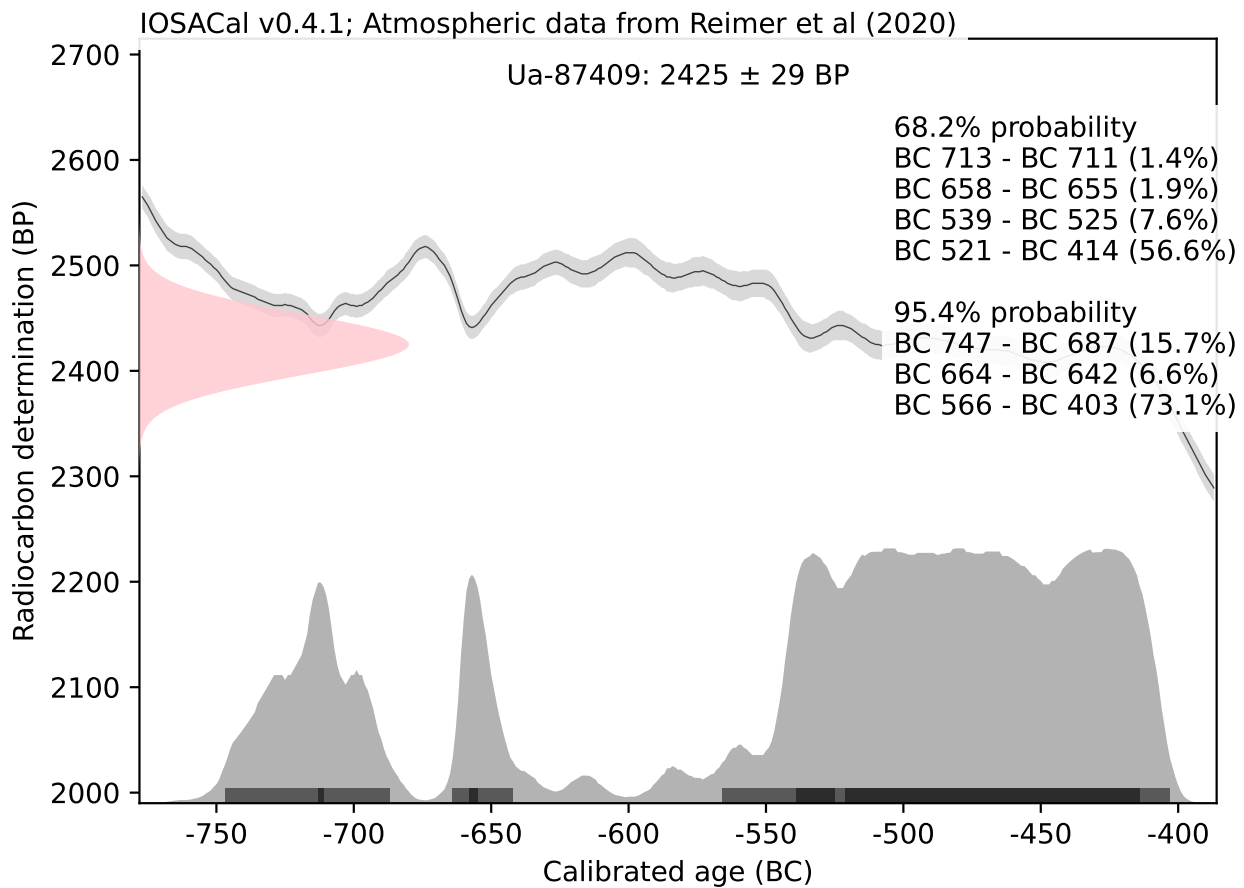
Kalibreringskurvor

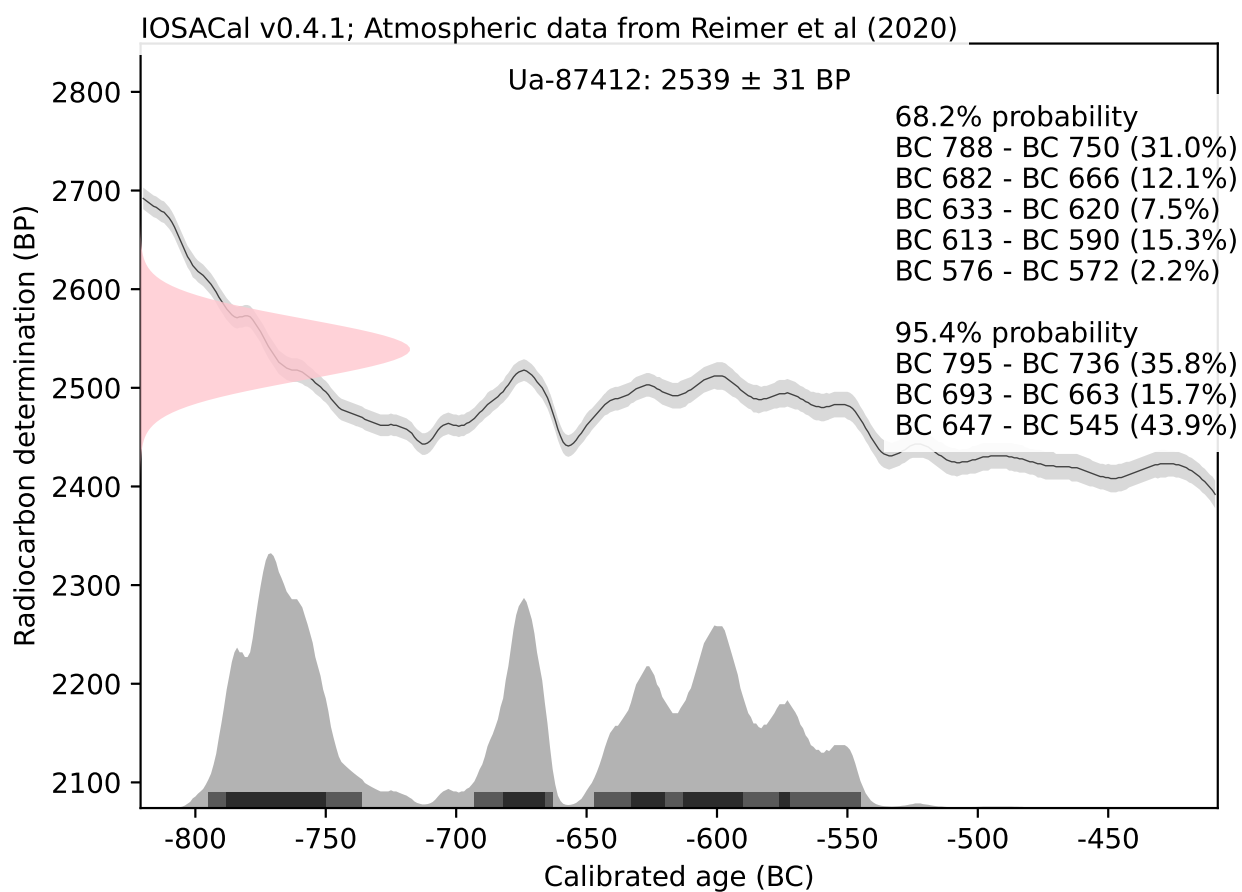
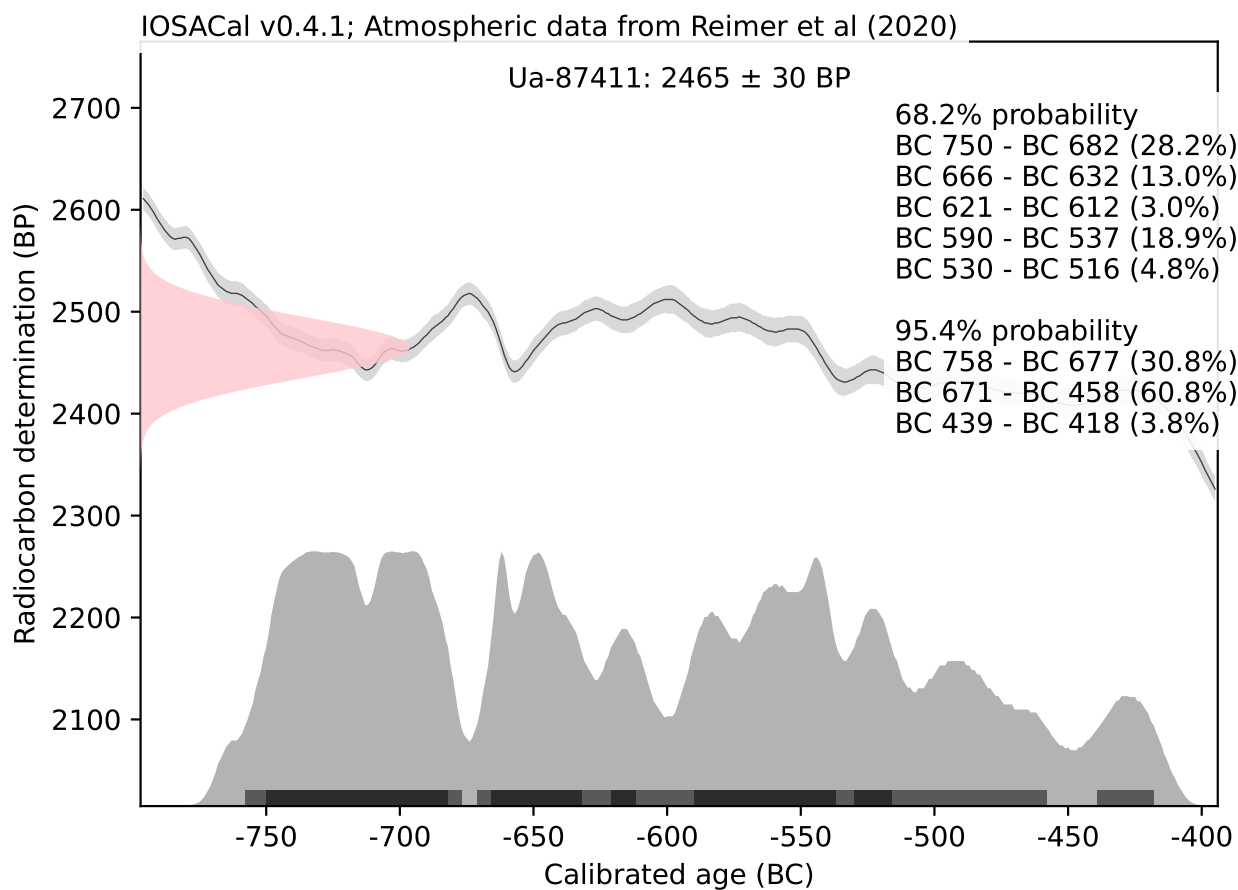
IOSACal v0.4.1; Atmospheric data from Reimer et al (2020)

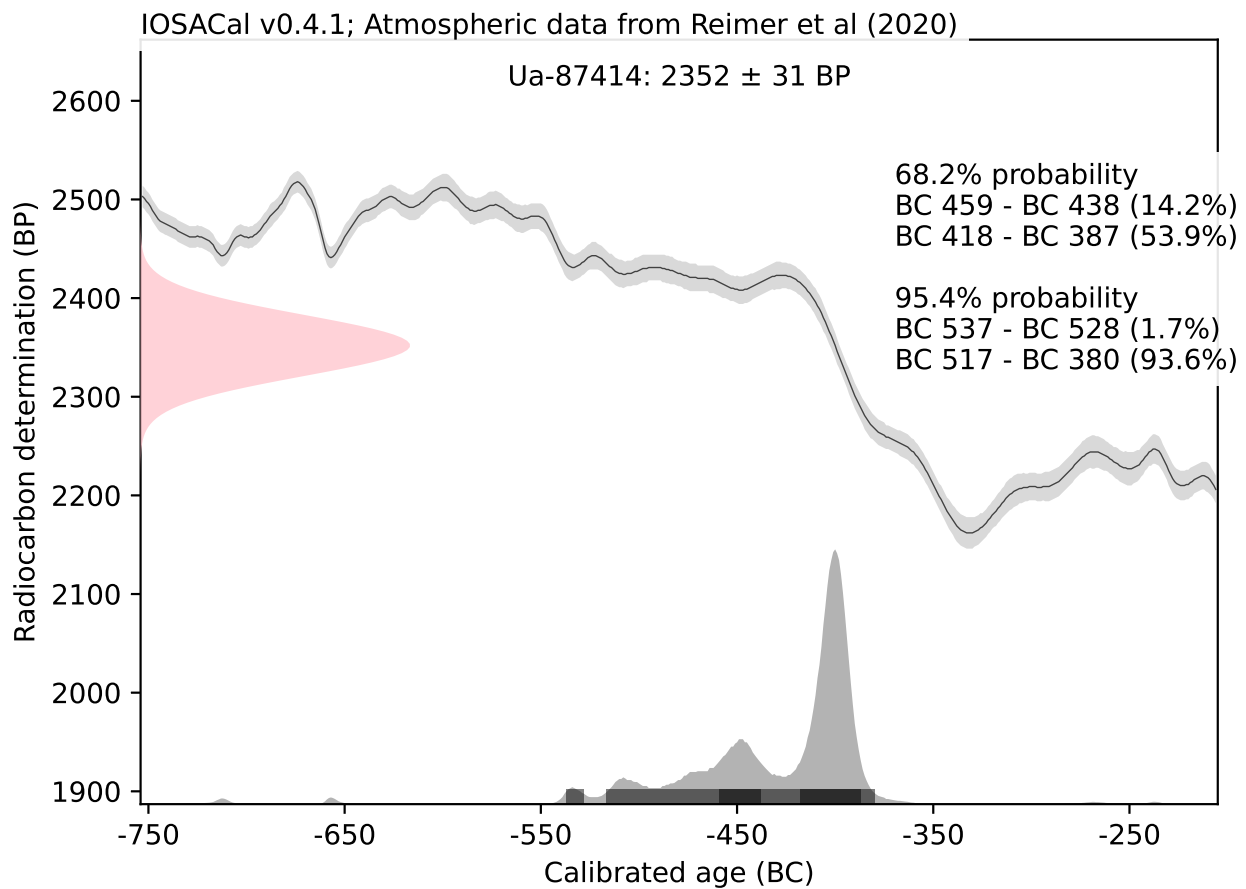
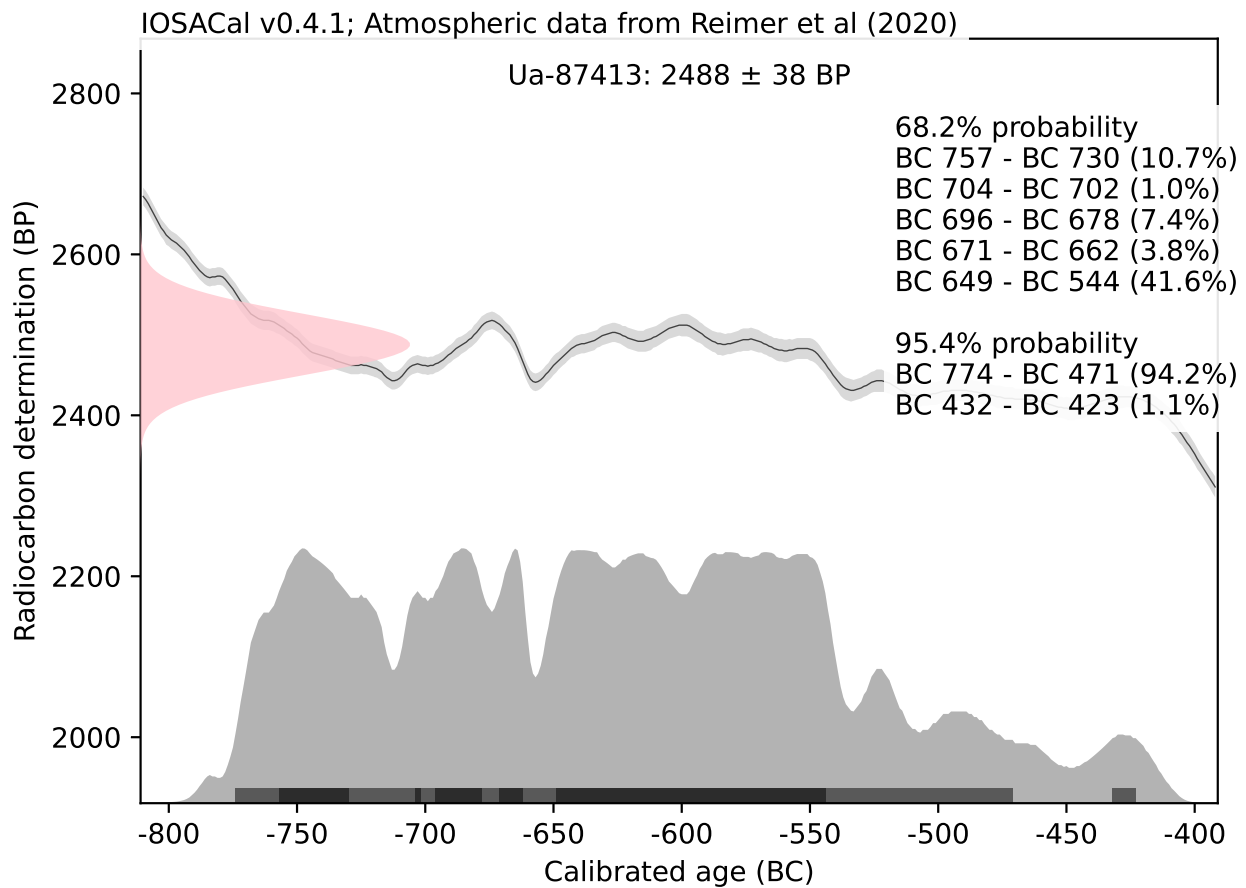

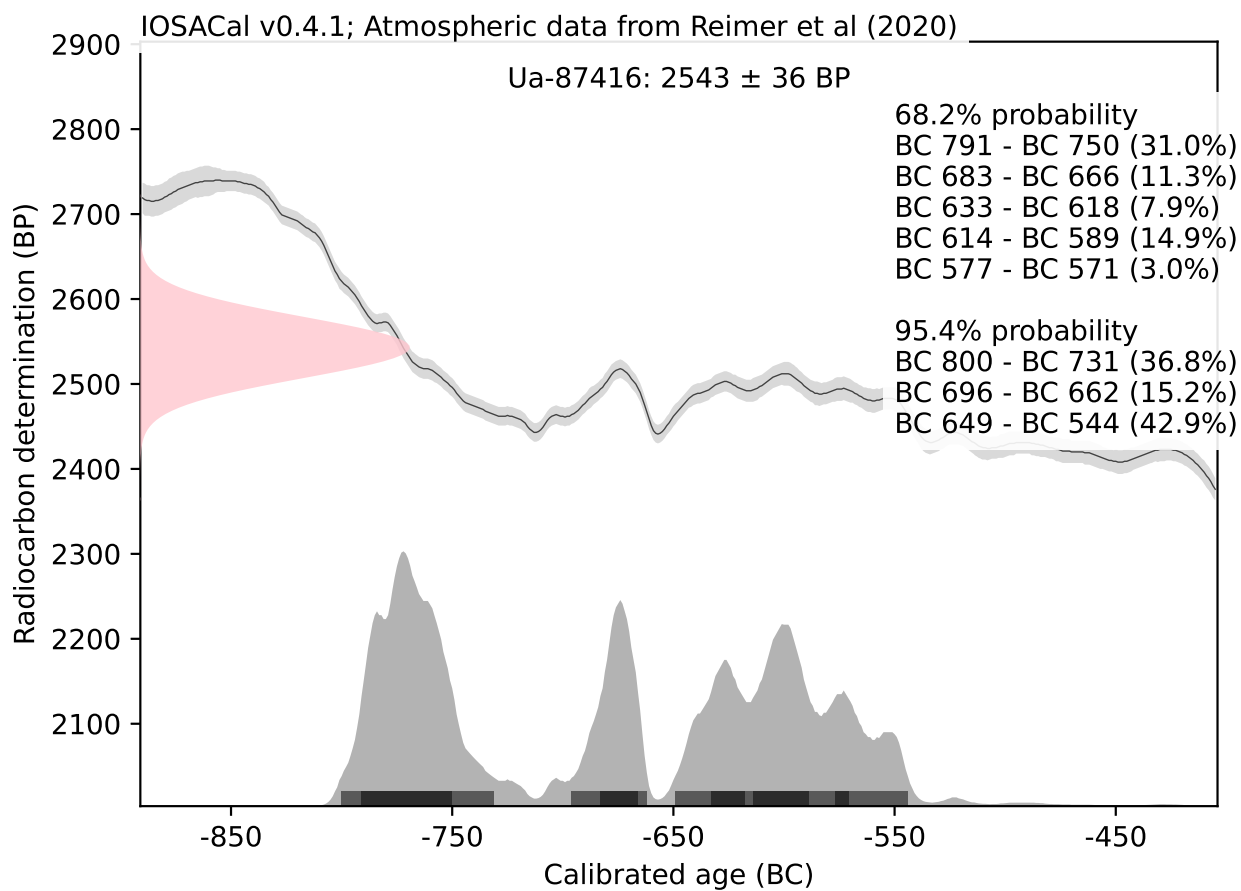
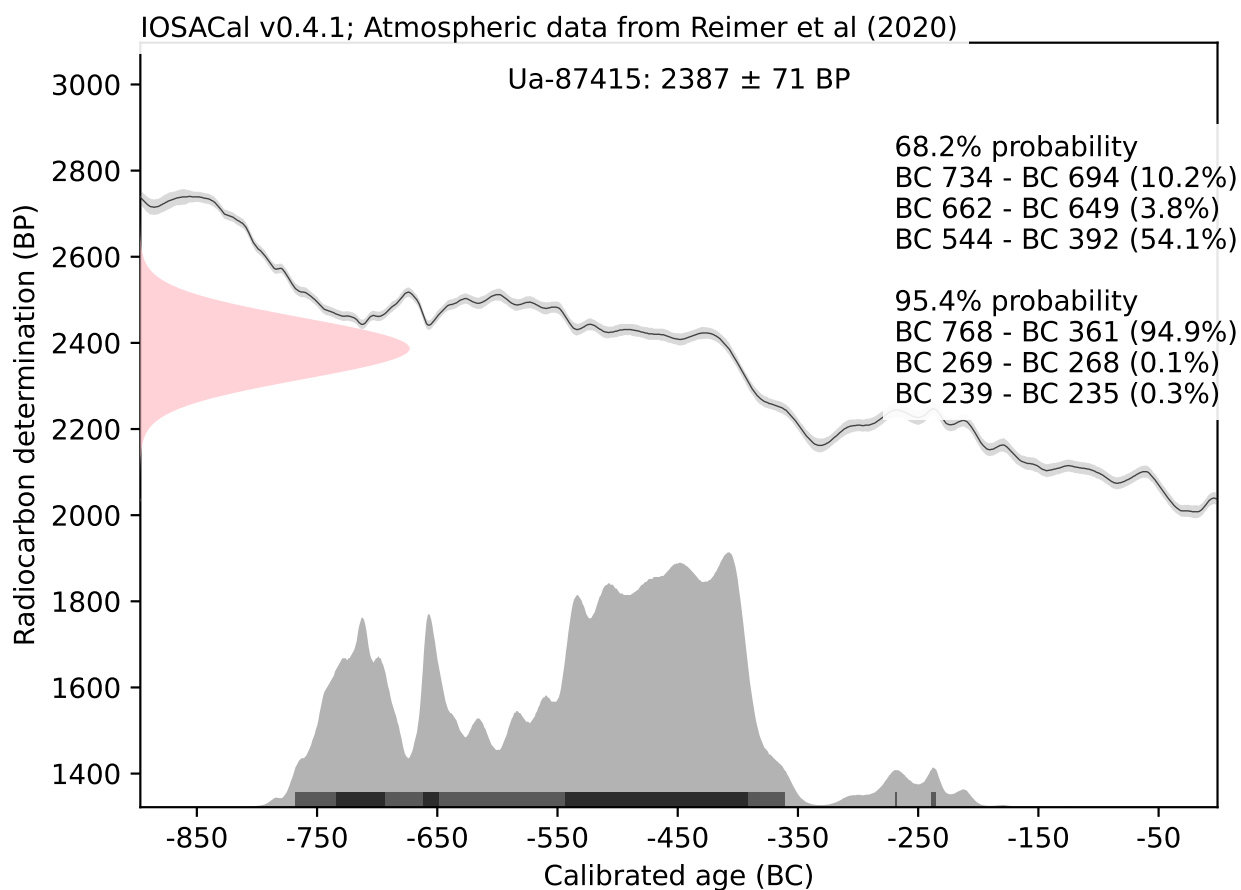

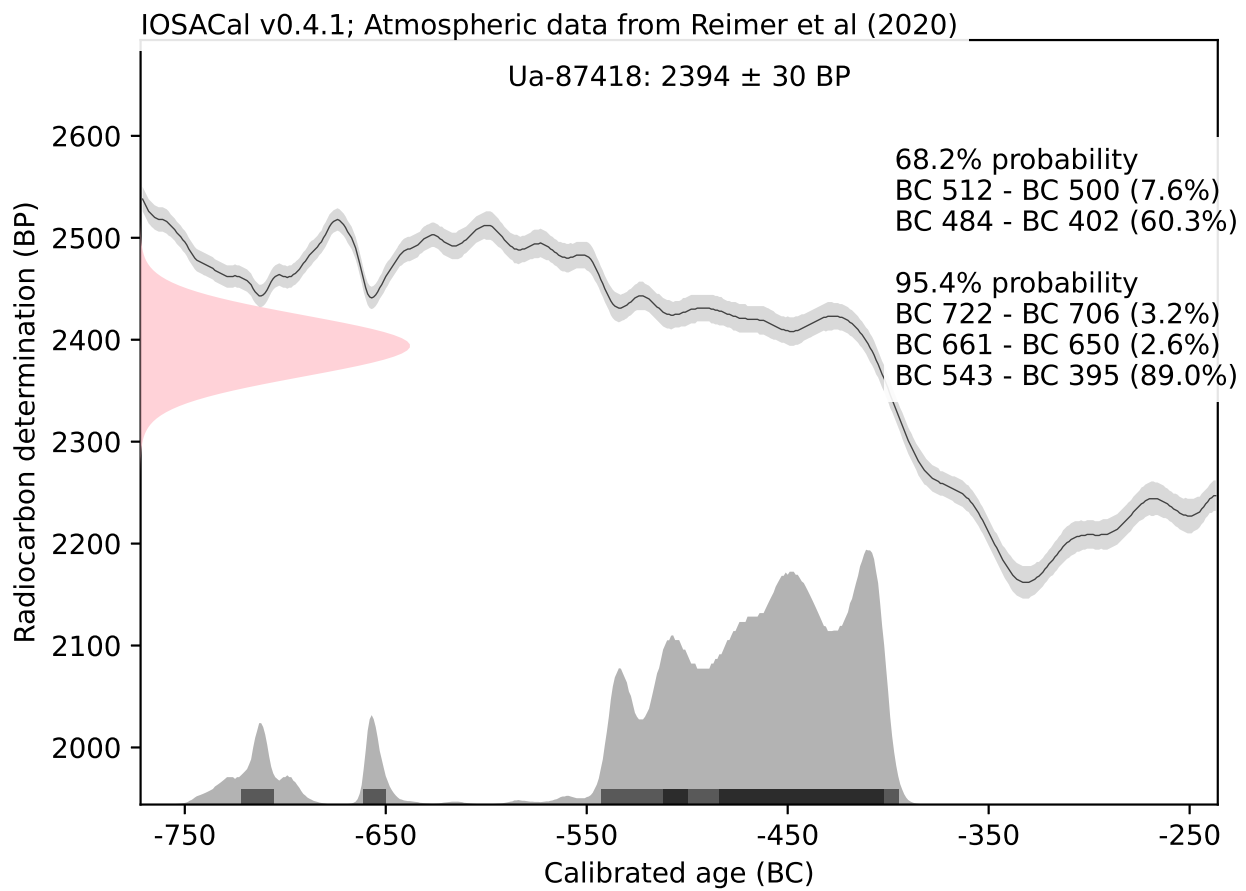
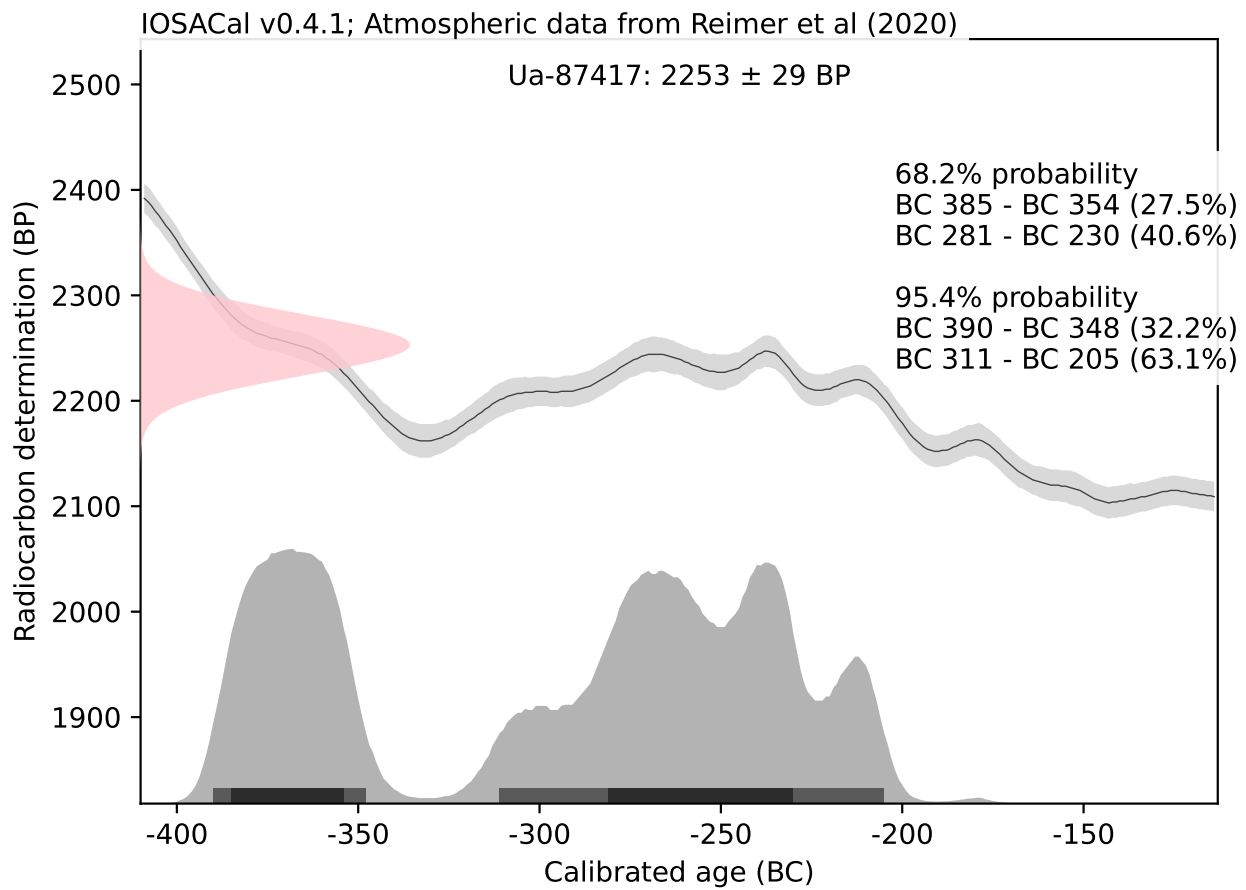

Bilaga 9 Fotolista**Fotonummer: 2025-2:1-209**

Landskap: Halland
 Socken: Laholms stad
 Fastighet: Altona 2:1
 Fornlämningsnummer: 1996:5518

Arkeologisk undersökning 2023

FOTOGRAFER: JC=JONAS CARLSSON, LD=LINA DAHLQVIST, LW=LINDA WIGERT, ST=STINA TEGNHED, AA=ANDERS ANDERSSON, PH=PATRIK HALLBERG, PW=PER WRANNING, MN=MATS NILSSON

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-001	-	Arbetsbild. Lina och Patrik schaktar.	SÖ	LW	231016
2025-2-002	-	Arbetsbild. Härd i förgrunden, Patrik schaktar i bakgrunden.	SÖ	LW	231017
2025-2-003	-	Arbetsbild. Härd i förgrunden, Patrik schaktar i bakgrunden.	SÖ	LW	231017
2025-2-004	-	Översikt arbetsytan, dag 2.	SÖ	LW	231017
2025-2-005	280	Översikt stolphål.	NÖ	LW	231017
2025-2-006	280	Profil stolphål.	N	LW	231017
2025-2-007	-	Arbetsbild. Patrik övervakar schaktningen.	NÖ	LW	231017
2025-2-008	286	Översikt grop.	N	LW	231017
2025-2-009	286	Profil grop.	N	LW	231017
2025-2-010	548	Översikt stolphål.	N	LW	231017
2025-2-011	548	Profil stolphål.	N	LW	231017
2025-2-012	1226	Arbetsbild. Jonas mäter in ugnen.	N	LW	231018
2025-2-013	336	Översikt härd.	N	LW	231018
2025-2-014	336	Profil härd.	N	LW	231018
2025-2-015	917	Översikt härd.	N	JC	231018
2025-2-016	946, 957, 966	Översikt härdar.	N	LW	231018
2025-2-017	-	Arbetsbild. Jonas städar vid ugnen.	NV	LW	231018
2025-2-018	957	Profil härd.	NV	LW	231018
2025-2-019	946	Profil härd.	N	LW	231018
2025-2-020	957, 946	Översikt snittade härdar. Ligger i ett kluster med diffus avgränsning mellan.	NV	LW	231018
2025-2-021	1226	Profil ugn.	S	JC	231018
2025-2-022	1255	Översikt diket i norra delen av området.	Ö	JC	231018
2025-2-023	1226	Profil ugn.	N	LW	231019
2025-2-024	1226	Profil ugn.	N	JC	231019
2025-2-025	1226	Profil ugn.	S	JC	231019
2025-2-026	1226	Översikt ugnsområde.	N	JC	231019
2025-2-027	1390	Profil. Härd till höger. Hög av sten och kol till vänster. Tömd kokgrop?	NV	LW	231019
2025-2-028	1077	Översikt grav. Brända ben i ytan.	N	LW	231019
2025-2-029	569	Arbetsbild. Jonas tar fram keramiken i gropen.	NÖ	LW	231019
2025-2-030	569	Framrensad keramik in situ.	S	JC	231019
2025-2-031	569	Framrensad keramik in situ.	NÖ	JC	231019

BILAGA 9

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-032	569	Framrensad keramik in situ.	S	JC	231019
2025-2-033	569	Översikt grop. Keramik till vänster.	N	LW	231019
2025-2-034	569	Grop, snittad 75%.	N	JC	231019
2025-2-035	642	Profil härd.	N	JC	231019
2025-2-036	1058	Profil härd.	N	JC	231019
2025-2-037	1069	Profil härd.	N	JC	231019
2025-2-038	569	Närbild keramik.	-	LW	231020
2025-2-039	569	Närbild keramik.	-	LW	231020
2025-2-040	1339	Översikt härd.	N	LW	231020
2025-2-041	1339	Profil härd. Sten i hela ytan.	N	LW	231020
2025-2-042	1332	Arbetsbild. Malte undersöker en grop.	NV	LW	231020
2025-2-043	1077	Arbetsbild. Patrik plockar upp ben.	NV	LW	231020
2025-2-044	569	Arbetsbild. Lina plockar upp keramik.	NV	LW	231020
2025-2-045	1218	Översikt härd.	N	LW	231020
2025-2-046	1077	Profil grav.	N	PH	231020
2025-2-047	1218	Närbild keramik i härd. Kolprov insamlat till höger.	N	LW	231020
2025-2-048	1218	Närbild keramik i härd.	NO	LW	231020
2025-2-049	1218	Profil härd. Keramik framkom i ytan, centralt.	N	LW	231020
2025-2-050	569	Profil grop.	N	LD	231020
2025-2-051	1156	Profil stolphål.	N	PH	231020
2025-2-052	1898	Profil stolphål, takbärare.	N	PH	231020
2025-2-053	1903	Profil stolphål, takbärare.	N	PH	231020
2025-2-054	1935	Profil stolphål, takbärare.	N	PH	231020
2025-2-055	1843	Profil stolphål, takbärare.	N	PH	231020
2025-2-056	1812	Profil stolphål, takbärare.	N	PH	231020
2025-2-057	569	Profil grop. Eventuellt stolphål synligt i gropens kant. Eller sekundär nedgrävning? Kan kermiken ha legat i denna sekundära nedgrävning?	N	LD	231020
2025-2-058	1710	Översikt härd. Fel nummer på den gula flärpen.	N	LW	231023
2025-2-059	-	Arbetsbild. Från norra delen av området. Lina mäter och Patrik schaktar.	S	LW	231023
2025-2-060	1710	Profil härd. Skörbränd sten i hela ytan. Fel nummer på den gula flärpen.	N	LW	231023
2025-2-061	1700	Översikt härd. Fynd av flinta i ytan.	N	LW	231023
2025-2-062	1700	Profil härd eller kokgrop. Sotlins i botten.	N	LW	231023
2025-2-063	2206, 2193	Översikt härdar.	N	LW	231023
2025-2-064	-	Arbetsbild. Linda gräver ut 2AG2206.	N	LD	231023
2025-2-065	2206	Profil härd.	N	LW	231023
2025-2-066	2206, 2193	Profil härdar.	N	LW	231023
2025-2-067	1301	Översikt stolphål.	V	ST	231024
2025-2-068	1301	Profil stolphål.	V	ST	231024
2025-2-069	1213	Översikt stolphål.	V	ST	231024
2025-2-070	1213	Profil stolphål.	V	ST	231024
2025-2-071	1176	Översikt stolphål.	V	ST	231024
2025-2-072	1176	Profil stolphål.	V	ST	231024
2025-2-073	2042	Profil stolphål.	N	ST	231024

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-074	1296	Översikt stolphål.	V	ST	231024
2025-2-075	1296	Profil stolphål.	V	ST	231024
2025-2-076	1286	Översikt stolphål.	V	ST	231024
2025-2-077	1286	Profil stolphål.	V	ST	231024
2025-2-078	-	Arbetsbild. Stina och Lina mäter in prover.	SÖ	LW	231024
2025-2-079	1511	Översikt härd.	N	LW	231026
2025-2-080	1511	Profil härd eller kokgrop.	N	LW	231026
2025-2-081	1650, 1660	Översikt härdar.	N	LW	231026
2025-2-082	1660	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-083	1650	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-084	2165	Översikt anl	N	LW	231026
2025-2-085	2165	Profil härd, med grop till vänster.	N	LW	231026
2025-2-086	2127, 2138, 2025, 2113, 2099	Översikt kluster av härdar.	N	LW	231026
2025-2-087	2127	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-088	2099	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-089	3926	Profil stolphål.	N	LW	231026
2025-2-090	2113	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-091	2113	Profil härd.	N	LW	231026
2025-2-092	2127, 2138, 2025, 2113, 2099	Översikt område med härdar.	N	LW	231026
2025-2-093	2866	Översikt potentiellt grophus. Patrik vid 3280.	N	LW	231027
2025-2-094	3257, 3280	Översikt härd med omgivande lager.	N	PH	231027
2025-2-095	3257, 3280	Profil härd med omgivande lager.	Ö	PH	231027
2025-2-096	2866	Arbetsbild. Linda gräver ut grop 2866.	N	LD	231027
2025-2-097	2866	Profil grophus? Grop i gropen?	N	LW	231027
2025-2-098	2866	Profil grophus? Stolphål som utgår.	NÖ	LW	231027
2025-2-099	2866	Profil grophus? Stolphål som utgår.	Ö	LW	231027
2025-2-100	3846	Arbetsbild. Lina undersöker härd.	SV	LW	231027
2025-2-101	-	Arbetsbild. Patrik letar stolphål vid hus 2.	S	LW	231027
2025-2-102	2812	Profil stolphål.	N	LW	231027
2025-2-103	2866	Översikt grophus? Grop i gropen?	SÖ	LW	231027
2025-2-104	3846	Profil härd.	N	LD	231027
2025-2-105	2812	Profil stolphål.	N	PH	231030
2025-2-106	2787	Profil stolphål.	N	PH	231030
2025-2-107	2693	Översikt ugn i hus 4.	N	LD	231030
2025-2-108	3415	Översikt stolphål.	Ö	PW	231030
2025-2-109	2698, 4065	Översikt ugn och två stolphål.	N	LD	231030
2025-2-110	3415	Profil stolphål.	Ö	PW	231030
2025-2-111	465, 4125, 4118, 4110	Översikt stolphålsrad.	N	MN	231030
2025-2-112	2709	Profil stolphål.	Ö	PW	231030

BILAGA 9

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-113	4125	Profil stolphål.	N	MN	231030
2025-2-114	4065	Profil stolphål i kanten av ugn.	N	LD	231030
2025-2-115	2693, 4065	Profil ugn och stolphål.	N	LD	231030
2025-2-116	2963	Profil grop.	N	LW	231030
2025-2-117	3421	Profil grop.	Ö	PW	231030
2025-2-118	1197, 1203	Översikt stolphål.	V	ST	231031
2025-2-119	3601	Översikt härd.	N	LW	231031
2025-2-120	3571	Översikt härd. I nordvästra hörnet av hus 2.	Ö	PW	231031
2025-2-121	3601	Profil härd.	N	LW	231031
2025-2-122	3809	Profil stolphål.	N	MN	231031
2025-2-123	3804	Profil stolphål.	N	MN	231031
2025-2-124	2693	Profil ugn.	S	LD	231031
2025-2-125	1166	Översikt stolphål.	V	ST	231031
2025-2-126	3649	Profil grav.	N	LW	231031
2025-2-127	1166	Översikt stolphål.	V	ST	231031
2025-2-128	-	Översikt hus 1. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	V	ST	231031
2025-2-129	-	Översikt hus 1. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	Ö	ST	231031
2025-2-130	-	Översikt hus 1. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	S	ST	231031
2025-2-131	-	Arbetsbild. Stolphålsrad i förgrunden. Mats letar stolphål i hus 3 i bakgrunden.	Ö	LW	231031
2025-2-132	-	Arbetsbild. Stina gräver härd vid hus 5.	SÖ	LW	231031
2025-2-133	3571	Profil härd.	Ö	PW	231031
2025-2-134	3434	Profil stolphål.	SÖ	PW	231031
2025-2-135	2975	Profil härd.	N	ST	231031
2025-2-136	2975	Översikt, läge härd. Intill avfallsgrop och hus 5.	V	ST	231031
2025-2-137	2693	Översikt ugn.	NV	LW	231101
2025-2-138	-	Arbetsbild. Per undersöker stolphål i hus 4.	SÖ	LW	231101
2025-2-139	-	Arbetsbild. Patrik och Lina undersöker stolphål i hus 4.	NV	LW	231101
2025-2-140	2994, 4336	Profil stolphål.	V	ST	231101
2025-2-141	2411, 2403	Översikt härdar. I hus 3.	V	LW	231101
2025-2-142	4219	Profil stolphål.	V	MN	231101
2025-2-143	2420	Profil stolphål.	V	MN	231101
2025-2-144	4379	Profil stolphål.	V	MN	231101
2025-2-145	2359	Översikt härd. I norra väggen av hus 3.	SÖ	LW	231101
2025-2-146	3028	Profil stolphål.	V	LW	231101
2025-2-147	3041, 3034	Profil stolphål.	V	LW	231101
2025-2-148	2719, 2725	Översikt stolphål 2725 och profil stolphål 2719.	Ö	LD	231101
2025-2-149	-	Arbetsbild. Översikt hus 4, med ugn.	SÖ	LW	231101
2025-2-150	4321	Profil stolphål.	V	LW	231101
2025-2-151	3051	Profil stolphål.	V	LW	231101
2025-2-152	-	Delar av Hus 5. Med avfallsgrop 2963 i bakgrunden och härd 2975 i förgrunden. Runt anläggningarna finns spridda stolphål.	V	LW	231102
2025-2-153	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SV	LW	231102
2025-2-154	2693	Översikt ugnen i hus 4.	S	LW	231102

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-155	2693	Översikt ugnen i hus 4.	NV	LW	231102
2025-2-156	2963	Arbetsbild. Lina håller en bit av ett lerblock.	-	LW	231102
2025-2-157	2963	Arbetsbild. Lina håller en bit av ett lerblock.	-	LW	231102
2025-2-158	2963	Profil avfallsgropen. Bit av lerblock på kanten.	V	LW	231102
2025-2-159	2719	Profil stolphål.	Ö	-	231102
2025-2-160	2725	Profil stolphål.	Ö	-	231102
2025-2-161	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	NV	LW	231102
2025-2-162	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	V	LW	231102
2025-2-163	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SV	LW	231102
2025-2-164	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SÖ	LW	231102
2025-2-165	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	V	LW	231102
2025-2-166	-	Översikt hus 4. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	NÖ	LW	231102
2025-2-167	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	ÖNÖ	LW	231102
2025-2-168	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	ÖSÖ	LW	231102
2025-2-169	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SÖ	LW	231102
2025-2-170	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SV	LW	231102
2025-2-171	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	VNV	LW	231102
2025-2-172	-	Översikt hus 3. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	NV	LW	231102
2025-2-173	3046	Profil stolphål.	-	PW	231102
2025-2-174	3098	Profil stolphål.	ÖNÖ	PW	231102
2025-2-175	2709	Profil stolphål.	-	PW	231102
2025-2-176	3434	Profil stolphål.	-	PW	231102
2025-2-177	3103	Profil stolphål.	-	PW	231102
2025-2-178	4522, 4531	Profil stolphål.	NÖ	PW	231102
2025-2-179	4522, 4531	Profil stolphål.	NÖ	PW	231102
2025-2-180	4522, 4531	Profil stolphål.	NÖ	PW	231102
2025-2-181	4500	Profil stolphål.	Ö	MN	231102
2025-2-182	4605, 4596	Profil härd och stolphål.	NV	MN	231102
2025-2-183	4596	Profil stolphål.	NV	MN	231102
2025-2-184	3616	Profil stolphål.	-	PW	231102
2025-2-185	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	NÖ	LW	231102
2025-2-186	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	ÖNÖ	LW	231102
2025-2-187	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	Ö	LW	231102
2025-2-188	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	VNV	LW	231102
2025-2-189	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	VSV	LW	231102
2025-2-190	-	Översikt hus 2. Med stakkäppar i potentiella takbärare.	SV	LW	231102
2025-2-191	-	Drönbild. Vy över Lagan	SSÖ	PH	221018
2025-2-192	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	V	PH	221018
2025-2-193	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	NNÖ	PH	221018
2025-2-194	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	NNÖ	PH	221018
2025-2-195	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	ÖSÖ	PH	221018
2025-2-196	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	SÖ	PH	221018

BILAGA 9

Fotonummer	IntrasisID	Beskrivning	Riktning	Fotograf	Datum
2025-2-197	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	SSV	PH	221018
2025-2-198	-	Drönbild. Vy över undersökningsområdet med omnejd.	Ö	PH	221018
2025-2-199	1218, F9	Keramik, F9. Från härd 1218.		AA	251030
2025-2-200	1226, F11	Bränd lera, F11. Från ugn 1226. Skala 1:1.	-	AA	251030
2025-2-201	1226, F12	Keramik, F12. Från ugn 1226. Skala 2:1.	-	AA	251030
2025-2-202	2812, F15, F28	Flinta, F15 och 28. Från lösfynd och stolphål 2812. Skala 2:1.	-	AA	251030
2025-2-203	569, F17	Keramik, F17. Från grop 569. Skala 1:2.	-	AA	251030
2025-2-204	569, F17	Keramik, F17. Från grop 569.	-	AA	251030
2025-2-205	3846, F29	Keramik, F29. Från härd 3846. Skala 1:1.	-	AA	251030
2025-2-206	3809, F33	Keramik, F33. Från stolphål 3809 stolphål. Skala 1:1.	-	AA	251030
2025-2-207	2963, F44	Keramik, F44. Från grop 2963, skärvor från ett rabbat kärl.	-	AA	251030
2025-2-208	2963, F44	Keramik, F44. Från grop 2963, skärvor från ett gräsavstruket kärl.	-	AA	251030
2025-2-209	F47	Metallföremål, F47. Lösfynd från metalldetektering av matjord.	-	AA	251030

Bilaga 10 Ritningsförteckning

HMAK-nummer: 4593:1-4
Landskap: Halland
Socken: Laholms stad
Fastighet: Altona 2:1
Fornlämningsnummer: 1996:5518

Arkeologisk undersökning 2023

Ritnings-nummer	Beskrivning	Utgår	Ritningstyp	Skala
4593:1	200, 221, 226, 234, 245, 270, 280, 286, 302, 336, 553, 548, 569, 585, 642, 660, 701, 721, 727, 857, 904, 917, 946, 957, 1037, 1046, 1058, 1069, 1226, 1390.	312, 603, 608.	Sektionsritningar	1:20
4593: 2	558, 1077, 1083, 1115, 1142, 1218, 1268, 1332, 1339, 1511, 1650, 1660, 1692, 1700, 1710, 1722, 1730, 1735, 1812, 1843, 1888, 1898, 1903, 1935, 1941, 2003, 2014, 2193, 2025, 2099, 2113, 2127, 2138, 2165, 2206, 2294, 2303, 2693, 2704, 2787, 2792, 2812, 2823, 2836, 2854, 2866, 3257, 3280, 3415, 3846, 3889, 3898, 3903, 3926, 4049, 4065.	-	Sektionsritningar	1:20
4593: 3	465, 476, 503, 1151, 1161, 1166, 1171, 1176, 1182, 1187, 1192, 1197, 1203, 1213, 1276, 1281, 1286, 1291, 1296, 1301, 1603, 1678, 1817, 1822, 1928, 2042, 2309, 2370, 2376, 2420, 2425, 2431, 2440, 2446, 2459, 2465, 2471, 2678, 2709, 2927, 2934, 2940, 2946, 2964, 2975, 2994, 3028, 3034, 3041, 3046, 3051, 3098, 3103, 3179, 3184, 3313, 3322, 3338, 3345, 3415, 3434, 3792, 3804, 3933, 4084, 4110, 4118, 4125, 4146, 4180, 4188, 4195, 4203, 4219, 4227, 4236, 4253, 4282, 4290, 4296, 4309, 4315, 4321, 4336.	-	Sektionsritningar	1:20
4593: 4	296, 307, 418, 427, 447, 1306, 1370, 1629, 1683, 2228, 2237, 2248, 2257, 2353, 2359, 2392, 2403, 2411, 2518, 2616, 2693, 2719, 2725, 2953, 3001, 3066, 3072, 3151, 3158, 3163, 3173, 3209, 3306, 3351, 3358, 3364, 3391, 3398, 3441, 3449, 3462, 3481, 3487, 3495, 3547, 3582, 3588, 3616, 3643, 3649, 3773, 4276, 4379, 4386, 4394, 4402, 4409, 4428, 4456, 4471, 4478, 4485, 4500, 4508, 4596, 4605.	-	Sektionsritningar	1:20

Hitta våra rapporter och följ oss på våra sociala medier!

KULTURMILJÖ
HALLAND

EN DEL AV HALLANDS KULTURHISTORISKA MUSEUM